

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 14.12.2022
C(2022) 9120 final

COMUNICARE A COMISIEI

**Orientările Uniunii Europene privind ajutoarele de stat în sectoarele agricol și forestier
și în zonele rurale**

{C(2022) 9131 final} - {SEC(2022) 442 final} - {SWD(2022) 418 final} -
{SWD(2023) 419 final}

COMUNICARE A COMISIEI

Orientările Uniunii Europene privind ajutoarele de stat în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale

Cuprins

<i>PARTEA I. DISPOZIȚII COMUNE</i>	5
<i>Capitolul 1. Introducere</i>	5
<i>Capitolul 2. Domeniu de aplicare și definiții</i>	8
2.1. Efectul PAC asupra domeniului de aplicare	8
2.2. Domeniu de aplicare	8
2.3. Norme orizontale și instrumente de ajutor aplicabile în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale	12
2.4. Definiții	13
<i>Capitolul 3. Evaluarea compatibilității în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat</i>	21
3.1. Prima condiție: ajutorul facilitează dezvoltarea unei activități economice	22
3.1.1. Activitate economică ce beneficiază de ajutor	22
3.1.2. Efectul stimulativ	22
3.1.3. Nicio încălcare a dispozițiilor relevante și a principiilor generale ale dreptului Uniunii	26
3.2. A doua condiție: ajutorul nu modifică în mod necorespunzător condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun	27
3.2.1. Necesitatea intervenției statului	27
3.2.2. Caracterul adecvat al ajutorului	27
3.2.3. Proportionalitatea ajutorului	29
3.2.4. Transparența	33
3.2.5. Evitarea efectelor negative asupra concurenței și a schimburilor comerciale	34

3.2.6.	Punerea în balanță a efectelor pozitive și negative ale ajutorului (testul comparativ).....	37
PARTEA II. CATEGORII DE AJUTOARE		39
<i>Capitolul 1. Ajutoare în favoarea întreprinderilor care își desfășoară activitatea în domeniul producției primare, al prelucrării și al comercializării produselor agricole</i>		<i>39</i>
1.1.	Măsurile similare măsurilor de dezvoltare rurală	39
1.1.1.	Ajutoare pentru investiții	39
1.1.1.1.	Ajutoare pentru investiții în exploatații agricole care au legătură cu producția agricolă primară	39
1.1.1.2.	Ajutoare pentru investiții care vizează conservarea patrimoniului cultural și natural aflat în cadrul exploatațiilor agricole.....	44
1.1.1.3.	Ajutoare pentru investiții legate de prelucrarea sau de comercializarea de produse agricole.....	45
1.1.2.	Ajutoare la înființare pentru tinerii fermieri și ajutoare la înființare pentru activități agricole	46
1.1.3.	Ajutoare la înființare destinate grupurilor și organizațiilor de producători din sectorul agricol	47
1.1.4.	Ajutoare pentru angajamente de agromediu și climă	48
1.1.5.	Ajutoare pentru angajamente în materie de bunăstare a animalelor.....	51
1.1.6.	Ajutoare pentru contracararea dezavantajelor specifice anumitor zone, generate de anumite cerințe obligatorii	53
1.1.7.	Ajutoare pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice anumitor zone	55
1.1.8.	Ajutoare pentru agricultura ecologică	55
1.1.9.	Ajutoare destinate participării producătorilor de produse agricole la sisteme de calitate.....	57
1.1.10.	Ajutoare pentru acordarea de asistență tehnică în sectorul agricol	59
1.1.10.1.	Ajutoare pentru schimbul de cunoștințe și acțiuni de informare.....	59
1.1.10.2.	Ajutoare pentru servicii de consiliere.....	61
1.1.10.3.	Ajutoare pentru servicii de înlocuire în cadrul exploatației	62
1.1.11.	Ajutoare pentru cooperare în sectorul agricol	63
1.2.	Gestionarea riscurilor și a crizelor.....	65

1.2.1.	Ajutoare destinate compensării pagubelor provocate producției agricole sau mijloacelor de producție agricolă și pentru prevenirea pagubelor.....	65
1.2.1.1.	Ajutoare destinate reparării pagubelor provocate de calamități naturale sau de evenimente excepționale.....	65
1.2.1.2.	Ajutoare destinate compensării pagubelor provocate de un fenomen climatic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale	68
1.2.1.3.	Ajutoare pentru costurile aferente prevenirii, controlului și eradicării bolilor animalelor, organismelor dăunătoare plantelor și infestării cu specii alogene invazive și ajutoare destinate reparării pagubelor provocate de boli ale animalelor, de organisme dăunătoare plantelor și de specii alogene	71
1.2.1.4.	Ajutoare pentru animale moarte	74
1.2.1.5.	Ajutoare destinate compensării pagubelor provocate de animale protejate	75
1.2.1.6.	Ajutoare pentru plata primelor de asigurare.....	77
1.2.1.7.	Ajutoare pentru contribuții financiare la fonduri mutuale.....	78
1.3.	Alte tipuri de ajutoare în sectorul agricol	79
1.3.1.	Ajutoarele pentru închiderea de capacități de producție.....	79
1.3.1.1.	Închiderea capacității din motive de sănătate a animalelor, de sănătate a plantelor sau de sănătate umană ori din motive de ordin sanitar, etic, de mediu sau legate de schimbările climatice	79
1.3.1.2.	Închiderea de capacități din alte motive	81
1.3.2.	Ajutoare pentru relocarea unor activități agricole	81
1.3.3.	Ajutoare pentru sectorul creșterii animalelor	82
1.3.4.	Ajutoare pentru măsuri de promovare a produselor agricole	83
1.3.5.	Ajutoare pentru regiunile ultraperiferice și pentru insulele mici din Marea Egee	87
1.3.6.	Ajutoare pentru consolidarea terenurilor agricole	88
1.3.7.	Ajutoare pentru cercetare și dezvoltare în sectorul agricol	88
<i>Capitolul 2. Ajutoare pentru sectorul forestier</i>		90
2.1.	Investiții în dezvoltarea zonelor forestiere și ameliorarea viabilității pădurilor.....	91
2.1.1.	Ajutoare pentru împădurire și pentru crearea de suprafețe împădurite	91
2.1.2.	Ajutoare pentru înființarea, regenerarea sau reînnoirea de sisteme agrosilvice	93
2.1.3.	Ajutoare pentru prevenirea și repararea daunelor cauzate pădurilor	93

2.1.4.	Ajutoare pentru investiții care îmbunătățesc reziliența și valoarea de mediu a ecosistemelor forestiere	95
2.1.5.	Ajutoare pentru investiții în tehnologii forestiere și în prelucrarea, mobilizarea și comercializarea de produse forestiere.....	95
2.1.6.	Ajutoare pentru investiții în infrastructură care au legătură cu dezvoltarea, modernizarea sau adaptarea sectorului forestier.....	96
2.1.7.	Ajutoare pentru investiții care vizează conservarea patrimoniului cultural și natural aflat în păduri.....	97
2.1.8.	Ajutoare pentru contribuții financiare la fonduri mutuale în sectorul forestier	97
2.2.	Ajutoare pentru contracararea dezavantajelor specifice anumitor zone, generate de anumite cerințe obligatorii în zonele forestiere	98
2.3.	Ajutoare pentru servicii de silvomediu, servicii climatice și conservarea pădurilor	99
2.4.	Ajutoare pentru schimbul de cunoștințe și acțiuni de informare în sectorul forestier	101
2.5.	Ajutoare pentru servicii de consiliere în sectorul forestier	101
2.6.	Ajutoare pentru cooperare în sectorul forestier	102
2.7.	Ajutoare la înființare destinate grupurilor și organizațiilor de producători din sectorul forestier	103
2.8.	Alte ajutoare pentru sectorul forestier, cu obiective în materie de ecologie, protecție și recreere.....	105
2.8.1.	Ajutoare pentru măsuri forestiere și intervenții specifice al căror obiectiv principal este să contribuie la menținerea sau la refacerea ecosistemului forestier și a biodiversității sau a peisajului tradițional	105
2.8.2.	Ajutoare pentru menținerea și îmbunătățirea calității solului și pentru asigurarea unei creșteri echilibrate și sănătoase a arborilor în sectorul forestier	106
2.8.3.	Refacerea și întreținerea căilor naturale, ale elementelor și caracteristicilor peisajelor și ale habitatelor naturale ale animalelor în sectorul forestier.....	106
2.8.4.	Ajutoare pentru întreținerea drumurilor în vederea prevenirii incendiilor forestiere	106
2.8.5.	Ajutoare destinate reparării pagubelor provocate în păduri de animalele protejate	107
2.9.	Ajutoare în sectorul forestier aliniate la măsurile de ajutor din sectorul agricol...	108
2.9.1.	Ajutoare pentru cercetare și dezvoltare în sectorul forestier	108
2.9.2.	Ajutoare pentru consolidarea terenurilor forestiere	109
<i>Capitolul 3. Ajutoare în zonele rurale care sunt cofinanțate de FEADR sau acordate ca finanțare națională suplimentară pentru astfel de intervenții cofinanțate</i>		<i>110</i>

PARTEA III. ASPECTE PROCEDURALE	111
1. <i>Durata și evaluarea schemelor de ajutoare</i>	111
2. <i>Clauza de revizuire</i>	112
3. <i>Raportare și monitorizare</i>	113
4. <i>Aplicarea orientărilor</i>	113
5. <i>Propuneri pentru adoptarea măsurilor adecvate</i>	114

PARTEA I. DISPOZIȚII COMUNE

Capitolul 1. Introducere

- (1) În conformitate cu articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene („tratatul”), „cu excepția derogărilor prevăzute de tratate, sunt incompatibile cu piața internă ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre.” Deși tratatul prevede principiul interzicerii ajutoarelor de stat, în anumite cazuri, astfel de ajutoare pot fi compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatele (2) și (3) din tratat.
- (2) În conformitate cu articolul 107 alineatul (2) litera (b) din tratat, ajutoarele de stat destinate reparării pagubelor provocate de calamități naturale sau de alte evenimente extraordinare în sectoarele agricol și forestier sunt compatibile cu piața internă.
- (3) În conformitate cu articolul 107 alineatul (3) litera (c) din tratat, Comisia poate considera ajutoarele de stat destinate să promoveze dezvoltarea economică a sectoarelor agricol și forestier și a zonelor rurale ca fiind compatibile cu piața internă, cu condiția ca acestea să nu modifice în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun.
- (4) În conformitate cu articolul 42 din tratat, normele privind concurența, care le includ pe cele privind ajutorul de stat, se aplică producției și comercializării de produse agricole numai în măsura stabilită de Parlamentul European și de Consiliu, ținându-se seama de obiectivele politicii agricole comune prevăzute la articolul 39 din tratat.
- (5) În prezentele orientări, Comisia stabilește criteriile de identificare a ajutoarelor care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 107 alineatul (3) din tratat și care pot fi considerate compatibile cu piața internă. În ceea ce privește ajutoarele acordate în temeiul articolului 107 alineatul (2) litera (b) din tratat, prezentele orientări stabilesc condițiile în care o măsură care constituie ajutor destinat reparării pagubelor provocate de calamități naturale sau de alte evenimente extraordinare este compatibilă cu piața internă.
- (6) Ajutoarele de stat pentru promovarea dezvoltării economice a sectoarelor agricol și forestier și a zonelor rurale se înscriu în contextul mai larg al politicii agricole comune („PAC”). În cadrul PAC, Uniunea oferă sprijin financiar sectoarelor agricol și forestier și pentru zonele rurale. Întrucât efectele economice ale ajutoarelor de stat

nu variază în funcție de tipul de finanțare, și anume, finanțare (chiar parțială) de către Uniune sau de către statul membru, Comisia consideră că ar trebui să se asigure consecvența și coerența între politica sa în materie de control al ajutoarelor de stat și sprijinul care este acordat în cadrul politicii agricole comune a Uniunii. Prin urmare, atunci când aplică și interpretează normele din prezentele orientări în cazul unor anumite scheme de ajutoare și ajutoare individuale, Comisia ia în considerare normele PAC.

- (7) Următoarele acte ale Uniunii sunt deosebit de relevante pentru aspectele referitoare la ajutoarele de stat acordate în cadrul PAC:
- (a) Regulamentul (UE) 1144/2014 al Parlamentului European și al Consiliului¹;
 - (b) Regulamentele (UE) nr. 228/2013² și (UE) nr. 229/2013³ ale Parlamentului European și ale Consiliului;
 - (c) Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului⁴;
 - (d) Regulamentul (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului⁵;
 - (e) Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului⁶.
- (8) PAC se bazează pe doi piloni [Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR)] care, împreună, oferă un sprijin fundamental fermierilor și zonelor rurale din Uniune, creând condițiile pentru menținerea unei agriculturi durabile în întreaga Uniune.
- (9) În conformitate cu articolul 39 alineatul (1) din tratat, PAC are ca obiective creșterea productivității agriculturii, asigurarea unui nivel de trai echitabil pentru populația agricolă, stabilizarea piețelor, garantarea siguranței aprovizionărilor și asigurarea unor prețuri rezonabile de livrare către consumatori. În conformitate cu articolul 39 alineatul (2) din tratat, la elaborarea PAC și a metodelor speciale de aplicare a acesteia, trebuie să se țină seama de:

¹ Regulamentul (UE) 1144/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2014 privind acțiunile de informare și promovare referitoare la produsele agricole puse în aplicare pe piața internă și în țările terțe și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 3/2008 al Consiliului (JO L 317, 4.11.2014, p. 56).

² Regulamentul (UE) nr. 228/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2013 privind măsurile specifice din domeniul agriculturii în favoarea regiunilor ultraperiferice ale Uniunii și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 247/2006 al Consiliului (JO L 78, 20.3.2013, p. 23).

³ Regulamentul (UE) nr. 229/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2013 privind măsurile specifice din domeniul agriculturii în favoarea insulelor mici din Marea Egee și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1405/2006 al Consiliului (JO L 78, 20.3.2013, p. 41).

⁴ Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului (JO L 435, 6.12.2021, p. 1).

⁵ Regulamentul (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) 1306/2013 (JO L 435, 6.12.2021, p. 187).

⁶ Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole și de abrogare a Regulamentelor (CEE) 922/72, (CEE) 234/79, (CE) 1037/2001 și (CE) 1234/2007 ale Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 671).

- (a) caracterul special al activității agricole care rezultă din structura socială a agriculturii și din discrepanțele structurale și naturale existente între diferitele regiuni agricole;
 - (b) necesitatea de a opera treptat modificările adecvate;
 - (c) faptul că, în statele membre, agricultura este un sector strâns legat de ansamblul economiei.
- (10) Cu scopul de a îmbunătăți în continuare dezvoltarea durabilă a agriculturii, a alimentelor și a zonelor rurale, obiectivele PAC post-2020 se axează pe promovarea unui sector agricol inteligent, competitiv, rezilient și diversificat care să asigure securitatea alimentară pe termen lung, pe sprijinirea și consolidarea protecției mediului și a acțiunilor climatice, pe contribuția la realizarea obiectivelor Uniunii în materie de mediu și climă și pe consolidarea structurii socioeconomice a zonelor rurale. Aceste obiective generale sunt completate de obiectivul transversal de modernizare a sectorului, prin promovarea și partajarea cunoștințelor, a inovării și a digitalizării în agricultură, în sectorul forestier și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestora. Îndeplinirea obiectivelor generale ale PAC este urmărită prin intermediul următoarelor obiective specifice:
- (a) sprijinirea unor venituri fiabile ale fermelor și a rezilienței sectorului agricol pe întregul teritoriu al Uniunii, pentru a spori securitatea alimentară și diversitatea agricolă pe termen lung, precum și pentru a asigura sustenabilitatea economică a producției agricole în Uniune;
 - (b) consolidarea orientării către piață și sporirea competitivității fermelor agricole, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, inclusiv creșterea concentrării pe cercetare, tehnologie și digitalizare;
 - (c) îmbunătățirea poziției fermierului în lanțul valoric;
 - (d) contribuirea la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și prin îmbunătățirea sechestrării carbonului, precum și prin promovarea energiei durabile;
 - (e) promovarea dezvoltării durabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței chimice;
 - (f) contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor;
 - (g) atragerea și susținerea tinerilor fermieri și a altor noi fermieri și facilitarea dezvoltării durabile a întreprinderilor în zonele rurale;
 - (h) promovarea ocupării forței de muncă, a creșterii economice, a egalității de gen, incluzând participarea femeilor la agricultură, a incluziunii sociale și a dezvoltării locale în zonele rurale, inclusiv a bioeconomiei circulare și a silviculturii durabile;
 - (i) îmbunătățirea răspunsului dat de agricultura UE exigențelor societale referitoare la hrană și la sănătate, inclusiv la alimentele de înaltă calitate, sigure, hrănitoare și produse într-un mod durabil și la reducerea deșeurilor alimentare, precum și la îmbunătățirea bunăstării animalelor și la combaterea rezistențelor antimicrobiene.

Capitolul 2. Domeniu de aplicare și definiții

2.1. Efectul PAC asupra domeniului de aplicare

- (11) În conformitate cu articolul 42 din tratat, în cazul produselor agricole enumerate în anexa I la tratat, normele privind ajutoarele de stat prevăzute la articolele 107, 108 și 109 din tratat se aplică numai în măsura stabilită de Parlamentul European și de Consiliu, ținându-se seama de obiectivele politicii agricole comune prevăzute la articolul 39 din tratat.
- (12) În temeiul articolului 145 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/2115 și al articolului 211 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 1308/2013, normele privind ajutoarele de stat sunt aplicabile producției de produse agricole și comerțului cu acestea. Totuși, există numeroase derogări de la acest principiu general care sunt prevăzute, printre altele, la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 228/2013, la articolul 17 din Regulamentul (UE) nr. 229/2013, la articolul 145 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2021/2115, la articolul 211 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 și la articolul 27 din Regulamentul (UE) nr. 1144/2014.
- (13) În ceea ce privește sprijinul acordat în temeiul Regulamentului (UE) 2021/2115, articolul 145 alineatul (2) din regulamentul menționat prevede că normele privind ajutoarele de stat nu se aplică în cazul sprijinului acordat de statele membre în temeiul regulamentulului menționat și în conformitate cu acesta și nici în cazul finanțării naționale suplimentare care se încadrează în domeniul de aplicare al articolului 42 din tratat.
- (14) Prin urmare, normele privind ajutoarele de stat nu se aplică nici cofinanțării sprijinului pentru dezvoltare rurală (atât în cazul componentei FEADR, cât și al componentei naționale), nici finanțării naționale suplimentare care se adaugă sprijinului respectiv, cu condiția ca intervenția în cauză să aibă legătură cu o activitate agricolă care se încadrează în domeniul de aplicare al articolului 42 din tratat și face parte din planul strategic al PAC.
- (15) Cu toate acestea, normele privind ajutoarele de stat se aplică pe deplin atât tuturor intervențiilor cofinanțate (atât în cazul componentei FEADR, cât și al componentei naționale), cât și finanțării naționale suplimentare pentru astfel de intervenții, care nu se încadrează în domeniul de aplicare al articolului 42 din tratat, dar intră în domeniul de aplicare al Regulamentului (UE) 2021/2115, și anume în următoarele cazuri: (a) intervenții care sprijină activități în zonele rurale și (b) intervenții în sectorul forestier.
- (16) Normele privind ajutoarele de stat se aplică în cazul în care un stat membru intenționează să finanțeze o măsură care este concepută în mare parte în conformitate cu condițiile unei anumite intervenții de dezvoltare rurală („măsură similară unei măsuri de dezvoltare rurală”) exclusiv din fonduri naționale (și anume, fără nicio cofinanțare din FEADR), indiferent dacă măsura intră sau nu sub incidența articolului 42 din tratat.

2.2. Domeniu de aplicare

- (17) Comisia va aplica prezentele orientări schemelor de ajutoare și ajutoarelor individuale.

- (18) Comisia va aplica prezentele orientări ajutoarelor de stat pentru producția agricolă primară, pentru prelucrarea produselor agricole care are ca rezultat un alt produs agricol și pentru comercializarea de produse agricole.
- (19) Pe baza considerațiilor generale prezentate în secțiunea 2.1 din prezenta parte, în vederea asigurării coerenței cu politica de dezvoltare rurală și a sprijinirii conformității cu normele privind ajutoarele de stat, este oportun să se includă și anumite intervenții de dezvoltare rurală care nu se încadrează în domeniul de aplicare al articolului 42 din tratat, care sunt fie cofinanțate de FEADR, fie prin finanțare națională suplimentară, precum și măsuri similare unor măsuri de dezvoltare rurală finanțate exclusiv din fonduri naționale. Prin urmare, pe lângă sectorul agricol, prezentele orientări stabilesc criteriile de compatibilitate aplicabile ajutoarelor de stat pentru sectorul forestier și ajutoarelor pentru întreprinderi care își desfășoară activitatea în zonele rurale care nu se încadrează în domeniul de aplicare al articolului 42 din tratat.
- (20) Atunci când analizează ajutoarele de stat și compatibilitatea lor cu piața internă în concordanță cu principiile generale privind ajutoarele de stat prevăzute în partea I capitolul 3 din prezentele orientări, Comisia ia în considerare, în măsura posibilului, condițiile prevăzute în Regulamentul (UE) 2021/2115, în actul delegat și în actul de punere în aplicare ale acestuia.
- (21) În domeniul de aplicare al prezentelor orientări intră următoarele categorii de ajutoare:
- (a) măsuri în sectorul agricol, finanțate exclusiv din fonduri naționale, care constau în una dintre următoarele:
 - (i) măsuri similare unor măsuri de dezvoltare rurală care nu se încadrează în planurile strategice PAC (partea II secțiunea 1.1);
 - (ii) alte măsuri decât cele menționate la punctul (i) care nu fac obiectul Regulamentului (UE) 2021/2115, cum ar fi anumite măsuri de gestionare a riscurilor și a crizelor, ajutoarele pentru sectorul creșterii animalelor și anumite măsuri de promovare (partea II secțiunile 1.2 și 1.3);
 - (b) ajutoare pentru sectorul forestier (partea II capitolul 2), care constau în unul dintre următoarele:
 - (i) acordate ca parte a unui plan strategic PAC ori ca finanțare națională suplimentară pentru o astfel de intervenție de dezvoltare rurală;
 - (ii) finanțate exclusiv din resurse naționale;
 - (c) ajutoare pentru întreprinderile ce desfășoară activități în zonele rurale care sunt acordate sub una dintre următoarele forme:
 - (i) o intervenție inclusă într-un plan strategic PAC, cofinanțată de FEADR în temeiul Regulamentului (UE) 2021/2115 și în conformitate cu acesta, în cazul în care măsura de ajutor de stat care face obiectul notificării este identică cu intervenția din planul strategic PAC (partea II capitolul 3);
 - (ii) finanțare națională suplimentară legată de o intervenție în cadrul unui plan strategic PAC (partea II capitolul 3).
- (22) Prezentele orientări se aplică ajutoarelor pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) și, în principiu, și pentru întreprinderile mari. Însă întreprinderile mari au tendința de a resimți în mai mică măsură decât IMM-urile efectele disfuncționalităților pieței. În plus, este mai probabil ca întreprinderile mari din

sectoarele agricol și forestier și din zonele rurale să fie actori importanți pe piață și, în consecință, în cazuri specifice, ajutoarele acordate întreprinderilor mari pot denatura în mod special concurența și schimburile comerciale din cadrul pieței interne. Întrucât ajutoarele pentru întreprinderile mari din sectoarele agricol și forestier și din zonele rurale și pentru alte întreprinderi mari ar putea să denatureze în mod similar concurența, normele privind ajutoarele de stat pentru întreprinderi mari prevăzute în prezentele orientări sunt armonizate cu normele generale privind ajutoarele de stat și se supun evaluării compatibilității în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat, astfel cum este descrisă în capitolul 3 din prezenta parte. În ceea ce privește măsurile de ajutor pentru sectorul creșterii animalelor în temeiul părții II secțiunea 1.3.1. din prezentele orientări, care nu se înscriu în domeniul de aplicare al Regulamentului (UE) 2021/2115, Comisia își menține politica anterioară conform căreia întreprinderile mari ar trebui să fie în măsură să finanțeze ele însele costurile aferente acestor măsuri. Prin urmare, ajutoarele pentru sectorul creșterii animalelor ar trebui să se limiteze în continuare la IMM-uri.

- (23) Întreprinderile aflate în dificultate sunt excluse din domeniul de aplicare al prezentelor orientări, sub rezerva excepțiilor prevăzute la prezentul punct. Comisia consideră că atunci când o întreprindere se află în dificultate financiară, având în vedere faptul că îi este pusă în pericol însăși existența, aceasta nu poate fi considerată un vehicul adecvat pentru promovarea altor obiective în materie de politică publică până când nu i se asigură viabilitatea. Prin urmare, în cazul în care beneficiarul ajutorului este o întreprindere aflată în dificultate, astfel cum este definită la punctul (33) subpunctul (63), ajutoarele vor fi evaluate în conformitate cu Orientările privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate⁷. Cu toate acestea, principiul neacordării de ajutoare de stat întreprinderilor care se confruntă cu dificultăți financiare nu se aplică ajutoarelor compensatorii pentru pagubele provocate de calamități naturale și de alte evenimente extraordinare menționate în partea II secțiunile 1.2.1.1 și 2.1.3, cu condiția ca ajutoarele să fie compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (2) litera (b) din tratat. Dacă dificultățile financiare ale unei întreprinderi care își desfășoară activitatea în sectoarele agricol și forestier au fost cauzate de un eveniment de risc menționat în partea II secțiunea 1.2.1.2, 1.2.1.3, 1.2.1.5, 2.1.3, 2.8.1 sau 2.8.5, ajutoarele destinate compensării pierderilor sau pagubelor provocate de astfel de evenimente de risc și pentru acoperirea costurilor de eradicare a organismelor dăunătoare plantelor pot fi acordate în conformitate cu prezentele orientări fiind considerate compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat. În plus, din motive de protejare a sănătății publice și ca urmare a situației de urgență legate de aceste tipuri de ajutoare, situația economică a unei întreprinderi nu ar trebui luată în considerare în ceea ce privește ajutoarele pentru distrugerea și eliminarea animalelor moarte, astfel cum se prevede în partea II secțiunea 1.2.1.4, și ajutoarele pentru măsurile de prevenție, control și eradicare în cazul bolilor animalelor și organismelor dăunătoare plantelor menționate în partea II secțiunea 1.2.1.3 punctele (370) și (371). În plus, acest principiu nu se aplică acțiunilor de informare menționate în partea II secțiunile 1.1.10.1 și 2.4 și nici acțiunilor de promovare cu caracter generic, prevăzute în partea II secțiunea 1.3.4.

⁷ Comunicare a Comisiei – Orientări privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate. (JO C 249, 31.7.2014, p. 1).

- (24) Ajutoarele în favoarea produselor agricole în sensul anexei 1 la Acordul OMC privind agricultura, care constituie o subvenție la export, astfel cum este definită în acordul respectiv, sunt excluse din domeniul de aplicare al prezentelor orientări. De asemenea, ajutoarele în favoarea unor astfel de produse, care constituie sprijin pentru finanțarea exporturilor acordat de un guvern sau de orice organism public care intră sub incidența Deciziei ministeriale a OMC din 19 decembrie 2015 privind concurența la export⁸, sunt excluse din domeniul de aplicare al prezentelor orientări în cazul în care nu respectă cerințele relevante de la punctul 15 din decizia respectivă în ceea ce privește termenul maxim de rambursare și autofinanțarea.
- (25) La evaluarea ajutoarelor acordate unei întreprinderi care face obiectul unui ordin de recuperare neexecutat în urma unei decizii anterioare a Comisiei de declarare a unui ajutor ilegal și incompatibil cu piața internă, Comisia va lua în considerare cuantumul ajutoarelor care nu au fost încă recuperate⁹. Această dispoziție nu se aplică ajutoarelor destinate reparării pagubelor provocate de calamități naturale și evenimente extraordinare în temeiul articolului 107 alineatul (2) litera (b) din tratat și ajutoarelor pentru măsurile de prevenție, control și eradicare în cazul bolilor animalelor, menționate în partea II secțiunea 1.2.1.3 punctele (370) și (371).
- (26) De asemenea, se reamintește statelor membre că sistemul de finanțare, de exemplu prin taxe parafiscale, trebuie să fie notificat atunci când acesta face parte integrantă din măsura de ajutor¹⁰.
- (27) Comisia va evalua, de la caz la caz și în mod direct, în temeiul articolului 107 alineatul (2) litera (b) și al articolului 107 alineatul (3) din tratat, orice măsură de ajutor care nu face obiectul prezentelor orientări sau al oricărei norme relevante privind ajutoarele de stat, ținând seama de normele stabilite la articolele 107, 108 și 109 din tratat, de PAC și, prin analogie, de prezentele orientări, în măsura posibilului. Statele membre care notifică ajutoare de stat ce nu fac obiectul prezentelor orientări vor trebui să demonstreze faptul că ajutoarele de stat în cauză sunt compatibile cu articolul 107 alineatul (3) litera (c) din tratat, astfel cum se prevede în capitolul 3 din prezenta parte a prezentelor orientări. Comisia va aproba măsurile respective numai în cazul în care contribuția pozitivă la dezvoltarea sectorului depășește în mod clar riscurile de denaturare a concurenței în cadrul pieței interne și efectul asupra schimburilor comerciale dintre statele membre.
- (28) În cazul ajutoarelor care urmează a fi acordate în Irlanda de Nord, atunci când o măsură necesită respectarea condițiilor prevăzute în Regulamentul (UE) 2021/2115, în notificarea adresată Comisiei trebuie furnizate informații echivalente în temeiul articolului 108 alineatul (3) din tratat.

⁸ WT/MIN(15)/45 – WT/L/980.

⁹ A se vedea Hotărârea din 13 septembrie 1995, TWD/Comisia, cauzele conexe T-244/93 și T-486/93, EU:T:1995:160, punctul 56.

¹⁰ A se vedea Hotărârea din 13 ianuarie 2005, Streekgewest, C-174/02, EU:C:2005:10, punctul 26; Hotărârea din 17 iulie 2008, Essent Netwerk Noord și alții, C 206/06, EU:C:2008:413, punctul 90; Hotărârea din 16 octombrie 2013, TF1/Comisia, T-275/11, EU:T:2013:535, punctele 41-44; și Hotărârea din 11 iulie 2014, DTS Distribuidora de Televisión Digital/Comisia, T-533/10, EU:T:2014:629, punctele 50-52.

2.3. *Norme orizontale și instrumente de ajutor aplicabile în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale*

- (29) În principiu, pentru eficientizarea prin simplificare a normelor privind ajutoarele de stat și având în vedere similitudinile dintre întreprinderile care își desfășoară activitatea în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale și alte întreprinderi, instrumentele generale privind ajutoarele de stat care stabilesc criteriile de compatibilitate a ajutoarelor sunt aplicabile sectoarelor acoperite de prezentele orientări. Acestea privesc în special Orientările privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate¹¹, Cadrul pentru ajutoarele de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare¹², Orientările din 2022 privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie¹³, Comunicarea Comisiei – Orientări ale UE pentru aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în cazul dezvoltării rapide a rețelelor de comunicații în bandă largă¹⁴, Orientările privind ajutoarele de stat pentru promovarea investițiilor de finanțare de risc¹⁵, Comunicarea Comisiei – Criterii pentru analiza compatibilității ajutoarelor de stat pentru formare care fac obiectul notificării individuale¹⁶, Comunicarea Comisiei – Criterii pentru analiza compatibilității ajutoarelor de stat pentru încadrarea în muncă a lucrătorilor defavorizați și a celor cu handicap, care fac obiectul notificării individuale¹⁷ și instrumentele legate de serviciile de interes economic general¹⁸.
- (30) Instrumentele orizontale menționate la punctul (29) se aplică producției, prelucrării și comercializării produselor agricole dacă prezentele orientări nu prevăd norme specifice. Prezentele orientări prevăd norme specifice aferente măsurilor de ajutor pentru mediu, cum ar fi ajutoarele pentru angajamente de agromediu și climă și pentru angajamente în materie de bunăstare a animalelor (partea II secțiunile 1.1.4 și 1.1.5), ajutoarele pentru dezavantaje specifice anumitor zone care rezultă din anumite cerințe obligatorii (partea II secțiunea 1.1.6) și ajutoarele pentru agricultura ecologică (partea II secțiunea 1.1.8). Ajutoarele pentru investiții în scopul îndeplinirii unor obiective de mediu în domeniul producției agricole primare sunt evaluate în conformitate cu normele prevăzute în partea II secțiunea 1.1.1.1. Ajutoarele pentru protecția mediului în cazul întreprinderilor care își desfășoară activitatea în prelucrarea și comercializarea produselor agricole pot fi considerate compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat, în cazul în care îndeplinesc condițiile din Orientările din 2022 privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie. Ajutoarele pentru investiții în eficiența

¹¹ JO C 249, 31.7.2014, p. 1.

¹² JO C 198, 27.6.2014, p. 1.

¹³ JO C 80, 18.2.2022, p. 1.

¹⁴ JO C 25, 26.1.2013, p. 1.

¹⁵ JO C 508, 16.12.2021, p. 1.

¹⁶ JO C 188, 11.8.2009, p. 1.

¹⁷ JO C 188, 11.8.2009, p. 6.

¹⁸ A se vedea Decizia Comisiei din 20 decembrie 2011 privind aplicarea articolului 106 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul ajutoarelor de stat sub formă de compensații pentru obligația de serviciu public acordate anumitor întreprinderi cărora le-a fost încredințată prestarea unui serviciu de interes economic general (JO L 7, 11.1.2012, p. 3) și Comunicarea Comisiei – Cadrul Uniunii Europene pentru ajutoarele de stat sub forma compensațiilor pentru obligația de serviciu public (JO C 8, 11.1.2012, p. 15).

energetică, biocarburant și energie din surse regenerabile sunt excluse din domeniul de aplicare al părții II capitolele 2 și 3, întrucât aceste ajutoare ar trebui să fie acordate în conformitate cu Orientările din 2022 privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie, dacă nu sunt exceptate de la obligația de notificare. Cu toate acestea, ajutoarele pentru investiții aferente producției agricole primare legate de producția de energie din surse regenerabile sau de producția de biocarburanți pe exploatații pot face obiectul prezentelor orientări, cu condiția ca producția respectivă să nu depășească consumul mediu anual de combustibili sau de energie din exploatarea agricolă în cauză (partea II secțiunea 1.1.1.1).

- (31) Orientările privind ajutoarele de stat regionale¹⁹ nu se aplică ajutoarelor pentru producția de produse agricole primare date fiind caracteristicile specifice ale sectorului. Acestea se aplică însă prelucrării și comercializării de produse agricole în limitele stabilite în prezentele orientări.
- (32) Atât normele generale privind ajutoarele de stat, cât și dispozițiile mai specifice ale prezentelor orientări se pot aplica întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul forestier sau în zonele rurale. După caz, ajutoarele pentru întreprinderile care își desfășoară activitatea în sectorul forestier sau în zonele rurale pot fi, de asemenea, considerate compatibile în condițiile stabilite în normele generale ale Uniunii privind ajutoarele de stat și în conformitate cu acestea (în special Orientările privind ajutoarele de stat regionale, Cadrul pentru ajutoarele de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare și Orientările din 2022 privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie).

2.4. Definiții

- (33) În sensul prezentelor orientări:
 - (1) „fermier activ” înseamnă un fermier astfel cum este definit de un stat membru în planul său strategic PAC²⁰ în conformitate cu articolul 4 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2021/2115;
 - (2) „ajutor ad-hoc” înseamnă ajutorul care nu este acordat pe baza unei scheme de ajutoare;
 - (3) „fenomen climatic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale” înseamnă condiții meteorologice nefavorabile cum sunt înghețul, furtunile și grindina, gheața, ploile torențiale sau de lungă durată ori seceta severă care distrug, în sectorul agriculturii, mai mult de 30 % din producția medie calculată pe baza celor trei sau patru ani precedenți sau în funcție de o medie pe trei ani bazată pe cei cinci sau opt ani precedenți, valoarea cea mai mare și valoarea cea mai mică fiind excluse; în cazul sectorului forestier, peste 20 % din potențialul forestier;
 - (4) „consiliere” înseamnă servicii complete de consiliere acordate în cadrul aceluiași contract;

¹⁹ JO C 153, 29.4.2021, p. 1.

²⁰ În sensul prezentelor orientări, atunci când statele membre trebuie să definească anumiți termeni (precum „fermier activ”) în planurile lor strategice PAC, Irlanda de Nord trebuie să îi definească, în conformitate cu dispozițiile aplicabile din prezentele orientări, în notificarea adresată Comisiei în temeiul articolului 108 alineatul (3) din tratat.

- (5) „activitate agricolă” înseamnă o activitate astfel cum este definită de un stat membru în planul său strategic PAC în conformitate cu articolul 4 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2021/2115;
- (6) „zonă agricolă” înseamnă orice zonă astfel cum este definită de un stat membru în planul său strategic PAC în conformitate cu articolul 4 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2021/2115;
- (7) „exploatare agricolă” înseamnă o unitate care cuprinde terenurile, spațiile și instalațiile utilizate pentru producția agricolă primară;
- (8) „produse agricole” înseamnă produsele enumerate în anexa I la tratat, cu excepția produselor pescărești și de acvacultură enumerate în anexa I la Regulamentul (UE) nr. 1379/2013 al Parlamentului European și al Consiliului²¹;
- (9) „sector agricol” înseamnă toate întreprinderile care își desfășoară activitatea în domeniul producției agricole primare, al prelucrării și al comercializării de produse agricole;
- (10) „sisteme agrosilvice” înseamnă sistemele de utilizare a terenurilor care asociază silvicultura și agricultura pe aceleași suprafețe;
- (11) „ajutor” înseamnă orice măsură care îndeplinește toate criteriile prevăzute la articolul 107 alineatul (1) din tratat;
- (12) „intensitatea ajutorului” înseamnă quantumul brut al ajutorului exprimat ca procent din costurile eligibile, înainte de orice deducere de impozite sau de alte taxe;
- (13) „schemă de ajutoare” înseamnă orice act pe baza căruia, fără să fie nevoie de măsuri de punere în aplicare suplimentare, pot fi acordate ajutoare individuale întreprinderilor definite în cadrul actului într-un mod general și abstract, precum și orice act pe baza căruia pot fi acordate ajutoare care nu sunt legate de un proiect specific, uneia sau mai multor întreprinderi, pentru o perioadă nedefinită de timp și/sau într-un quantum nedefinit;
- (14) „concurență deplină” înseamnă o situație în care condițiile tranzacției dintre părțile contractante nu diferă de cele care ar fi prevăzute între întreprinderi independente și nu conțin niciun element de coluziune; se consideră că orice tranzacție care este rezultatul unei proceduri de atribuire deschise, transparente și necondiționate îndeplinește principiul concurenței depline;
- (15) „măsuri de biosecuritate” înseamnă ansamblul măsurilor fizice și administrative menite să reducă riscul de introducere, dezvoltare și răspândire a bolilor către, de la sau în cadrul: (a) unei populații de animale sau (b) al unei unități, al unei zone, al unui compartiment, al unui mijloc de transport sau al oricărei alte instalații, incinte sau locații;
- (16) „registru genealogic” înseamnă un registru genealogic astfel cum se prevede la articolul 2 punctul 12 din Regulamentul (UE) 2016/1012 al Parlamentului European și al Consiliului²²;

²¹ Regulamentul (UE) nr. 1379/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 privind organizarea comună a piețelor în sectorul produselor pescărești și de acvacultură, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1184/2006 și (CE) nr. 1224/2009 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 104/2000 al Consiliului (JO L 354, 28.12.2013, p. 1).

²² Regulamentul (UE) 2016/1012 al Parlamentului European și al Consiliului din 8 iunie 2016 privind condițiile zootehnice și genealogice aplicabile ameliorării animalelor de reproducție de rasă pură, a porcilor de reproducție hibrizi și a materialului germinativ provenit de la acestea, comerțului cu acestea și introducerii lor în Uniune și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 652/2014 și a Directivelor 89/608/CEE și 90/425/CEE ale

- (17) „plan strategic PAC” înseamnă plan strategic PAC astfel cum se prevede la articolul 1 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul (UE) 2021/2115;
- (18) „lucrări capitalizate” înseamnă lucrări executate de fermierul însuși sau de angajații acestuia, care creează un activ;
- (19) „sisteme de sechestrare a carbonului în solurile agricole” înseamnă scheme de ajutoare legate de practici de gestionare a terenurilor care duc la sporirea stocării carbonului în biomasa vie, în materiile organice moarte și în soluri prin îmbunătățirea captării carbonului și/sau prin reducerea emisiilor de carbon în atmosferă;
- (20) „eveniment catastrofal” înseamnă un eveniment neprevăzut de natură biotică sau abiotică, provocat de acțiunea oamenilor, care generează perturbări importante ale structurilor forestiere, cauzând, în cele din urmă, importante pagube economice sectorului forestier;
- (21) „cluster” înseamnă o grupare de întreprinderi independente, inclusiv întreprinderi nou-înființate, întreprinderi mici, mijlocii și mari, precum și organisme consultative sau organizații de cercetare, menită să stimuleze activitatea economică/inovatoare prin promovarea interacțiunilor intensive, a utilizării în comun a facilităților și a schimbului de cunoștințe și expertiză, precum și a contribuției în mod eficace la transferul de cunoștințe, la interconectare și la diseminarea informațiilor în rândul întreprinderilor din cluster;
- (22) „măsuri de control și de eradicare” înseamnă măsuri privind bolile animalelor pentru care o autoritate competentă a unui stat membru a recunoscut în mod oficial existența unui focar sau privind organisme dăunătoare plantelor sau specii alogene invazive a căror prezență a fost confirmată în mod oficial de către o autoritate competentă a unui stat membru;
- (23) „data acordării ajutorului” înseamnă data la care dreptul legal de a primi ajutorul este conferit beneficiarului în temeiul regimului juridic național aplicabil;
- (24) „incident de mediu” înseamnă apariția unui caz specific de poluare, de contaminare sau de degradare în ceea ce privește calitatea mediului, legată de un eveniment specific și limitată din punct de vedere geografic, care distruge peste 30 % din producția anuală medie a întreprinderii care își desfășoară activitatea în sectorul agricol în cei trei ani precedenți sau din media pe trei ani bazată pe cei cinci ani precedenți, valoarea cea mai mare și valoarea cea mai mică fiind excluse; în cazul sectorului forestier, peste 20 % din potențialul forestier; sunt excluse riscurile generale de mediu care nu sunt legate de un eveniment specific, cum ar fi schimbările climatice sau poluarea atmosferică;
- (25) „plan de evaluare” înseamnă un document care cuprinde una sau mai multe scheme de ajutor și care conține cel puțin următoarele aspecte: obiectivele care urmează a fi evaluate, întrebările evaluării, indicatorii de rezultat, metoda avută în vedere pentru realizarea evaluării, cerințele privind colectarea datelor, calendarul propus al evaluării, inclusiv data prezentării rapoartelor de evaluare intermediar și final, descrierea organismului independent care va realiza evaluarea sau a criteriilor care vor fi utilizate pentru selectarea acestuia și modalitățile pentru a face publică evaluarea;
- (26) „animale moarte” înseamnă animalele ucise prin eutanasiere, cu sau fără diagnostic exact, ori care au murit, inclusiv animalele născute moarte sau nenăscute, în

Consiliului, precum și de abrogare a anumitor acte în sectorul ameliorării animalelor („Regulamentul privind ameliorarea animalelor”) (JO L 171, 29.6.2016, p. 66).

cadrul unei ferme sau în orice alt spațiu ori în timpul transportului, dar care nu au fost sacrificate pentru consumul uman;

- (27) „arbori cu creștere rapidă” înseamnă specii forestiere cu ciclu scurt de producție, în cazul cărora termenul minim înainte de tăierea arborilor este prevăzut să nu fie mai mic de 8 ani, iar termenul maxim înainte de tăierea arborilor este prevăzut să nu depășească 20 de ani;
- (28) „versiune ulterioară a unei scheme fiscale” înseamnă o schemă sub forma unor avantaje fiscale, care constituie o versiune modificată a unei scheme existente anterior sub formă de avantaje fiscale și care o înlocuiește pe aceasta din urmă;
- (29) „biocarburant produs din culturi alimentare și furajere” înseamnă un biocombustibil realizat din culturi alimentare și furajere astfel cum sunt definite în Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului²³;
- (30) „produse alimentare” înseamnă produsele alimentare care nu sunt produse agricole și care sunt enumerate în anexa I la Regulamentul (UE) nr. 1151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului²⁴;
- (31) „pădure” înseamnă un teren care se întinde pe mai mult de 0,5 hectare, cu arbori mai înalți de 5 metri și cu un coronament de peste 10 % sau cu arbori care pot atinge aceste praguri *in situ*; se exclud terenurile dedicate în principal unei utilizări agricole ori urbane sau pădure așa cum este definită, iar definiția este aplicată de un stat membru sau de o regiune în baza legislației naționale existente sau a unui sistem de inventariere și așa cum este indicată Comisiei în cadrul notificării și, atunci când este legată de o intervenție de dezvoltare rurală, astfel cum este indicată în planul strategic PAC;
- (32) „echivalent subvenție brută” înseamnă cuantumul ajutorului în cazul în care acesta ar fi acordat sub formă de grant beneficiarului, înainte de orice deducere de impozite sau de alte taxe;
- (33) „ajutor individual” înseamnă un ajutor ad-hoc și acordarea de ajutoare unor beneficiari individuali pe baza unei scheme de ajutoare;
- (34) „active necorporale” înseamnă active care nu au o concretizare fizică sau financiară, precum brevete, licențe, know-how sau alte drepturi de proprietate intelectuală;
- (35) „specie alogenă invazivă” înseamnă specie alogenă invazivă de interes pentru Uniune și specie alogenă invazivă de interes pentru statele membre astfel cum este definită la articolul 3 punctele 3 și 4 din Regulamentul (UE) nr. 1143/2014 al Parlamentului European și al Consiliului²⁵;
- (36) „întreprinderi mari” înseamnă întreprinderile care nu îndeplinesc criteriile prevăzute în anexa I la Regulamentul (UE) al Comisiei [noul RECA]²⁶;
- (37) „piețe locale” înseamnă una dintre următoarele:

²³ Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (JO L 328, 21.12.2018, p. 82).

²⁴ Regulamentul (UE) nr. 1151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 noiembrie 2012 privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare (JO L 343, 14.12.2012, p. 1).

²⁵ Regulamentul (UE) nr. 1143/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2014 privind prevenirea și gestionarea introducerii și răspândirii speciilor alogene invazive (JO L 317, 4.11.2014, p. 35).

²⁶ Regulamentul (UE) nr. ... din 2022 al Comisiei de declarare a anumitor categorii de ajutoare în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale ca fiind compatibile cu piața internă, în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (trimiterea la JO).

- (a) piețe pe o rază de 75 km față de ferma de origine a produsului, rază în cadrul căreia trebuie să aibă loc activitățile de prelucrare și de vânzare către consumatorul final;
 - (b) piețe pentru care statele membre stabilesc o definiție alternativă convingătoare, pe o rază care nu depășește 100 km;
- (38) „comercializare de produse agricole” înseamnă deținerea sau expunerea unui produs agricol în vederea vânzării, a punerii în vânzare, a livrării sau a oricărei alte forme de introducere pe piață, cu excepția primei vânzări de către un fermier către revânzători sau prelucrători și a oricărei alte activități de pregătire a unui produs în vederea primei vânzări; o vânzare efectuată de un producător primar către consumatorii finali este considerată comercializare de produse agricole în cazul în care se desfășoară în spații separate sau instalații rezervate acestui scop;
- (39) „fond mutual” înseamnă un sistem acreditat de un stat membru în conformitate cu dreptul său intern care le permite fermierilor afiliați, deținătorilor de păduri și administratorilor de păduri să încheie o asigurare prin care se acordă plăți compensatorii fermierilor afiliați, deținătorilor de păduri și administratorilor de păduri care se confruntă cu pierderi economice;
- (40) „investiție neproductivă” înseamnă o investiție care nu generează o creștere semnificativă a valorii sau a rentabilității exploatației;
- (41) „operațiuni anterioare prelucrării industriale” înseamnă doborârea, dezmembrarea, decaparea, tăierea, depozitarea, tratarea cu soluții de protecție și uscarea lemnului, precum și toate celelalte operațiuni de lucru anterioare tăierii industriale a lemnului într-o fabrică de cherestea; precum și într-o fabrică de cherestea a cărei capacitate maximă este de 20 000 m³ de lemn rotund pentru tăiere pe an;
- (42) „alte fenomene climatice nefavorabile” înseamnă condiții meteorologice nefavorabile care nu constituie un fenomen climatic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale”;
- (43) „regiuni ultraperiferice” înseamnă regiunile menționate la articolul 349 primul paragraf din tratat;
- (44) „organisme dăunătoare plantelor” înseamnă orice specie, sușă sau biotip aparținând regnului vegetal ori animal sau orice agent patogen cu acțiune nocivă asupra plantelor sau a produselor vegetale;
- (45) „măsuri de prevenire” înseamnă măsuri privind o boală a animalelor, un organism dăunător plantelor sau o specie alogenă invazivă care nu s-a manifestat încă;
- (46) „producție agricolă primară” înseamnă producția de produse ale solului și ale creșterii animalelor, enumerate în anexa I la tratat, fără a se efectua vreo altă operațiune de modificare a naturii produselor respective;
- (47) „prelucrarea produselor agricole” înseamnă orice operațiune efectuată asupra unui produs agricol ce are drept rezultat un produs care este de asemenea un produs agricol, cu excepția activităților desfășurate în exploatațiile agricole, necesare în vederea pregătirii unui produs animal sau vegetal pentru prima vânzare;
- (48) „grup sau organizație de producători” înseamnă un grup înființat sau o organizație înființată în cel puțin unul dintre următoarele scopuri:
- (a) adaptarea producției și a produselor producătorilor care sunt membri ai acestor grupuri sau organizații la cerințele pieței;

- (b) asigurarea unei comercializări comune a produselor pe piață, inclusiv pregătirea pentru vânzare, centralizarea vânzărilor și aprovizionarea cumpărătorilor cu ridicata;
 - (c) stabilirea unor norme comune privind informarea asupra producției, acordând o atenție deosebită recoltării și disponibilității;
 - (d) desfășurarea altor activități care pot fi realizate de grupuri sau de organizații de producători, cum ar fi dezvoltarea competențelor în materie de antreprenariat și comercializare, organizarea și facilitarea proceselor de inovare, gestiunea comună a terenurilor membrilor, utilizarea de practici de cultivare și tehnici de producție ecologice și de practici și tehnici solide în domeniul bunăstării animalelor;
- (49) „animal protejat” înseamnă orice animal protejat fie de legislația Uniunii, fie de legislația națională, inclusiv speciile de animale pentru care legislația națională prevede norme specifice pentru conservarea populației;
- (50) „avans rambursabil” înseamnă un împrumut pentru un proiect care este plătit în una sau mai multe tranșe și ale cărui condiții de rambursare depind de rezultatul proiectului;
- (51) „organism de cercetare și de diseminare a cunoștințelor” înseamnă o entitate (cum ar fi universitățile sau institutele de cercetare, agențiile de transfer de tehnologie, intermediarii în domeniul inovării, entitățile colaborative fizice și/sau virtuale orientate spre cercetare), oricare ar fi statutul său juridic sau modalitatea sa de finanțare, al cărei obiectiv principal este de a efectua în mod independent activități de cercetare fundamentală, de cercetare industrială sau de dezvoltare experimentală, astfel cum sunt definite în Cadrul pentru ajutoarele de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare, sau de a disemina la scară largă rezultatele unor astfel de activități prin predare, publicare sau transfer de cunoștințe; în cazul în care o astfel de entitate desfășoară și activități economice, finanțarea, costurile și veniturile activităților economice trebuie să fie contabilizate separat. Întreprinderile care pot exercita o influență decisivă asupra unei astfel de entități, de exemplu, în calitate de acționari sau de membri, nu pot beneficia de acces preferențial la rezultatele generate de aceasta;
- (52) „lanț scurt de aprovizionare” înseamnă un lanț de aprovizionare care implică un număr limitat de operatori economici angajați în activități de cooperare și de dezvoltare economică locală, precum și relații geografice și sociale strânse între producători, prelucrători și consumatori;
- (53) „infrastructură la scară redusă” înseamnă o infrastructură ale cărei costuri eligibile sunt limitate la 2 milioane EUR;
- (54) „mic operator” înseamnă o microîntreprindere, astfel cum este definită în Recomandarea 2003/361 a Comisiei²⁷, sau o persoană fizică care nu este implicată în activități economice în momentul în care solicită ajutoare;
- (55) „insule mici din Marea Egee” înseamnă insulele mici menționate la articolul 1 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 229/2013;

²⁷ Recomandarea Comisiei din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (JO L 124, 20.5.2003, p. 36).

- (56) „IMM-uri” sau „microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii” înseamnă întreprinderi care îndeplinesc criteriile prevăzute în anexa I la Regulamentul (UE) [noul RECA] al Comisiei;
- (57) „începerea lucrărilor de execuție a proiectului sau a unei activități” înseamnă fie demararea activităților sau a lucrărilor de construcție aferente investiției, fie primul angajament obligatoriu din punct de vedere juridic de a comanda echipamente ori de a contracta servicii sau orice alt angajament care face ireversibil proiectul sau activitatea; nu se consideră că achiziționarea de terenuri și lucrările pregătitoare, cum ar fi obținerea permiselor și efectuarea studiilor de fezabilitate, marchează începerea lucrărilor sau a activității; se consideră că achiziționarea de terenuri prevăzută la punctul (153) litera (a) și la punctul (502) litera (c), în cazul în care costurile eligibile pentru achiziționarea terenurilor sunt egale cu 100 % din costurile de investiție eligibile, marchează începerea lucrărilor de execuție a unui proiect sau a unei activități;
- (58) „gestionarea durabilă a pădurilor” înseamnă gospodărirea și utilizarea terenurilor forestiere într-un mod și într-un ritm care să le mențină biodiversitatea, productivitatea, capacitatea de regenerare, vitalitatea și potențialul de a îndeplini, acum și în viitor, funcții ecologice, economice și sociale relevante la nivel local, național și global și care să nu afecteze negativ alte ecosisteme;
- (59) „active corporale” înseamnă active precum terenuri, clădiri și instalații, utilaje și echipamente;
- (60) „cost de tranzacție” înseamnă un cost suplimentar aferent îndeplinirii unui angajament, dar care nu este direct imputabil punerii în aplicare a acestuia sau nu este inclus în costurile ori în pierderile de venit care sunt compensate în mod direct și care poate fi calculat pe baza unui cost standard;
- (61) „costuri ale testelor de encefalopatie spongiformă transmisibilă (EST) și encefalopatie spongiformă bovină (ESB)” înseamnă toate costurile, inclusiv cele aferente kiturilor de testare și prelevării, transportului, examinării, depozitării și distrugerii eșantioanelor necesare pentru eșantionarea și testele de laborator efectuate în conformitate cu capitolul C din anexa X la Regulamentul (CE) nr. 999/2001 al Parlamentului European și al Consiliului²⁸;
- (62) „arbori din specii forestiere cu ciclu scurt de producție” înseamnă speciile de arbori încadrate la codul NC 06 02 9041 care urmează să fie definite de statele membre și care constau în culturi de plante perene, lemnoase, ale căror rizomi sau tulpini rămân în pământ după recoltare, iar în următorul sezon răsar mlădițe noi, și al căror ciclu maxim de recoltă trebuie determinat de statele membre;
- (63) „întreprindere aflată în dificultate” înseamnă o întreprindere care îndeplinește criteriile stabilite în secțiunea 2.2 din Orientările Comisiei privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate;
- (64) „standard al Uniunii” înseamnă un standard obligatoriu prevăzut de legislația Uniunii, care stabilește nivelul care trebuie atins de fiecare întreprindere în parte, în special în ceea ce privește mediul, igiena și bunăstarea animalelor; în consecință, standardele sau obiectivele stabilite la nivelul Uniunii care sunt obligatorii din punct

²⁸ Regulamentul (CE) nr. 999/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2001 de stabilire a unor reglementări pentru prevenirea, controlul și eradicarea anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă (JO L 147, 31.5.2001, p. 1).

de vedere juridic pentru statele membre, însă nu și pentru întreprinderile individuale, nu sunt considerate a fi standarde ale Uniunii;

(65) „tânăr fermier” înseamnă un fermier astfel cum este definit de un stat membru în planul său strategic PAC în conformitate cu articolul 4 alineatul (6) din Regulamentul (UE) 2021/2115;

(66) în sensul conservării resurselor genetice în agricultură și în silvicultură:

- (a) „conservare *in situ*” în agricultură înseamnă conservarea materialului genetic în ecosistemul său și în mediul său natural, precum și menținerea și reconstituirea populațiilor viabile, în mediul lor natural pentru speciile sau rasele sălbatice ori în mediul agricol în care acestea și-au dezvoltat caracteristicile distinctive pentru rasele de animale de crescătorie sau speciile vegetale cultivate;
- (b) „conservare *in situ*” în silvicultură înseamnă conservarea materialului genetic în ecosistemul său și în mediul său natural, precum și menținerea și reconstituirea populațiilor de specii viabile în mediul lor natural;
- (c) „conservare în exploatațile agricole sau forestiere” înseamnă conservare *in situ* și dezvoltare la nivelul exploatației agricole sau forestiere;
- (d) „conservare *ex situ*” înseamnă conservarea materialului genetic agricol sau silvicol în afara mediului său natural;
- (e) „recoltare *ex situ*” înseamnă recoltarea materialului genetic agricol sau silvicol conservat în afara mediului său natural.

2.5. Ajutoarele notificabile

(34) În cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 107 alineatul (1) din tratat, statele membre trebuie să notifice Comisiei ajutoarele acordate în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale în temeiul articolului 108 alineatul (3) din tratat. Statele membre nu trebuie să pună în aplicare măsura propusă înainte ca procedura de notificare menționată la articolul 108 alineatul (2) din tratat să fi condus la o decizie finală, cu excepția măsurilor care îndeplinesc condițiile prevăzute în Regulamentul (UE) .../... al Comisiei din XXX de declarare a anumitor categorii de ajutoare în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale ca fiind compatibile cu piața internă, în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene²⁹.

(35) Ajutoarele individuale acordate pe baza unei scheme de ajutoare fac în continuare obiectul obligației de notificare în temeiul articolului 108 alineatul (3) din tratat, în cazul în care ajutoarele depășesc următoarele praguri de notificare:

- (a) pentru ajutoarele individuale pentru investiții în vederea prelucrării și comercializării de produse agricole menționate în partea II secțiunea 1.1.1.3: costurile eligibile mai mari de 25 de milioane EUR sau în cazul în care echivalentul subvenție brut depășește 12 milioane EUR;
- (b) pentru ajutoarele pentru campaniile de promovare menționate în partea II secțiunea 1.3.4: campaniile de promovare cu un buget anual de peste 5 milioane EUR.

²⁹ JO L XXX

Capitolul 3. Evaluarea compatibilității în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat

- (36) În temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat, Comisia poate să considere că sunt compatibile cu piața internă ajutoarele de stat destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor activități economice, în cazul în care respectivele ajutoare nu influențează în mod negativ condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun.
- (37) În consecință, pentru a evalua dacă ajutoarele de stat pentru sectoarele agricol și forestier și pentru zonele rurale pot fi considerate compatibile cu piața internă, Comisia va stabili dacă măsura de ajutor facilitează dezvoltarea unei anumite activități economice (prima condiție) și dacă afectează în mod negativ condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun (a doua condiție).
- (38) În prezenta secțiune, Comisia clarifică modul în care va efectua evaluarea compatibilității. Aceasta stabilește condiții generale de compatibilitate și, după caz, condiții specifice pentru schemele de ajutoare și condiții suplimentare pentru ajutoarele individuale care fac obiectul obligației de notificare.
- (39) Pentru a efectua evaluarea menționată la punctul (37), Comisia va lua în considerare următoarele aspecte:

(a) prima condiție: ajutorul facilitează dezvoltarea unei activități economice:

- (i) identificarea activității economice în cauză (secțiunea 3.1.1);
- (ii) efectul stimulat: ajutorul trebuie să modifice comportamentul întreprinderii (întreprinderilor) în cauză în așa fel încât aceasta (acestea) să inițieze o activitate suplimentară pe care nu ar desfășura-o fără ajutor ori pe care ar desfășura-o într-un mod limitat sau diferit (secțiunea 3.1.2);
- (iii) ajutorul nu contravine dispozițiilor și principiilor generale relevante ale dreptului Uniunii (secțiunea 3.1.3);

(b) a doua condiție: ajutorul nu modifică în mod necorespunzător condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun:

- (i) necesitatea intervenției statului: măsura de ajutor trebuie să aducă o îmbunătățire concretă pe care piața nu o poate asigura pe cont propriu, de exemplu, prin remedierea unei disfuncționalități a pieței ori prin rezolvarea unei probleme legate de echitate sau de coeziune, după caz (secțiunea 3.2.1);
- (ii) caracterul adecvat al măsurii de ajutor: măsura de ajutor propusă trebuie să fie un instrument de politică adecvat pentru facilitarea dezvoltării activității economice (secțiunea 3.2.2);
- (iii) proporționalitatea ajutorului (ajutor limitat la minimumul necesar): cuantumul și intensitatea ajutorului trebuie să se limiteze la minimumul necesar pentru a determina realizarea investițiilor sau a activităților suplimentare de către întreprinderea (întreprinderile) în cauză (secțiunea 3.2.3);
- (iv) transparența ajutorului: statele membre, Comisia, operatorii economici și publicul trebuie să aibă acces cu ușurință la toate documentele și informațiile pertinente referitoare la ajutoarele acordate (secțiunea 3.2.4);

- (v) evitarea efectelor negative ale ajutorului asupra concurenței și a schimburilor comerciale (secțiunea 3.2.5);
 - (vi) evaluarea comparativă a efectelor pozitive și negative pe care ajutorul le poate avea asupra concurenței și a schimburilor comerciale dintre statele membre (testul comparativ) (secțiunea 3.2.6).
- (40) Bilanțul general al anumitor categorii de scheme poate face ulterior obiectul unei cerințe de evaluare *ex post*, astfel cum este descrisă la punctele (639)-(645). În aceste cazuri, Comisia poate limita durata schemelor respective (în mod normal, la maximum patru ani) cu posibilitatea de a notifica din nou prelungirea, ulterior.
- (41) Aceste criterii generale de compatibilitate se aplică tuturor ajutoarelor acoperite de prezentele orientări, cu excepția cazului în care sunt prevăzute derogări în secțiunile 3.1. și 3.2 din prezenta parte, având în vedere considerațiile speciale aplicabile în sectorul agricol.

3.1. *Prima condiție: ajutorul facilitează dezvoltarea unei activități economice*

3.1.1. *Activitate economică ce beneficiază de ajutor*

- (42) Comisia va identifica, pe baza informațiilor furnizate de statul membru, ce activitate economică va fi sprijinită de măsura notificată.
- (43) Statul membru trebuie să demonstreze că ajutorul vizează facilitarea dezvoltării activității economice identificate.
- (44) Statele membre trebuie, de asemenea, să descrie dacă ajutoarele vor contribui la realizarea obiectivelor PAC și în cadrul acestei politici la obiectivele prevăzute în Regulamentul (UE) 2021/2115 și dacă este așa, cum vor face acest lucru, și să descrie mai în detaliu beneficiile preconizate ale ajutoarelor.
- (45) Comisia consideră că ajutoarele acordate pentru măsuri de gestionare a riscurilor și a crizelor în conformitate cu partea II secțiunea 1.2. din prezentele orientări pot facilita dezvoltarea zonei sau a activității economice identificate deoarece, în lipsa ajutoarelor, o astfel de dezvoltare nu poate avea loc în aceeași măsură.

Condiții suplimentare pentru ajutoarele notificabile individual pe baza unei scheme

- (46) Atunci când acordă ajutoare pentru proiecte de investiții notificabile individual pe baza unei scheme, menționate la punctul (35), autoritatea de resort trebuie să demonstreze faptul că proiectul selectat va contribui la realizarea obiectivului schemei și, prin urmare, la obiectivele ajutoarelor în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale. În acest scop, statele membre ar trebui să facă trimitere la informațiile furnizate de solicitantul ajutorului, în cadrul cărora trebuie să fie descrise efectele pozitive ale investițiilor.

3.1.2. *Efectul stimulat*

- (47) Ajutoarele în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale pot fi considerate compatibile cu piața internă numai în cazul în care au un efect stimulat. Există un efect stimulat atunci când ajutorul schimbă comportamentul unei întreprinderi astfel încât aceasta se implică într-o activitate suplimentară care contribuie la dezvoltarea sectorului, activitate pe care nu ar fi inițiat-o în absența ajutorului sau pe

care ar fi desfășurat-o într-un mod limitat sau diferit. Cu toate acestea, ajutoarele nu trebuie să subvenționeze costurile unei activități pe care o întreprindere le-ar fi suportat în orice caz și nu trebuie să compenseze riscul comercial normal al unei activități economice.

- (48) În afară de cazul în care există excepții prevăzute în mod expres în legislația Uniunii sau în prezentele orientări, măsurile de ajutor de stat care vizează numai îmbunătățirea situației financiare a întreprinderilor, dar care nu contribuie în niciun fel la dezvoltarea sectorului, în special ajutoarele acordate exclusiv pe baza prețului, a cantității, a unității de producție sau a unității de factori de producție, sunt considerate ajutoare pentru funcționare care sunt incompatibile cu piața internă. În plus, prin însăși natura sa, este, de asemenea, probabil ca un astfel de ajutor să interfereze cu mecanismele care reglementează organizarea pieței interne.
- (49) Ajutoarele acordate în temeiul părții II secțiunile 1.2 și 2.8.5 ar trebui să se limiteze la sprijinirea întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectoarele agricol și forestier și se confruntă cu diverse dificultăți, în pofida faptului că au întreprins eforturi rezonabile pentru a reduce la minimum aceste riscuri. Ajutoarele de stat nu ar trebui să aibă ca efect încurajarea întreprinderilor să își asume riscuri inutile. Întreprinderile care își desfășoară activitatea în sectoarele agricol și forestier ar trebui să suporte ele însele consecințele alegerilor imprudente în ceea ce privește metodele de producție sau produsele.
- (50) Din motivele care au fost explicate la punctul (47), Comisia consideră că ajutorul nu reprezintă un stimulent pentru beneficiar în cazul în care lucrul la proiectul sau activitatea relevantă a început deja, înainte ca cererea de acordare a ajutorului să fie depusă de către beneficiar la autoritățile naționale.
- (51) Cererea de ajutor trebuie să cuprindă cel puțin denumirea solicitantului și dimensiunea întreprinderii, o descriere a proiectului sau a activității, inclusiv locația sa și datele sale de începere și de încheiere, cuantumul ajutorului necesar pentru realizarea proiectului și costurile eligibile.
- (52) În plus, întreprinderile mari trebuie să descrie în cerere ce s-ar fi întâmplat în absența ajutorului, situație care este descrisă ca fiind scenariul contrafactual, proiectul sau activitatea alternativă și trebuie să prezinte documente justificative în sprijinul scenariului descris în cerere. Această cerință nu se aplică municipalităților, care sunt autorități locale autonome cu un buget anual mai mic de 10 milioane EUR și care au mai puțin de 5 000 de locuitori.
- (53) Atunci când primește o cerere, autoritatea care acordă ajutorul trebuie să verifice credibilitatea scenariului contrafactual și să confirme că ajutorul are efectul stimulat necesar. Un scenariu contrafactual este credibil dacă este unul real și se raportează la factorii de decizie valabili la data luării de către beneficiar a deciziei cu privire la proiectul sau activitatea în cauză.
- (54) Se consideră că ajutoarele acordate sub formă de avantaje fiscale au un efect stimulat dacă schema de ajutoare instituie un drept la ajutor în conformitate cu criterii obiective și fără exercitarea altei puteri discreționare de către statul membru și dacă schema de ajutoare a fost adoptată și a intrat în vigoare înainte de începerea lucrărilor de execuție a proiectului sau a activității care beneficiază de ajutor. Ultima cerință nu se aplică în cazul versiunilor ulterioare ale schemelor fiscale, cu condiția ca activitatea să fi făcut deja obiectul schemelor anterioare sub formă de avantaje fiscale.

- (55) Prin derogare de la punctele (50)-(54), următoarele categorii de ajutor nu trebuie să aibă un efect stimulatv sau se presupune că au un astfel de efect:
- (a) schemele de ajutoare pentru consolidarea terenurilor, în conformitate cu partea II secțiunile 1.3.6 și 2.9.2 și schemele de ajutoare cu obiective în materie de ecologie, protecție și recreere, în conformitate cu partea II secțiunea 2.8, și în cazul cărora sunt îndeplinite următoarele condiții:
 - (i) schema de ajutoare instituie un drept la ajutoare, pe baza unor criterii obiective și fără exercitarea altei puteri discreționare de către statul membru;
 - (ii) schema de ajutoare a fost adoptată și a intrat în vigoare înaintea suportării de către beneficiar a costurilor eligibile în conformitate cu partea II secțiunile 1.3.6, 2.8 și 2.9.2;
 - (iii) schema de ajutoare acoperă numai IMM-urile;
 - (b) ajutoarele pentru dezavantaje specifice anumitor zone care rezultă din anumite cerințe obligatorii în conformitate cu partea II secțiunea 1.1.6;
 - (c) ajutoarele pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice, în conformitate cu partea II secțiunea 1.1.7;
 - (d) ajutoarele pentru acțiuni de informare în sectorul agricol, în conformitate cu partea II secțiunea 1.1.10.1, care constau în punerea informațiilor la dispoziția unui număr nedefinit de beneficiari;
 - (e) ajutoarele destinate reparării pagubelor provocate de calamități naturale sau de evenimente excepționale, în conformitate cu partea II secțiunea 1.2.1.1;
 - (f) ajutoarele destinate compensării pagubelor provocate de fenomene climatice nefavorabile care pot fi asimilate unei calamități naturale, în conformitate cu partea II secțiunea 1.2.1.2;
 - (g) ajutoarele destinate compensării costurilor aferente prevenirii, controlului și eradicării bolilor animalelor și organismelor dăunătoare plantelor și pentru compensarea pierderilor provocate de respectivele boli ale animalelor și organisme dăunătoare plantelor, în conformitate cu partea II secțiunea 1.2.1.3;
 - (h) ajutoarele pentru acoperirea costurilor aferente eliminării și distrugerii animalelor moarte, în conformitate cu partea II secțiunea 1.2.1.4;
 - (i) ajutoarele destinate compensării pagubelor provocate de animale protejate, în conformitate cu partea II secțiunea 1.2.1.5;
 - (j) ajutoarele destinate reparării pagubelor provocate în păduri de animale, reglementate prin lege, în conformitate cu partea II secțiunea 2.8.5;
 - (k) ajutoarele pentru acțiuni de informare în sectorul silvic, în conformitate cu partea II secțiunea 2.4, care constau în punerea informațiilor la dispoziția unui număr nedefinit de beneficiari;
 - (l) ajutoarele pentru investiții care vizează conservarea patrimoniului cultural și natural aflat în cadrul exploatațiilor agricole, în conformitate cu partea II secțiunea 1.1.1.2, cu excepția ajutoarelor individuale care depășesc 500 000 EUR pe întreprindere și pe proiect de investiții;
 - (m) ajutoarele pentru măsurile de promovare, în conformitate cu punctul (468) literele (b), (c) și (d);
 - (n) ajutoarele destinate compensării cheltuielilor suplimentare de transport, în conformitate cu punctele (480) și (481);
 - (o) ajutoarele pentru cercetare și dezvoltare în sectoarele agricol și forestier, în conformitate cu partea II secțiunile 1.3.7 și 2.9.1;

- (p) ajutoarele pentru repararea pagubelor provocate pădurilor de incendii forestiere, de calamități naturale, de fenomene climatice nefavorabile, de organisme dăunătoare plantelor, de boli ale animalelor, de evenimente catastrofale și de evenimente legate de schimbările climatice, în conformitate cu partea II secțiunea 2.1.3;
- (q) ajutoarele pentru costurile tratamentului și pentru prevenirea răspândirii dăunătorilor și a bolilor arborilor, precum și ajutoarele destinate reparării pagubelor provocate de dăunători și de boli ale arborilor, în conformitate cu partea II secțiunea 2.8.1.

Condiții suplimentare în cazul ajutoarelor pentru investiții notificabile individual

- (56) În plus față de cerințele din prezenta secțiune, în cazul ajutoarelor pentru investiții notificabile individual, statul membru trebuie să furnizeze dovezi clare cu privire la faptul că ajutoarele au în mod efectiv un impact asupra alegerii investiției. Pentru a permite o evaluare cuprinzătoare, statul membru trebuie să furnizeze atât informații despre proiectul pentru care se solicită ajutorul, cât și o descriere detaliată a scenariului contrafactual în care nicio autoritate publică nu acordă vreun ajutor beneficiarului.
- (57) Statele membre sunt invitate să se bazeze pe documente oficiale și autentice emise de conducerea întreprinderii, pe evaluări ale riscurilor, inclusiv pe evaluarea riscurilor specifice unei anumite locații, pe rapoarte financiare, pe planuri interne de afaceri, pe opinii ale experților și pe alte studii referitoare la proiectul de investiții care face obiectul evaluării. Aceste documente trebuie să fie din perioada procesului decizional privind investiția sau localizarea acesteia. Documentele care conțin informații despre estimările privind cererea, estimările costurilor, estimările financiare, documentele prezentate unui comitet de investiții și care prezintă mai multe scenarii de investiție sau documentele furnizate instituțiilor financiare ar putea ajuta statele membre să demonstreze efectul stimulat.
- (58) În acest context, nivelul profitabilității poate fi evaluat prin utilizarea metodelor care constituie practica standard aplicată în sectorul respectiv și care pot include metode de evaluare a valorii actualizate nete (VAN)³⁰ a proiectului, a ratei interne de rentabilitate (RIR)³¹ sau a rentabilității medii a capitalului angajat (*return on capital employed* – ROCE). Profitabilitatea proiectului trebuie să fie comparată cu ratele normale de rentabilitate aplicate de beneficiar în alte proiecte de investiții de natură similară. În cazul în care aceste rate nu sunt disponibile, profitabilitatea proiectului trebuie să fie comparată cu costul capitalului întreprinderii în ansamblu sau cu ratele de rentabilitate observate în mod normal în sectorul în cauză.
- (59) În cazul în care nu se cunoaște niciun scenariu contrafactual specific, efectul stimulat poate fi presupus atunci când există un deficit de finanțare. Adică atunci când costurile de investiție depășesc VAN a profiturilor din exploatare preconizate ale investiției pe baza unui plan de afaceri *ex ante*.

³⁰ VAN a unui proiect reprezintă diferența dintre fluxurile de numerar pozitive și cele negative pe parcursul duratei de viață a investiției, actualizate la valoarea lor din prezent (în general utilizând costul capitalului).

³¹ RIR nu se bazează pe rezultatele contabile dintr-un anumit an, ci ia în considerare fluxurile de numerar viitoare pe care investitorul se așteaptă să le primească pe întreaga durată a investiției. RIR este definită ca rata de actualizare pentru care VAN a fluxurilor de numerar este egală cu zero.

- (60) În cazul în care ajutorul nu schimbă comportamentul beneficiarului prin stimularea unor investiții suplimentare, acesta nu are efecte pozitive asupra dezvoltării sectorului în cauză. Prin urmare, ajutorul nu va fi considerat compatibil cu piața internă în situațiile în care se dovedește că aceeași investiție ar fi realizată și fără ajutor.

3.1.3. Nicio încălcare a dispozițiilor relevante și a principiilor generale ale dreptului Uniunii

- (61) Dacă o măsură de ajutor de stat sau condițiile aferente acesteia, inclusiv metoda de finanțare a acesteia atunci când metoda de finanțare face parte integrantă din măsura de ajutor de stat, ori activitatea finanțată de aceasta implică o încălcare a dreptului relevant al Uniunii, ajutorul nu poate fi declarat compatibil cu piața internă³².
- (62) Din cauza specificității sectorului agricol³³, cu toate că normele privind ajutoarele de stat sunt aplicabile în general acestui sector, aplicarea lor se supune totuși dispozițiilor prevăzute în regulamentele primului pilon al PAC. Cu alte cuvinte, recurgerea de către un stat membru la măsurile de ajutor de stat nu poate avea prioritate față de dispozițiile Regulamentului (UE) nr. 1308/2013³⁴. Prin urmare, Comisia nu va autoriza ajutoare de stat care sunt incompatibile cu prevederile care guvernează organizarea comună a pieței sau care ar interfera cu funcționarea adecvată a organizării comune.
- (63) De asemenea ajutoarele de stat nu pot fi declarate compatibile cu piața internă în cazul în care acordarea ajutorului este condiționată de obligația întreprinderii beneficiare de a utiliza produse sau servicii naționale, precum și în cazul ajutoarelor care limitează posibilitatea întreprinderii beneficiare de a exploata rezultatele cercetării, dezvoltării și inovării în alte state membre.
- (64) Comisia nu va autoriza ajutoarele pentru activități conexe exportului către țări terțe sau către state membre care ar fi legate în mod direct de cantitățile exportate, ajutoarele condiționate de utilizarea produselor naționale în detrimentul produselor importate sau ajutoarele pentru înființarea și funcționarea unei rețele de distribuție sau pentru acoperirea oricăror alte cheltuieli conexe activităților de export. Ajutoarele pentru acoperirea costurilor aferente participării la târguri comerciale sau studiilor ori serviciilor de consultanță necesare pentru lansarea unui produs nou sau a unui produs existent pe o piață nouă nu constituie, în principiu, ajutoare pentru export.

³² A se vedea, de exemplu, Hotărârea din 19 septembrie 2000, Germania/Comisia, C-156/98, EU:C:2000:467, punctul 78; Hotărârea din 12 decembrie 2002, Franța/Comisia, C-456/00, EU:C:2002:753, punctul 30, Hotărârea din 22 decembrie 2008, Regie Networks, C-333/07, EU:C:2008:764, punctele 94-116; Hotărârea din 14 octombrie 2010, Nuova Agricast/Comisia, C-67/09 P, EU:C:2010:607, punctul 51 și Hotărârea din 22 septembrie 2020, Austria/Comisia, C-594/18 P, EU:C:2020:742, punctul 44.

³³ A se vedea punctele (6)-(10) din prezentele orientări.

³⁴ A se vedea Hotărârea din 26 iunie 1979, Pigs and Bacon Commission/McCarren, cauza 177/78, EU:C:1979:164, punctul 11; Hotărârea din 12 decembrie 2002, Franța/Comisia, C-456/00, EU:C:2002:753, punctul 30; Hotărârea din 14 noiembrie 2017, Président de l’Autorité de la concurrence/Association des producteurs vendeurs d’endives (APVE) și alții, C-671/15, EU:C:2017:860, punctul 37.

3.2. A doua condiție: ajutorul nu modifică în mod necorespunzător condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun

- (65) În temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat, ajutoarele destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor activități economice sau a anumitor regiuni economice pot fi declarate compatibile, dar numai „în cazul în care acestea nu modifică în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun”.
- (66) Prezenta secțiune stabilește metoda de exercitare a puterii discreționare a Comisiei în ceea ce privește efectuarea evaluării în conformitate cu cea de a doua condiție a evaluării compatibilității, menționată la punctul (39) litera (b).
- (67) Prin însăși natura sa, orice măsură de ajutor generează denaturări ale concurenței și are un efect asupra schimburilor comerciale dintre statele membre. Cu toate acestea, pentru a stabili dacă efectele de denaturare ale ajutorului sunt limitate la minimum, Comisia va verifica dacă ajutorul este necesar, adecvat, proporțional și transparent.
- (68) Comisia va evalua ulterior efectul de denaturare al ajutorului în cauză asupra condițiilor de concurență și a condițiilor schimburilor comerciale. Ulterior, Comisia va compara efectele pozitive ale ajutorului cu efectele negative asupra concurenței și a schimburilor comerciale. În cazul în care efectele pozitive prevalează asupra efectelor negative, Comisia declară ajutorul compatibil.
- (69) Conformitatea ajutoarelor cu condițiile prevăzute în prezentul capitol secțiunile 3.2.1-3.2.5 trebuie privită în contextul specific al PAC.

3.2.1. Necesitatea intervenției statului

- (70) Pentru a evalua dacă ajutorul de stat este necesar pentru obținerea rezultatului dorit, este necesar ca mai întâi să se diagnosticheze problema. Ajutoarele de stat trebuie să vizeze situațiile în care ajutorul poate determina o dezvoltare concretă pe care piața nu o poate furniza, de exemplu prin remedierea unei disfuncționalități a pieței în ceea ce privește activitatea sau investiția care beneficiază de ajutor. Măsurile de ajutor de stat pot, într-adevăr, în anumite condiții, să corecteze disfuncționalități ale pieței, contribuind astfel la funcționarea eficientă a piețelor și sporind competitivitatea.
- (71) În sensul prezentelor orientări, Comisia consideră că piața nu realizează obiectivele preconizate fără intervenția statului în ceea ce privește măsurile de ajutor care îndeplinesc condițiile specifice prevăzute în partea I. Prin urmare, un astfel de ajutor ar trebui considerat necesar.

3.2.2. Caracterul adecvat al ajutorului

- (72) Măsura de ajutor propusă trebuie să fie un instrument corespunzător de politică pentru abordarea obiectivului de politică vizat. Este important să se țină seama de faptul că pot exista alte instrumente mai potrivite pentru realizarea respectivelor obiective, cum ar fi reglementarea, instrumentele de piață, dezvoltarea infrastructurii și îmbunătățirea mediului de afaceri. În acest scop, statul membru trebuie să demonstreze că ajutorul și concepția lui sunt adecvate pentru atingerea obiectivului măsurii pe care o vizează ajutoarele.

Caracterul adecvat în comparație cu instrumentele de politică alternativă

- (73) Comisia consideră că ajutoarele acordate în sectoarele agricol și forestier care îndeplinesc condițiile specifice prevăzute în secțiunile relevante din partea II constituie un instrument adecvat de politică.
- (74) În cazul în care un stat membru decide să instituie o măsură de ajutor similară unei măsuri de dezvoltare rurală și care este finanțată exclusiv din fonduri naționale, atunci când aceeași intervenție este prevăzută în același timp în planul strategic PAC relevant, statul membru ar trebui să demonstreze avantajele unui astfel de instrument național de ajutor în comparație cu intervenția din planul strategic PAC în cauză.

Caracterul adecvat în comparație cu diferite instrumente de ajutor

- (75) Ajutoarele pot fi acordate sub diverse forme. Cu toate acestea, statul membru ar trebui să garanteze că ajutorul este acordat sub forma care este probabil să genereze cele mai reduse denaturări ale schimburilor comerciale și ale concurenței.
- (76) În cazul în care se stabilește o anumită formă pentru o măsură de ajutor descrisă în partea II, respectiva formă este considerată a fi un instrument de ajutor adecvat scopului prezentelor orientări.
- (77) În cazul în care ajutorul este acordat beneficiarului final sub forma unui serviciu subvenționat, și anume indirect, în natură, și este plătit unui prestator al serviciului sau al activității în cauză, evaluarea compatibilității efectuată în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat, astfel cum se prevede în prezenta parte, precum și condițiile specifice din prezentele orientări se aplică beneficiarului final.
- (78) Comisia consideră că ajutoarele acordate sub forma prevăzută în respectivele intervenții de dezvoltare rurală, cofinanțate de FEADR sau acordate ca finanțare suplimentară pentru astfel de intervenții de dezvoltare rurală cofinanțate, reprezintă un instrument de ajutor adecvat.
- (79) În ceea ce privește ajutoarele pentru investiții care nu sunt incluse într-un plan strategic PAC sau ca finanțare suplimentară pentru o astfel de intervenție de dezvoltare rurală, în cazul în care ajutorul este acordat sub forma care oferă un avantaj pecuniar direct (de exemplu, granturi directe, scutiri sau reduceri de impozite, asigurări sociale sau alte taxe obligatorii etc.), statul membru trebuie să demonstreze de ce sunt mai puțin adecvate alte forme de ajutor care în mod potențial generează denaturări mai reduse, cum ar fi avansurile rambursabile sau formele de ajutor bazate pe instrumente de datorie sau de capital (de exemplu împrumuturi cu dobândă mică sau bonificări ale dobânzii, garanții de stat sau alte aporturi de capital în condiții avantajoase).
- (80) În ceea ce privește măsurile pentru sectorul forestier menționate în partea II secțiunea 2.8, statele membre trebuie să demonstreze că obiectivele în materie de ecologie, protecție și recreere pe care le vizează nu pot fi îndeplinite prin măsuri pentru sectorul forestier similare măsurilor de dezvoltare rurală menționate în partea II capitolele 2.1-2.7.
- (81) În cazul mai multor categorii de ajutoare, cum ar fi ajutoarele pentru acoperirea costurilor aferente activităților de cercetare de piață, de concepție și de design de produse și pentru pregătirea cererilor de recunoaștere a sistemelor de calitate, ajutoarele pentru transfer de cunoștințe și acțiuni de informare, ajutoarele pentru

servicii de consiliere, ajutoarele pentru servicii de înlocuire în cadrul exploatației, ajutoarele pentru măsuri de promovare, ajutoarele destinate compensării costurilor aferente prevenirii și eradicării bolilor animalelor, organismelor dăunătoare plantelor și speciilor alogene invazive și ajutoarele pentru sectorul creșterii animalelor, ajutoarele trebuie să se acorde beneficiarilor finali prin intermediul serviciilor subvenționate. În astfel de cazuri, ajutorul este plătit prestatorului serviciului sau al activității în cauză.

- (82) Evaluarea compatibilității unei măsuri de ajutor cu piața internă nu aduce atingere normelor aplicabile privind achizițiile publice și principiilor de transparență, de deschidere și de nediscriminare în cadrul procesului de selecție a unui prestator de servicii.

3.2.3. Proportionalitatea ajutorului

- (83) Ajutoarele sunt considerate proporționale în cazul în care cuantumul lor pe beneficiar se limitează la minimul necesar pentru realizarea activității care beneficiază de ajutor.

Intensitățile maxime ale ajutorului și cuantumul maxime ale ajutorului

- (84) În principiu, pentru ca ajutoarele să fie proporționale, Comisia consideră că acestea nu ar trebui să aibă un quantum mai mare decât costurile eligibile. Aceasta nu aduce atingere normelor care vizează măsurile publice de stimulare în materie de mediu sau alte măsuri publice de stimulare care sunt prevăzute în mod expres în partea II secțiunile 1.2.2, 2.1.4 și 2.3.
- (85) Pentru a asigura predictibilitatea și existența unor condiții de concurență echitabile, Comisia aplică intensități maxime ale ajutoarelor. În situațiile în care intensitatea maximă a ajutoarelor nu poate fi stabilită, de exemplu în cazul ajutoarelor la înființare pentru tinerii fermieri și pentru dezvoltarea fermelor mici, se stabilesc cuantumuri maxime ale ajutoarelor definite în termeni nominali, în scopul de a se asigura proportionalitatea ajutoarelor.
- (86) În cazul în care costurile eligibile sunt calculate corect și intensitățile sau cuantumurile maxime ale ajutoarelor prevăzute în partea II sunt respectate, se consideră că este îndeplinit criteriul proporționalității.
- (87) Intensitatea maximă a ajutorului și cuantumul ajutorului trebuie calculate de autoritatea care acordă ajutorul în momentul acordării acestuia. Costurile eligibile trebuie să fie însoțite de documente justificative care ar trebui să fie clare, precise și actualizate. Pentru calcularea intensității ajutorului și a costurilor eligibile, toate cifrele utilizate trebuie să fie cele cărora nu li s-a aplicat nicio deducere de impozite sau de alte taxe.
- (88) Taxa pe valoarea adăugată (TVA) nu este eligibilă pentru ajutor, cu excepția cazului în care nu este recuperabilă în temeiul legislației naționale privind TVA-ul.
- (89) Atunci când ajutorul este acordat sub o altă formă decât un grant, cuantumul ajutorului este echivalentul subvenției brut al acestuia.
- (90) Ajutoarele de plătit în mai multe tranșe se actualizează la cuantumul lor din momentul în care sunt acordate. Costurile eligibile se actualizează la cuantumul lor din momentul în care sunt acordate. Rata dobânzii care trebuie aplicată în scopul actualizării este rata de actualizare aplicabilă la data acordării ajutoarelor.

- (91) Ajutoarele plătibile în viitor, inclusiv ajutoarele plătibile în mai multe tranșe, se actualizează la cuantumul lor din momentul în care sunt acordate.
- (92) În cazul în care ajutoarele se acordă prin avantaje fiscale, tranșele ajutoarelor se actualizează pe baza ratelor de actualizare aplicabile în diferitele momente în care intră în vigoare avantajul fiscal.
- (93) Statele membre pot stabili cuantumul ajutoarelor pentru măsurile sau tipurile de operațiuni prevăzute în partea II secțiunile 1.1.4, 1.1.5, 1.1.6, 1.1.7, 1.1.8, 2.1.1, 2.1.2, 2.1.4, 2.2 și 2.3 în baza unor ipoteze standard privind costurile suplimentare și pierderile de venit. Statele membre ar trebui să se asigure că toate calculele și ajutoarele corespunzătoare îndeplinesc toate condițiile următoare:
- (a) conțin doar elemente care pot fi verificate;
 - (b) se bazează pe sume stabilite prin intermediul unei expertize corespunzătoare;
 - (c) sunt însoțite de o mențiune clară referitoare la originea sumelor utilizate;
 - (d) sunt diferențiate astfel încât să țină seama de condițiile specifice la nivel local sau regional și, după caz, de utilizarea efectivă a terenurilor;
 - (e) nu conțin elemente legate de costurile de investiție.
- (94) Fără a aduce atingere punctului (93), ajutoarele, cu excepția celor menționate în partea II secțiunile 1.2 și 2.8.5, pot fi acordate în conformitate cu următoarele opțiuni simplificate în materie de costuri:
- (a) costuri unitare;
 - (b) sume forfetare;
 - (c) finanțări la tarife forfetare.
- (95) Cuantumul ajutoarelor menționate la punctul ((94)) de mai sus trebuie stabilit în unul dintre următoarele moduri:
- (a) o metodă de calculare justă, corectă și verificabilă, bazată pe unul sau mai multe dintre următoarele elemente:
 - (i) date statistice, alte informații obiective ori avizele experților;
 - (ii) date istorice verificate privind beneficiarii individuali;
 - (iii) aplicarea practicilor uzuale ale beneficiarilor individuali de contabilizare a costurilor;
 - (b) în conformitate cu normele de aplicare a costurilor unitare, a sumelor forfetare și a ratelor forfetare corespunzătoare aplicabile în cadrul politicilor Uniunii pentru un tip similar de operațiune.
- (96) În ceea ce privește măsurile cofinanțate, cuantumurile costurilor eligibile pot fi calculate în conformitate cu opțiunile simplificate în materie de costuri prevăzute în Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului³⁵ și în Regulamentul (UE) 2021/2115 .
- (97) Atunci când evaluează compatibilitatea ajutorului, Comisia va lua în considerare orice asigurare contractată sau care ar fi putut fi contractată de beneficiarul ajutorului. În ceea ce privește ajutoarele destinate compensării pierderilor cauzate de fenomene climatice nefavorabile care pot fi asimilate calamităților naturale, pentru a

³⁵ Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize (JO L 231, 30.6.2021, p. 159).

se evita riscul de denaturare a concurenței, ajutoarele cu o intensitate maximă ar trebui acordate numai întreprinderilor care nu pot fi acoperite prin asigurare pentru asemenea pierderi. Din acest motiv, pentru o îmbunătățire suplimentară a gestionării riscurilor, beneficiarii trebuie încurajați să încheie o asigurare atunci când este posibil.

Condiții suplimentare în cazul ajutoarelor pentru investiții notificabile individual și al ajutoarelor pentru investiții acordate întreprinderilor mari în cadrul schemelor notificate

- (98) Ca regulă generală, se va considera că ajutoarele pentru investiții notificabile individual sunt limitate la minimum, în cazul în care cuantumul ajutoarelor corespunde costurilor suplimentare nete de implementare a investiției în zona în cauză, comparativ cu scenariul contrafactual în absența ajutorului³⁶, cu intensitățile maxime ale ajutoarelor ca valoare-plafon. Tot astfel, în cazul ajutoarelor pentru investiții acordate unor întreprinderi mari în cadrul unor scheme notificate, statele membre trebuie să se asigure că, folosind „abordarea pe baza costurilor nete suplimentare”, cu intensitățile maxime ale ajutoarelor ca valoare-plafon, cuantumul ajutoarelor se limitează la minimum.
- (99) Cuantumul ajutoarelor nu ar trebui să depășească minimumul necesar pentru ca proiectul să fie suficient de profitabil. De exemplu, cuantumul ajutoarelor nu ar trebui să conducă la creșterea ratei sale interne de rentabilitate peste ratele normale de rentabilitate aplicate de întreprinderea în cauză în alte proiecte de investiții de natură similară sau, dacă aceste rate nu sunt disponibile, la creșterea ratei sale interne de rentabilitate peste costul capitalului întreprinderii în ansamblu sau peste ratele de rentabilitate înregistrate de regulă în sectorul respectiv.
- (100) În cazul ajutoarelor pentru investiții acordate întreprinderilor mari în cadrul schemelor notificate, statele membre trebuie să se asigure că cuantumul ajutorului corespunde costurilor suplimentare nete de execuție a investiției în zona respectivă, comparativ cu scenariul contrafactual în absența ajutorului. Metoda prezentată la punctul (99) trebuie utilizată împreună cu intensitățile maxime ale ajutoarelor ca valoare-plafon.
- (101) În ceea ce privește ajutoarele pentru investiții notificabile individual, Comisia va verifica dacă ajutoarele au un cuantum mai mare decât minimumul necesar pentru ca proiectul să devină suficient de profitabil, utilizând metoda prevăzută la punctul (99). Calculele utilizate în vederea analizării efectului stimulat pot fi folosite și pentru a evalua dacă ajutorul este proporțional. Statul membru trebuie să demonstreze proporționalitatea pe baza unor documente de tipul celor prevăzute la punctul (57).
- (102) Punctele (98)-(101) nu se aplică municipalităților care sunt autorități locale autonome cu un buget anual mai mic de 10 milioane EUR și care au mai puțin de 5 000 de locuitori.

Cumulul de ajutoare

- (103) Se pot acorda simultan ajutoare în cadrul mai multor scheme sau ajutoarele pot fi cumulate cu ajutoare ad-hoc, cu condiția ca, în total, cuantumul ajutoarelor de stat

³⁶ Atunci când se compară scenariile contrafactuale, cuantumul ajutoarelor trebuie actualizat aplicând același factor al scenariilor de investiții și contrafactuale corespunzătoare.

pentru o activitate sau un proiect să nu depășească plafoanele de ajutor prevăzute în prezentele orientări.

- (104) Ajutoarele cu costuri eligibile identificabile pot fi cumulate cu orice alt ajutor de stat, atât timp cât ajutoarele respective vizează costuri eligibile identificabile diferite. Ajutoarele cu costuri eligibile identificabile pot fi cumulate cu orice alt ajutor de stat, în legătură cu aceleași costuri eligibile, care se suprapun parțial sau integral, numai în cazul în care cumulul respectiv nu are drept rezultat depășirea celei mai ridicate intensități a ajutorului sau a celui mai ridicat quantum al ajutorului care se aplică tipului de ajutor respectiv în temeiul prezentelor orientări.
- (105) Ajutoarele fără costuri eligibile identificabile menționate în partea II secțiunea 1.1.2 pot fi cumulate cu orice altă măsură de ajutor de stat cu costuri eligibile identificabile. Ajutoarele fără costuri eligibile identificabile pot fi cumulate cu alte ajutoare de stat fără costuri eligibile identificabile până la cel mai ridicat plafon total de finanțare relevant, stabilit în condițiile specifice ale fiecărui caz în prezentele orientări sau în alte orientări privind ajutoarele de stat, într-un regulament de exceptare pe categorii de ajutoare sau într-o decizie adoptată de Comisie.
- (106) Ajutoarele de stat în favoarea sectorului agricol nu ar trebui să fie cumulate cu plățile menționate la articolele 145 și 146 din Regulamentul (UE) 2021/2115 și care vizează aceleași costuri eligibile, în cazul în care un astfel de cumul ar avea ca rezultat o intensitate a ajutorului sau un quantum al ajutorului care le depășește pe cele prevăzute în prezentele orientări.
- (107) Ajutoarele de stat acordate în temeiul părții II secțiunile 1.1.4, 1.1.5 și 1.1.8 nu ar trebui cumulate cu plățile menționate la articolul 31 din Regulamentul (UE) 2021/2115 în privința aceluiași costuri eligibile în cazul în care un astfel de cumul ar avea ca rezultat o intensitate a ajutorului sau un quantum al ajutorului care le depășește pe cele prevăzute în prezentele orientări.
- (108) În cazul în care finanțarea din partea Uniunii gestionată la nivel central de către instituții, agenții, întreprinderi comune sau alte organisme ale Uniunii care nu este direct sau indirect sub controlul statului membru este combinată cu ajutor de stat, numai acesta din urmă este analizat pentru a se stabili dacă pragurile de notificare și intensitățile maxime sau plafoanele ajutoarelor sunt respectate, cu condiția ca valoarea totală a finanțării publice acordate în legătură cu aceleași costuri eligibile să nu depășească rata (ratele) de finanțare cea (cele) mai favorabilă (favorabile) prevăzută (prevăzute) în normele aplicabile ale dreptului Uniunii.
- (109) Ajutoarele autorizate în temeiul prezentelor orientări nu ar trebui să fie cumulate cu niciun ajutor *de minimis* în raport cu aceleași costuri eligibile în cazul în care cumulul respectiv ar avea ca rezultat o intensitate a ajutorului sau un quantum al ajutorului mai mari decât cele stabilite în prezentele orientări.
- (110) Ajutoarele pentru investiții destinate refacerii potențialului de producție agricolă astfel cum au fost menționate la punctul (152) litera (d) nu ar trebui cumulate cu ajutoarele destinate compensării pentru pagubele materiale prevăzute în partea II secțiunile 1.2.1.1, 1.2.1.2 și 1.2.1.3.
- (111) Ajutoarele la înființare destinate grupurilor și organizațiilor de producători din sectorul agricol menționate în partea II secțiunea 1.1.3 nu ar trebui să fie cumulate cu sprijinul corespunzător pentru grupurile și organizațiile de producători din sectorul agricol menționate la articolul 77 din Regulamentul (UE) 2021/2115. Ajutoarele la înființare pentru tinerii fermieri, ajutoarele la înființare pentru dezvoltarea fermelor mici și ajutoarele la înființare pentru activități agricole, astfel cum sunt menționate în

partea II secțiunea 1.1.2, nu ar trebui să fie cumulate cu sprijinul corespunzător menționat la articolul 75 din Regulamentul (UE) 2021/2115 în cazul în care un astfel de cumul ar avea ca rezultat un quantum al ajutoarelor care le depășește pe cele prevăzute în prezentele orientări.

3.2.4. Transparența

- (112) Statele membre trebuie să asigure publicarea următoarelor informații în modulul Comisiei Europene privind transparența³⁷ sau pe un site web cuprinzător consacrat ajutoarelor de stat, la nivel național sau regional:
- (a) textul integral al schemei de ajutoare și al dispozițiilor de punere în aplicare a acestora sau temeiul juridic pentru ajutoarele individuale ori un link către textul respectiv;
 - (b) identitatea autorității sau a autorităților care acordă ajutorul;
 - (c) identitatea beneficiarilor individuali³⁸, forma și quantumul ajutoarelor acordate fiecărui beneficiar, data acordării, tipul de întreprindere (IMM/întreprindere mare), regiunea în care este situat beneficiarul (la nivelul NUTS II) și sectorul economic principal în care își desfășoară activitățile beneficiarul (la nivelul grupei NACE). O astfel de cerință poate fi ignorată în ceea ce privește acordarea de ajutoare individuale care nu depășesc următoarele praguri:
 - (i) 10 000 EUR pentru beneficiarii care își desfășoară activitatea în sectorul producției agricole primare;
 - (ii) 100 000 EUR pentru beneficiarii din sectorul prelucrării și comercializării produselor agricole și din sectorul forestier sau pentru activități care nu se încadrează în domeniul de aplicare al articolului 42 din tratat.
- (113) Pentru schemele de ajutoare sub forma unor avantaje fiscale, informațiile privind quantumurile ajutoarelor individuale pot fi furnizate în următoarele intervale (în milioane EUR): 0,01-0,1 numai pentru producția agricolă primară; 0,1-0,5; 0,5-1; 1-2; 2-5; 5-10; 10-30; 30 și mai mult.
- (114) Aceste informații trebuie publicate după luarea deciziei de acordare a ajutorului, trebuie păstrate timp de cel puțin 10 ani și trebuie puse la dispoziția publicului larg, fără restricții³⁹.

³⁷ „Căutare publică în baza de date privind transparența ajutoarelor de stat”, se poate accesa pe următorul site web: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=ro>

³⁸ Având în vedere interesul legitim în ceea ce privește transparența furnizării de informații către public și ponderarea nevoilor de transparență cu drepturile conferite de normele privind protecția datelor, Comisia concluzionează că publicarea numelui beneficiarului ajutorului atunci când beneficiarul ajutorului este o persoană fizică sau o persoană juridică ce are nume de persoane fizice este justificată (a se vedea C-92/09, Volker und Markus Schecke și Eifert, punctul 53), ținând seama de articolul 49 alineatul (1) litera (g) din Regulamentul 2016/679. Normele privind transparența urmăresc îmbunătățirea conformității, sporirea responsabilității, evaluarea *inter pares* și, în ultimă instanță, creșterea gradului de eficacitate a cheltuielilor publice. Acest obiectiv prevalează asupra drepturilor în materie de protecție a datelor ale persoanelor fizice care beneficiază de sprijin public.

³⁹ Aceste informații trebuie să fie publicate în termen de șase luni de la data acordării ajutoarelor (sau, în cazul ajutoarelor sub formă de avantaje fiscale, în termen de un an de la data declarației fiscale). În cazul ajutoarelor ilegale, statele membre trebuie să garanteze publicarea *ex post* a acestor informații, cel târziu în termen de

- (115) Din motive de transparență, statele membre trebuie să elaboreze rapoarte și să efectueze revizui, astfel cum se prevede în partea III capitolul 2.

3.2.5. *Evitarea efectelor negative asupra concurenței și a schimburilor comerciale*

- (116) Ajutoarele pentru sectoarele agricol și forestier și pentru zonele rurale ar putea cauza denaturări ale pieței produselor. Pentru ca ajutoarele să fie compatibile, trebuie reduse la minimum efectele negative ale măsurii de ajutor în ceea ce privește denaturarea concurenței și impactul asupra schimburilor comerciale dintre statele membre.
- (117) Comisia va identifica piața (piețele) care este (sunt) afectată (afectate) de ajutor, luând în considerare informațiile furnizate de statul membru cu privire la piața (piețele) de produse în cauză, și anume piața (piețele) afectată (afectate) de schimbarea de comportament a beneficiarului ajutorului. În evaluarea efectelor negative ale măsurii de ajutor, în cadrul analizei sale privind denaturarea concurenței, Comisia va acorda o atenție specială impactului previzibil al ajutoarelor acordate în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale asupra concurenței dintre întreprinderi pe piața (piețele) de produse în cadrul căreia (cărora) se resimt efecte⁴⁰.
- (118) Ca punct de plecare, dacă ajutorul este bine orientat, proporțional și limitat la costurile suplimentare nete, impactul negativ al ajutorului este atenuat și riscul ca ajutorul să denatureze în mod nefavorabil concurența va fi mai redus. În al doilea rând, Comisia stabilește intensitățile maxime sau quantumurile ajutoarelor. Scopul este de a împiedica utilizarea ajutoarelor de stat pentru proiecte în care raportul dintre quantumul ajutorului și costurile eligibile este considerat ca fiind extrem de ridicat și, în mod special, susceptibil să aibă un efect de denaturare. În general, cu cât sunt mai însemnate efectele pozitive care pot fi generate de proiectul care beneficiază de ajutor și cu cât este mai mare probabilitatea necesității ajutorului respectiv, cu atât este mai ridicat plafonul intensității ajutorului.
- (119) Totuși, chiar și atunci când este necesar și proporțional, aceasta poate avea drept rezultat o schimbare a comportamentului beneficiarilor care să denatureze concurența. Acest lucru este mai probabil în sectorul agricol, care se deosebește de alte piețe prin prisma structurii specifice a producției agricole primare care se caracterizează prin numărul mare de întreprinderi mici implicate. Pe astfel de piețe riscul de denaturare a concurenței este ridicat chiar și atunci când se acordă numai ajutoare cu quantumuri mici.

Schemele de ajutoare pentru investiții în vederea prelucrării și comercializării produselor agricole și în sectorul forestier

- (120) Deoarece ajutoarele pentru investiții acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în prelucrarea și comercializarea produselor agricole și întreprinderilor

șase luni de la data deciziei Comisiei. Informațiile trebuie puse la dispoziție într-un format care să permită căutarea, extragerea și publicarea cu ușurință a datelor pe internet, de exemplu în format CSV sau XML.

⁴⁰ Efectele unui ajutor pot fi resimțite pe mai multe piețe, întrucât este posibil ca impactul acestuia să nu se limiteze la piața corespunzătoare activității care beneficiază de sprijin, ci să se extindă și la alte piețe, care sunt legate de această piață fie pentru că se află în amonte, în aval sau sunt complementare, fie pentru că beneficiarul este deja prezent pe aceste piețe sau poate fi prezent în viitorul apropiat.

care își desfășoară activitatea în alte sectoare, de exemplu, în sectorul prelucrării alimentelor, tind să aibă aceleași efecte de denaturare a concurenței și a schimburilor comerciale, politica generală în domeniul concurenței referitoare la efectul asupra concurenței și a schimburilor comerciale ar trebui să se aplice în mod egal tuturor sectoarelor. Prin urmare, condițiile prezentate la punctele (121)-(133) trebuie să fie respectate în ceea ce privește ajutoarele pentru investiții în vederea prelucrării și comercializării de produse agricole și în sectorul forestier.

- (121) Schemele de ajutoare nu trebuie să genereze denaturări semnificative ale concurenței și ale schimburilor comerciale. În special, chiar dacă denaturările pot fi considerate ca fiind limitate la nivel individual (cu condiția să fie îndeplinite toate condițiile privind ajutoarele pentru investiții), pe bază cumulativă, schemele de ajutoare pentru investiții ar putea să genereze în continuare niveluri ridicate de denaturare. În cazul unei scheme de ajutoare pentru investiții care vizează anumite sectoare, riscul unor astfel de denaturări este chiar mai ridicat.
- (122) Prin urmare, statul membru în cauză trebuie să demonstreze că orice efecte negative vor fi limitate la minimum, ținând seama, de exemplu, de amploarea proiectelor în cauză, de cuantumurile individuale și cumulate ale ajutoarelor, de beneficiarii preconizați, precum și de caracteristicile sectoarelor vizate. Pentru a permite Comisiei să analizeze efectele negative probabile, statul membru este încurajat să prezinte orice evaluare a impactului de care dispune, precum și evaluări *ex post* efectuate pentru scheme anterioare similare.

Ajutoarele notificabile individual acordate pentru investiții în vederea prelucrării și comercializării produselor agricole și în sectorul forestier

- (123) În evaluarea efectelor negative ale ajutoarelor individuale pentru investiții, Comisia acordă o atenție specială efectelor negative legate de cumulearea capacităților excedentare în piețele aflate în declin, împiedicării ieșirii de pe piață și noțiunii de putere de piață substanțială. Aceste efecte negative sunt descrise la punctele (124)-(133) și trebuie să fie contrabalansate de efectele pozitive ale ajutoarelor.
- (124) În vederea identificării și a evaluării potențialelor denaturări ale concurenței și ale schimburilor comerciale, statele membre ar trebui să furnizeze dovezi care să permită Comisiei să identifice piețele de produse în cauză (adică produsele afectate de schimbarea de comportament a beneficiarului ajutorului) și să identifice concurenții și clienții/consumatorii afectați. Produsul în cauză este în mod normal produsul care face obiectul proiectului de investiții⁴¹. Atunci când proiectul vizează un produs intermediar și o parte importantă a producției nu se vinde pe piață, produsul în cauză poate fi produsul din aval. Piața relevantă a produsului cuprinde produsul în cauză și înlocuitorii săi, considerați astfel de către consumator (din motive care țin de caracteristicile produsului, prețuri și scopul în care va fi folosit) sau de către producător (datorită flexibilității instalațiilor de producție).
- (125) Comisia utilizează diverse criterii pentru a evalua aceste denaturări potențiale, cum ar fi structura pieței produsului în cauză, performanța pieței (piață în scădere sau în

⁴¹ Pentru proiectele de investiții care implică fabricarea mai multor produse diferite, trebuie evaluat fiecare produs.

- creștere), procesul de selecție a beneficiarului ajutorului, barierele la intrare și la ieșire, gradul de diferențiere al produsului.
- (126) Faptul că o întreprindere apelează în mod sistematic la ajutoare de stat ar putea indica faptul că întreprinderea în cauză nu este în măsură să facă față concurenței fără sprijin sau că obține avantaje necuvenite comparativ cu concurenții săi.
- (127) Comisia distinge două surse principale ale potențialelor efecte negative asupra piețelor de produse:
- (a) cazurile de majorare substanțială a capacității care creează o situație de capacitate excedentară sau agravează o astfel de situație, mai ales pe o piață aflată în declin;
 - (b) cazurile în care beneficiarul ajutorului deține o putere de piață substanțială.
- (128) Pentru a evalua dacă ajutorul servește la crearea sau la menținerea unor structuri de piață ineficiente, Comisia va lua în considerare capacitatea suplimentară de producție creată de proiect și va determina dacă piața este neperformantă.
- (129) În cazul în care piața vizată este în creștere, în mod normal există mai puține cauze de îngrijorare cu privire la faptul că ajutorul va afecta negativ stimulentele dinamice sau că va împiedica în mod nejustificat ieșirea de pe piață sau intrarea pe piață.
- (130) În cazul în care piețele sunt în declin, există mai multe motive de îngrijorare. Comisia face distincție între cazurile în care, într-o perspectivă pe termen lung, piața este în declin structural (adică se contractează) și cazurile în care piața se află în declin relativ (adică aceasta continuă să crească, dar nu depășește o rată de creștere de referință).
- (131) Performanța insuficientă a pieței este măsurată, în mod normal, în raport cu PIB-ul Spațiului Economic European (SEE) din cei trei ani care preced demararea proiectului (rata de referință). Performanța poate fi măsurată și pe baza ratelor de creștere anticipate pentru următorii trei, până la cinci ani. Indicatorii pot include creșterea viitoare preconizată a pieței în cauză și ratele anticipate de utilizare a capacității, precum și posibilul impact al creșterii capacității asupra concurenților, prin efectele sale asupra prețurilor și a marjelor de profit.
- (132) În unele cazuri, este posibil ca evaluarea creșterii pieței de produse în SEE să nu fie adecvată pentru evaluarea integrală a tuturor efectelor ajutorului, în special dacă piața geografică este mondială. În astfel de cazuri, Comisia va analiza efectul ajutorului asupra structurilor pieței în cauză, în special potențialul acestuia de a elimina producătorii din SEE.
- (133) Pentru a evalua existența unei puteri semnificative de piață, Comisia va ține seama de poziția beneficiarului într-o anumită perioadă de timp înainte de primirea ajutorului și de poziția pe piață preconizată după finalizarea investiției. Comisia va ține seama de cotele de piață ale beneficiarului, precum și de cotele de piață ale concurenților săi și de alți factori relevanți. De exemplu, va evalua structura pieței analizând concentrarea pieței, potențialele bariere la intrare⁴², puterea de cumpărare⁴³ și barierele în calea extinderii sau ieșirii.

⁴² Printre aceste bariere la intrare se numără barierele juridice (în special drepturile de proprietate intelectuală), economiile de scară și de gamă, barierele în calea accesului la rețele și la infrastructuri. În cazurile în care ajutorul vizează o piață pe care beneficiarul ajutorului este prezent de mult timp, eventualele bariere la intrare pot spori puterea semnificativă potențială de piață a beneficiarului ajutorului și, în consecință, efectele negative posibile ale acestei puteri de piață.

3.2.6. Punerea în balanță a efectelor pozitive și negative ale ajutorului (testul comparativ)

- (134) Comisia evaluează dacă efectele pozitive ale ajutorului depășesc efectele negative identificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale. Comisia poate concluziona cu privire la compatibilitatea măsurii de ajutor cu piața internă numai în cazul în care efectele pozitive le depășesc pe cele negative.
- (135) În cazurile în care măsura de ajutor propusă nu urmărește, într-un mod adecvat și proporțional, să remedieze un eșec al pieței bine identificat, efectele negative de denaturare pe care măsura le are asupra concurenței vor tinde să contrabalanseze efectele pozitive ale măsurii; prin urmare, Comisia va concluziona probabil că măsura de ajutor propusă este incompatibilă.
- (136) În cadrul evaluării efectelor pozitive și negative ale ajutoarelor, Comisia va ține seama de impactul ajutoarelor asupra îndeplinirii obiectivelor generale și specifice ale PAC prevăzute la articolele 5 și 6 din Regulamentul (UE) 2021/2115, care vizează promovarea unui sector agricol inteligent, competitiv, rezilient și diversificat, sprijinirea și consolidarea protecției mediului, inclusiv a biodiversității, și a acțiunilor climatice, precum și contribuția la îndeplinirea obiectivelor Uniunii în materie de mediu și climă și consolidarea structurii socioeconomice a zonelor rurale.
- (136) În principiu, având în vedere efectele sale pozitive asupra dezvoltării acestui sector, Comisia consideră că, în cazul în care un ajutor îndeplinește condițiile și nu depășește intensitățile maxime relevante ale ajutoarelor sau cuantumurile maxime ale ajutoarelor, prevăzute în secțiunile aplicabile din partea II, efectele negative asupra concurenței și a schimburilor comerciale sunt limitate la minimum.
- (137) În ceea ce privește ajutoarele de stat cofinanțate în temeiul Regulamentului (UE) 2021/2115 sau finanțate de Uniune, Comisia va considera că efectele pozitive aferente au fost stabilite.
- (138) Toate notificările privind ajutoarele de stat ar trebui să conțină o evaluare prin care să se stabilească dacă se preconizează că activitatea care beneficiază de ajutor va avea sau nu un impact asupra mediului și/sau climei, ținând seama de legislația privind protecția mediului⁴⁴ și de standardele privind bunele condiții agricole și de mediu

⁴³ În cazul în care există cumpărători puternici pe piață, este mai puțin probabil ca un beneficiar al ajutorului să poată majora prețurile în raport cu acești cumpărători puternici.

⁴⁴ În special, [*cu condiția ca următoarea listă să fie indicativă, nu exhaustivă*] Directiva 91/676/CEE a Consiliului din 12 decembrie 1991 privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole (JO L 375, 31.12.1991, p. 1); Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (JO L 206, 22.7.1992, p. 7); Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei (JO L 327, 22.12.2000, p. 1); după caz, Directiva 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului (JO L 197, 21.7.2001, p. 30); Directiva 2006/118/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind protecția apelor subterane împotriva poluării și a deteriorării (JO L 372, 27.12.2006, p. 19); Directiva 2009/128/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 octombrie 2009 de stabilire a unui cadru de acțiune comunitară în vederea utilizării durabile a pesticidelor (JO L 309, 24.11.2009, p. 71); Directiva 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice (JO L 20, 26.1.2010, p. 7); Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de abrogare a Directivelor 79/117/CEE și 91/414/CEE ale Consiliului (JO L 309, 24.11.2009, p. 1); Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte

(GAEC) în temeiul Regulamentului (UE) 2021/2115. În cazul în care se demonstrează că ajutorul are un impact pozitiv asupra mediului și a climei, Comisia va considera că efectele pozitive ale unui astfel de ajutor au fost stabilite. Articolul 11 din tratat prevede: „Cerințele de protecție a mediului trebuie integrate în definirea și punerea în aplicare a politicilor și acțiunilor Uniunii, în special pentru promovarea dezvoltării durabile.” Promovarea de către Uniune a obiectivului de protecție a mediului, astfel cum se prevede la articolul 11 din tratat, ia în considerare și principiul „poluatorul plătește”. Prin urmare, ar trebui acordată o atenție deosebită aspectelor legate de mediu și climă în notificările ajutoarelor de stat.

- (139) În plus, Comisia poate, de asemenea, să țină seama, după caz, de faptul că ajutorul are sau nu alte efecte pozitive sau negative. Dacă astfel de efecte pozitive le reflectă pe cele cuprinse în politicile Uniunii, cum ar fi Pactul verde european⁴⁵, Strategia „De la fermă la consumator”⁴⁶, Strategia privind adaptarea la schimbările climatice⁴⁷, Comunicarea privind restabilirea ciclurilor durabile ale carbonului⁴⁸, Strategia pentru păduri⁴⁹ și Strategia privind biodiversitatea⁵⁰, se poate presupune că ajutorul aliniat la aceste politici ale Uniunii are astfel de efecte pozitive mai ample.
- (140) În cazul în care se acordă ajutoare pentru investiții în temeiul prezentelor orientări, Comisia va acorda atenție și articolului 3 din Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului⁵¹, inclusiv principiului de „a nu aduce prejudicii semnificative”, sau altor metodologii comparabile.

publice și private asupra mediului (JO L 26, 28.1.2012, p. 1) și Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 iunie 2021 de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 401/2009 și (UE) 2018/1999 („Legea europeană a climei”) (JO L 243, 9.7.2021, p. 1).

⁴⁵ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Pactul verde european (COM/2019/640 final).

⁴⁶ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – O Strategie „De la fermă la consumator” pentru un sistem alimentar echitabil, sănătos și ecologic (COM/2020/381 final).

⁴⁷ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – O strategie a UE privind adaptarea la schimbările climatice (COM/2013/0216 final).

⁴⁸ Comunicare a Comisiei din 15 decembrie 2021 privind restabilirea ciclurilor durabile ale carbonului. [COM(2021) 800 final].

⁴⁹ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Noua strategie a UE pentru păduri pentru 2030 (COM/2021/572 final).

⁵⁰ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030. Readucerea naturii în viața noastră (COM/2020/380 final).

⁵¹ Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2020 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088 (JO L 198, 22.6.2020, p. 13).

PARTEA II. CATEGORII DE AJUTOARE

Capitolul 1. Ajutoare în favoarea întreprinderilor care își desfășoară activitatea în domeniul producției primare, al prelucrării și al comercializării produselor agricole

1.1. Măsuri similare măsurilor de dezvoltare rurală

1.1.1. Ajutoare pentru investiții

(141) Prezenta secțiune se aplică investițiilor în exploatații agricole care au legătură cu producția agricolă primară, investițiilor conexe prelucrării și comercializării de produse agricole.

(142) Toate ajutoarele pentru investiții prevăzute în prezenta parte secțiunile 1.1.1.1, 1.1.1.2 și 1.1.1.3 nu trebuie să se acorde prin încălcarea niciunei interdicții sau restricții stabilite în Regulamentul (UE) nr. 1308/2013, nici în cazul în care interdicțiile și restricțiile respective se referă numai la sprijinul din partea Uniunii prevăzut în regulamentul menționat.

1.1.1.1. Ajutoare pentru investiții în exploatații agricole care au legătură cu producția agricolă primară

(143) Comisia consideră că ajutoarele pentru investiții în exploatații agricole care au legătură cu producția agricolă primară sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări, condiția generală privind ajutoarele pentru investiții prevăzută la punctul (134) și condițiile stabilite în prezenta secțiune.

(144) Prezenta secțiune se aplică ajutoarelor pentru investiții în active corporale și necorporale în exploatații agricole care au legătură cu producția agricolă primară. Investițiile se efectuează de unul sau mai mulți beneficiari ori vizează un activ corporal sau un activ necorporal utilizat de unul sau mai mulți beneficiari.

(145) Prezenta secțiune se aplică, de asemenea, investițiilor în active corporale și necorporale care au legătură cu producția de biocarburanți sau cu producția de energie din surse regenerabile în cadrul exploatațiilor, care îndeplinesc una dintre următoarele condiții:

- (a) în cazul în care investiția se efectuează în producția de biocarburanți astfel cum sunt definiți la articolul 2 punctul 33 din Directiva (UE) 2018/2001 privind exploatațiile agricole, instalațiile de producere a energiei din surse regenerabile sunt eligibile pentru ajutor numai în cazul în care capacitatea anuală de producție a acestora este cel mult echivalentă cu consumul mediu anual de combustibil al exploatației agricole; biocarburantul produs nu ar trebui să se vândă pe piață;
- (b) în cazul în care investiția se efectuează pentru producția de energie termică și/sau de energie electrică din surse regenerabile în cadrul exploatațiilor agricole, instalațiile de producere a energiei din surse regenerabile sunt eligibile pentru ajutor numai în cazul în care scopul lor este deservirea propriilor necesități de energie și capacitatea lor de producție este cel mult

echivalentă cu consumul anual mediu combinat de energie termică și de energie electrică în cadrul exploatației agricole, inclusiv în cadrul gospodăriei agricole; în ceea ce privește energia electrică, vânzarea acesteia în rețea este permisă numai în măsura în care se respectă limita consumului propriu mediu anual.

- (146) În cazul în care mai mult de o exploatație agricolă efectuează investiția pentru producția de energie din surse regenerabile, cu scopul de a răspunde nevoilor proprii de energie sau pentru producția de biocarburanți în cadrul exploatațiilor, consumul mediu anual este echivalent cu suma consumului mediu anual al tuturor beneficiarilor.
- (147) Statele membre trebuie să solicite respectarea unor standarde minime în materie de eficiență energetică pentru investițiile în infrastructura pentru energia din surse regenerabile, care consumă sau produce energie, în cazul în care există astfel de standarde la nivel național.
- (148) Investițiile în instalații a căror destinație principală este producerea de energie electrică din biomasă nu sunt eligibile pentru ajutor cu excepția cazului în care se utilizează un procentaj minim din energia termică produsă, care urmează să fie stabilit de statele membre.
- (149) Statele membre trebuie să stabilească praguri pentru proporțiile maxime de cereale și de alte culturi bogate în amidon, zahăr și culturi oleaginoase utilizate pentru producția bioenergiei, inclusiv a biocarburanților, pentru diferitele tipuri de instalații în conformitate cu articolul 26 din Directiva (UE) 2018/2001. Ajutoarele pentru proiectele din domeniul bioenergiei trebuie să se limiteze la bioenergia care îndeplinește criteriile aplicabile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră prevăzute în legislația Uniunii, inclusiv la articolul 29 din Directiva (UE) 2018/2001.
- (150) În cazul în care capacitatea de producție a instalației depășește consumul mediu anual al beneficiarului (beneficiarilor), astfel cum se menționează la punctele (146) și (147), statele membre trebuie să respecte condițiile prevăzute în Orientările din 2022 privind ajutorul de stat pentru climă, protecția mediului și energie, cu excepția cazului în care un astfel de ajutor este exceptat de la obligația de notificare.
- (151) Investițiile trebuie să urmărească cel puțin unul din următoarele obiective:
- (a) îmbunătățirea nivelului global de performanță și sustenabilitate al exploatației agricole, în special prin reducerea costurilor de producție sau prin îmbunătățirea și reorientarea producției;
 - (b) îmbunătățirea mediului natural, a standardelor de igienă sau de bunăstare a animalelor;
 - (c) crearea și îmbunătățirea infrastructurii legate de dezvoltarea, adaptarea și modernizarea agriculturii, inclusiv accesul la terenurile agricole, consolidarea terenurilor și îmbunătățiri funciare, aprovizionarea cu energie durabilă, eficiența energetică și furnizarea și economisirea apei;
 - (d) refacerea potențialului de producție agricolă care a fost afectat de calamități naturale, de evenimente extraordinare sau de fenomene climatice nefavorabile care pot fi asimilate unei calamități naturale, de boli ale animalelor și de organisme dăunătoare plantelor, de animale protejate, precum și prevenirea pagubelor și atenuarea riscurilor generate de evenimentele și factorii menționați mai sus;

- (e) contribuirea la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și prin îmbunătățirea sechestrării carbonului, precum și prin promovarea energiei durabile și a eficienței energetice;
- (f) contribuirea la bioeconomia circulară durabilă și promovarea dezvoltării durabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale precum apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței de substanțe chimice;
- (g) contribuirea la stoparea și inversarea pierderii biodiversității, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor.

Costuri eligibile

(152) Ajutoarele acoperă următoarele costuri eligibile:

- (a) construirea, achiziționarea, inclusiv prin leasing, sau îmbunătățirea unor bunuri imobile, inclusiv investițiile în cablajul intern pasiv sau cablajul structurat pentru rețelele de date și, dacă este necesar, partea auxiliară a rețelei pasive aflate pe proprietatea privată din afara clădirii, terenurile achiziționate fiind eligibile numai până la 10 % din totalul costurilor eligibile aferente operațiunii în cauză; în cazuri excepționale și justificate în mod corespunzător, un procentaj mai ridicat poate fi autorizat pentru operațiunile de conservare a mediului și a solului bogat în carbon sau pentru achiziționarea de terenuri de către tinerii fermieri prin utilizarea instrumentelor financiare;
- (b) achiziționarea sau achiziționarea prin leasing de mașini și echipamente, în limita valorii de piață a activelor;
- (c) costurile generale legate de cheltuielile menționate la literele (a) și (b), cum ar fi onorariile pentru arhitecți, ingineri și consultanți, onorariile pentru consiliere în domeniul durabilității mediului și al sustenabilității economice, inclusiv studiile de fezabilitate; studiile de fezabilitate rămân costuri eligibile chiar și în cazul în care, pe baza rezultatelor acestora, nu se suportă cheltuielile prevăzute la literele (a) și (b);
- (d) costurile legate de achiziționarea, dezvoltarea sau utilizarea unor programe informatice, a unor tehnologii de tip *cloud* și a unor soluții similare, precum și de achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor și mărci comerciale;
- (e) cheltuielile aferente investițiilor neproductive care au legătură cu obiectivele prevăzute la punctul (152) literele (e), (f) și (g);
- (f) în cazul investițiilor care vizează refacerea potențialului de producție agricolă afectat de calamități naturale, de evenimente extraordinare sau de fenomene climatice nefavorabile care pot fi asimilate unei calamități naturale, de boli ale animalelor sau de organisme dăunătoare plantelor și de animale protejate, costurile eligibile pot să includă costurile suportate în scopul refacerii potențialului de producție, inclusiv lucrările capitalizate, până la nivelul înregistrat înainte de producerea evenimentelor respective; beneficiarii ar trebui, după caz, să depună eforturi pentru a include în refacere și măsuri de adaptare la schimbările climatice;
- (g) în cazul investițiilor destinate prevenirii pagubelor provocate de calamități naturale, de evenimente extraordinare, de fenomene climatice nefavorabile care pot fi asimilate unei calamități naturale, de boli ale animalelor și de organisme dăunătoare plantelor și de animale protejate, costurile eligibile pot să includă

costurile aferente acțiunilor preventive specifice menite să diminueze consecințele unor astfel de evenimente probabile. În cazul pagubelor cauzate de fenomene climatice nefavorabile care pot fi asimilate unei calamități naturale sau de organisme dăunătoare plantelor, beneficiarii ar trebui, după caz, să depună eforturi pentru a include în refacere și măsuri de adaptare la schimbările climatice, în scopul a reduce la minimum pagubele și pierderile produse de evenimente similare în viitor.

- (153) Nu trebuie acordate ajutoare pentru:
- (a) achiziționarea drepturilor de producție agricolă și a drepturilor la plată;
 - (b) achiziționarea și plantarea de plante anuale;
 - (c) achiziționarea de animale;
 - (d) investiții efectuate în scopul respectării standardelor naționale sau ale Uniunii aflate în vigoare;
 - (e) costurile, altele decât cele prevăzute la punctul (153), conexe contractelor de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare;
 - (f) capitalul circulant;
 - (g) cablarea pentru rețelele de date aflate în afara proprietății private.
- (154) Prin derogare de la punctul (154) litera (b) se pot acorda ajutoare pentru achiziționarea și plantarea de plante anuale în vederea îndeplinirii obiectivului menționat la punctul (152) litera (d) și pentru achiziționarea și plantarea de plante anuale în vederea conservării soiurilor de plante aflate în pericol de eroziune genetică, în temeiul angajamentelor menționate la punctul (210).
- (155) Prin derogare de la punctul (154) litera (c), ajutoarele pot fi acordate pentru următoarele costuri:
- (a) achiziționarea de animale efectuată în vederea obiectivului de la punctul (152) litera (d);
 - (b) achiziționarea de animale din rasele pe cale de dispariție astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 24 din Regulamentul (UE) 2016/1012 al Parlamentului European și al Consiliului în temeiul angajamentelor menționate la punctul (207);
 - (c) achiziționarea de câini de pază în vederea protejării efectivelor de animale de prădătorii mari.
- (156) În ceea ce privește irigarea unor suprafețe noi și a unor suprafețe irigate existente, sunt considerate costuri eligibile numai investițiile care îndeplinesc următoarele condiții:
- (a) un plan de management al bazinului hidrografic, în conformitate cu condițiile prevăzute în Directiva 2000/60/CE, a fost notificat Comisiei pentru întreaga zonă în care urmează să se efectueze investiția, precum și în orice altă zonă al cărei mediu poate fi afectat de investiție; măsurile care intră în vigoare în cadrul planului de management al bazinului hidrografic în conformitate cu articolul 11 din directiva menționată și care sunt relevante pentru sectorul agricol trebuie să fi fost descrise în programul respectiv de măsuri;
 - (b) există un sistem de contorizare a apei care să permită măsurarea utilizării apei la nivelul investiției care beneficiază de sprijin sau un astfel de sistem trebuie să fie instalat ca parte a investiției;
 - (c) o investiție într-o îmbunătățire a unei instalații de irigații existente sau a unui element al infrastructurii de irigații este eligibilă numai dacă:

- (i) este evaluată *ex ante* ca fiind o investiție care oferă potențiale economii de apă ce reflectă parametri tehnici ai instalației sau ai infrastructurii existente;
- (ii) în cazul în care investiția afectează corpuri de apă subterană sau de suprafață a căror stare a fost identificată ca fiind mai puțin decât bună în planul aferent de management al bazinului hidrografic, din motive legate de cantitatea de apă sau în cazul în care evaluările de ultimă generație privind vulnerabilitatea climatică și riscurile climatice au stabilit că acele corpuri de apă afectate aflate în stare bună și-ar putea pierde starea din motive legate de cantitatea de apă cauzată de impactul schimbărilor climatice, trebuie să se realizeze o reducere efectivă a utilizării apei, care să contribuie la obținerea stării bune a respectivelor corpuri de apă, astfel cum se prevede la articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2000/60/CE;
- (iii) statele membre trebuie să stabilească procentaje pentru economiile potențiale de apă și reducerea efectivă a utilizării apei ca o condiție de eligibilitate, pentru a se asigura că:
 1. procentul economiilor potențiale de apă trebuie să se ridice la cel puțin 5 % atunci când parametri tehnici ai instalației sau ai infrastructurii existente asigură deja un grad ridicat de eficiență și la cel puțin 25 % atunci când gradul actual de eficiență (înainte de investiție) este scăzut și/sau pentru investițiile care au loc în zonele în care economiile de apă sunt cele mai necesare pentru a se asigura atingerea unei stări bune a apei (în cazul în care nu a fost încă atinsă) și pentru a se evita deteriorarea stării corpurilor de apă;
 2. procentul de reducere efectivă a utilizării apei, la nivelul investiției în ansamblu, trebuie să se ridice la cel puțin 50 % din economiile de apă potențiale care devin posibile datorită investiției în instalația de irigare existentă sau în elementul de infrastructură existent.

Condițiile menționate la litera (c) ar trebui să se aplice unei investiții într-o instalație existentă care afectează numai eficiența energetică, unei investiții în vederea creării unui rezervor ori unei investiții în vederea utilizării apei reciclate, care nu afectează un corp de apă subterană sau de suprafață;

- (d) se poate acorda sprijin pentru investiții în utilizarea apei recuperate ca sursă alternativă de alimentare cu apă numai dacă furnizarea și utilizarea acestei ape sunt în conformitate cu Regulamentul (UE) 2020/741 al Parlamentului European și al Consiliului⁵²;
- (e) o investiție care are ca rezultat o creștere netă a suprafeței irigate și care afectează un anumit corp de apă subterană sau de suprafață este eligibilă numai în cazul în care sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:
 - (i) starea corpului de apă nu a fost identificată ca mai puțin decât bună, din motive legate de cantitatea de apă, în planul de management al bazinului hidrografic relevant;

⁵² Regulamentul (UE) 2020/741 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 mai 2020 privind cerințele minime pentru reutilizarea apei (JO L 177, 5.6.2020, p. 32).

- (ii) o analiză de mediu arată că investiția nu va avea niciun impact negativ semnificativ asupra mediului. O astfel de analiză a impactului asupra mediului trebuie să fie efectuată sau aprobată de autoritatea competentă a statului membru și se poate referi, de asemenea, la grupuri de exploatații.
- (157) O investiție în crearea sau extinderea unui rezervor în scopul irigației este eligibilă numai cu condiția să nu aibă un impact negativ semnificativ asupra mediului.

Intensitatea ajutorului

- (158) Intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 65 % din costurile eligibile.
- (159) Intensitatea ajutorului menționată la punctul (159) poate fi majorată până la maximum 80 % pentru următoarele investiții:
 - (a) investițiile aferente unuiu sau mai multora dintre obiectivele specifice legate de mediu și climă menționate la punctul (152) literele (e), (f) și (g) sau legate de bunăstarea animalelor;
 - (b) investițiile realizate de tinerii fermieri;
 - (c) investițiile în regiunile ultraperiferice sau în insulele mici din Marea Egee.
- (160) Intensitatea ajutorului menționată la punctul (159) poate fi majorată până la maximum 85 % pentru investițiile micilor fermieri în sensul articolului 28 din Regulamentul (UE) 2021/2115.
- (161) Intensitatea ajutorului menționată la punctul (159) poate fi majorată până la maximum 100 % pentru următoarele investiții:
 - (a) investițiile neproductive aferente unuiu sau mai multora dintre obiectivele specifice legate de mediu și climă menționate la punctul (152) literele (e), (f) și (g);
 - (b) investițiile pentru refacerea potențialului de producție menționat la punctul (152) litera (d) și investițiile aferente prevenirii și atenuării riscurilor de pagube provocate de calamități naturale, de evenimente extraordinare, de fenomene climatice nefavorabile care pot fi asimilate unei calamități naturale sau de animale protejate.
- (162) În cazul irigațiilor, intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească:
 - (a) 80 % din costurile eligibile pentru investiții în irigații în cadrul exploatației agricole realizate în temeiul punctului (157) litera (c);
 - (b) 100 % din costurile eligibile pentru investiții în infrastructura din afara exploatației agricole care urmează să fie utilizate pentru irigații;
 - (c) 65 % din costurile eligibile pentru alte investiții în irigații în cadrul exploatației agricole.

1.1.1.2. Ajutoare pentru investiții care vizează conservarea patrimoniului cultural și natural aflat în cadrul exploatațiilor agricole

- (163) Comisia consideră că ajutoarele pentru investiții care vizează conservarea patrimoniului cultural și natural aflat în cadrul exploatației agricole sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (d) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări, condiția generală privind ajutoarele pentru investiții prevăzută la punctul (143) și condițiile stabilite în prezenta secțiune.

- (164) Ajutoarele ar trebui să se acorde pentru conservarea patrimoniului cultural și natural, constând în peisaje naturale și clădiri, care este recunoscut în mod oficial ca patrimoniu cultural sau natural de autoritatea competentă a statului membru.

Costuri eligibile

- (165) Sunt eligibile următoarele costuri destinate conservării patrimoniului cultural și natural:
- (a) costurile aferente investițiilor în active corporale;
 - (b) lucrările capitalizate.

Intensitatea ajutorului

- (166) Ajutorul nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.
- (167) Ajutoarele pentru lucrări capitalizate trebuie să se limiteze la 10 000 EUR pe an.

1.1.1.3. Ajutoare pentru investiții legate de prelucrarea sau de comercializarea de produse agricole

- (168) Comisia consideră că ajutoarele pentru investiții legate de prelucrarea sau de comercializarea de produse agricole sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări, condiția generală privind ajutoarele pentru investiții prevăzută la punctul (143) și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (169) Ajutoarele pentru biocarburanți produși din culturi alimentare și furajere nu ar trebui să se acorde în temeiul prezentei secțiuni, în vederea stimulării tranziției către producerea unei mai mari varietăți de forme avansate de biocarburanți, astfel cum se prevede în Orientările din 2022 privind ajutorul de stat pentru climă, protecția mediului și energie.
- (170) Prezenta secțiune se aplică ajutoarelor pentru investiții în active corporale și necorporale în legătură cu prelucrarea și comercializarea de produse agricole, astfel cum sunt definite la punctul (33) subpunctul (47) și la punctul (33) subpunctul (38).
- (171) Statele membre pot acorda ajutoare pentru investiții în legătură cu prelucrarea sau comercializarea de produse agricole dacă ajutoarele îndeplinesc toate condițiile stabilite într-unul din următoarele:
- (a) Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei⁵³;
 - (b) Orientările privind ajutoarele de stat regionale;
 - (c) prezenta secțiune.

Costuri eligibile

- (172) Ajutoarele pot acoperi următoarele costuri eligibile:
- (a) construirea, achiziționarea, inclusiv prin leasing, sau îmbunătățirea unor bunuri imobile, inclusiv investițiile în cablajul intern pasiv sau cablajul structurat

⁵³ Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat (JO L 187, 26.6.2014, p. 1).

pentru rețelele de date și, dacă este necesar, partea auxiliară a rețelei pasive aflate pe proprietatea privată din afara clădirii, terenurile achiziționate fiind eligibile numai până la 10 % din totalul costurilor eligibile aferente operațiunii în cauză;

- (b) achiziționarea sau achiziționarea prin leasing de mașini și echipamente, în limita valorii de piață a activelor;
 - (c) costurile generale legate de cheltuielile menționate la literele (a) și (b), cum ar fi onorariile pentru arhitecți, ingineri și consultanți, onorariile pentru consiliere în domeniul durabilității mediului și al sustenabilității economice, inclusiv studiile de fezabilitate; studiile de fezabilitate rămân cheltuieli eligibile chiar și în cazul în care, pe baza rezultatelor acestora, nu se suportă cheltuielile prevăzute la literele (a) și (b);
 - (d) costurile legate de achiziționarea, dezvoltarea sau utilizarea unor programe informatice, a unor tehnologii de tip *cloud* și a unor soluții similare, precum și de achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor și mărci comerciale.
- (173) Nu sunt eligibile următoarele costuri:
- (a) costurile, altele decât cele prevăzute la punctul (173), conexe contractelor de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare;
 - (b) capitalul circulant;
 - (c) cablarea pentru rețelele de date aflate în afara proprietății private;
 - (d) costurile legate de investiții care vizează respectarea standardelor Uniunii și naționale în vigoare.

Intensitatea ajutorului

- (174) Intensitatea maximă a ajutoarelor nu trebuie să depășească 65 %.
- (175) Intensitatea ajutorului poate fi majorată până la maximum 80 % pentru următoarele investiții:
- (a) investițiile aferente unuia sau mai multora dintre obiectivele specifice legate de mediu și climă menționate la punctul (152) literele (e), (f) și (g) sau investițiile în ceea ce privește ajutoarele pentru prelucrarea produselor agricole sau cele aferente creșterii bunăstării animalelor;
 - (b) investițiile realizate de tinerii fermieri;
 - (c) investițiile în regiunile ultraperiferice sau în insulele mici din Marea Egee.
- (176) Ajutoarele individuale care depășesc pragul de notificare prevăzut la punctul (35) litera (a) trebuie să fie notificate Comisiei în conformitate cu articolul 108 alineatul (3) din tratat.

1.1.2. Ajutoare la înființare pentru tinerii fermieri și ajutoare la înființare pentru activități agricole

- (177) Comisia consideră că ajutoarele la înființare sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (178) Prezenta secțiune se aplică întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul producției agricole primare.

- (179) Ajutoarele prevăzute în prezenta secțiune pot fi acordate numai pentru:
 - (a) instalarea tinerilor fermieri;
 - (b) începerea activităților agricole.
- (180) Ajutoarele la înființare pentru tinerii fermieri se acordă tinerilor fermieri, astfel cum sunt definiți la punctul (33) subpunctul (65). Ajutoarele acordate în temeiul prezentei secțiuni trebuie să se limiteze la întreprinderile mici și mijlocii.
- (181) Ajutoarele trebuie să fie condiționate de prezentarea către autoritatea competentă a statului membru în cauză a unui plan de afaceri.

Cuantumul ajutorului

- (182) Cuantumul ajutorului nu trebuie să depășească 100 000 EUR.

1.1.3. Ajutoare la înființare destinate grupurilor și organizațiilor de producători din sectorul agricol

- (183) Comisia adoptă o poziție favorabilă în ceea ce privește ajutoarele la înființare destinate grupurilor și organizațiilor de producători, întrucât acestea constituie un stimulent pentru asocierea fermierilor. Prin urmare, Comisia va considera că ajutoarele la înființare destinate grupurilor și organizațiilor de producători sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (184) Prezenta secțiune se aplică întregului sector agricol⁵⁴.
- (185) Sunt eligibile pentru ajutor numai grupurile sau organizațiile de producători care au fost recunoscute în mod oficial de autoritatea competentă a statului membru în cauză.
- (186) Acordurile, deciziile și alte comportamente în cadrul grupului sau al organizației de producători trebuie să respecte normele privind concurența, astfel cum se aplică acestea în temeiul articolelor 206-210a din Regulamentul (UE) nr. 1308/2013.
- (187) Ca alternativă la acordarea de ajutoare la înființare destinate grupurilor sau organizațiilor de producători, ajutoare de până la același quantum total se pot acorda în mod direct producătorilor pentru a compensa contribuțiile acestora la costurile aferente asigurării funcționării grupurilor sau organizațiilor în timpul primilor cinci ani de la formarea grupului sau organizației.
- (188) Statele membre pot continua să acorde ajutoare la înființare destinate grupurilor de producători chiar și după ce au fost recunoscute ca organizații de producători în condițiile Regulamentului (UE) nr. 1308/2013.
- (189) Ajutoarele trebuie să se limiteze la grupurile și la organizațiile de producători care se încadrează în definiția IMM-urilor. Comisia nu va autoriza ajutoare de stat pentru întreprinderi mari care vizează acoperirea costurilor ce fac obiectul prezentei secțiuni.
- (190) Schemele de ajutoare autorizate în temeiul prezentei secțiuni sunt supuse condiției de a face obiectul unei ajustări pentru a se lua în considerare orice modificare a reglementărilor privind organizările comune ale piețelor de produse agricole.

⁵⁴

A se vedea definiția sectorului agricol de la punctul (34) subpunctul (9).

Costuri eligibile

- (191) Costurile eligibile pot include costurile aferente închirierii de spații adecvate, achiziționarea de echipamente de birou, costurile cu personalul administrativ, cheltuielile generale, cheltuielile juridice și administrative, achiziționarea de echipamente informatice și costurile legate de achiziționarea sau utilizarea unor programe informatice, a unor tehnologii de tip *cloud* și a unor soluții similare. În cazul în care sunt achiziționate spații, costurile eligibile pentru spații trebuie să se limiteze la costurile de închiriere la prețul pieței.
- (192) Nu trebuie să se acorde ajutoare:
- (a) organizațiilor, entităților sau organismelor de producție, cum ar fi societățile sau cooperativele, care au ca obiectiv gestionarea uneia sau mai multor exploatații agricole și care, în consecință, sunt producători individuali;
 - (b) asociațiilor agricole care desfășoară activități, cum ar fi sprijinul reciproc, servicii de înlocuire în cadrul fermei și servicii de gestionare a fermelor, în cadrul exploatațiilor membrilor, fără a fi implicate în adaptarea în comun a ofertei la piață;
 - (c) grupurilor, organizațiilor sau asociațiilor de producători care au obiective incompatibile cu articolul 152 alineatul (3) și cu articolul 156 din Regulamentul (UE) nr. 1308/2013.
- (193) Ajutoarele se plătesc ca ajutoare forfetare în tranșe anuale în primii cinci ani de la data la care grupul sau organizația de producători a fost oficial recunoscut(ă) de autoritatea competentă a statului membru pe baza planului său de afaceri. Statele membre trebuie să plătească ultima rată numai după ce au verificat dacă planul de afaceri a fost implementat corect.
- (194) Ajutoarele care se acordă grupurilor sau organizațiilor de producători pentru a acoperi cheltuieli care nu au legătură cu cheltuielile aferente înființării, cum ar fi investițiile sau activitățile de promovare, vor fi evaluate în conformitate cu normele care reglementează acest tip de ajutoare.

Intensitatea ajutorului

- (195) Ajutoarele nu trebuie să depășească 10 % din producția anuală comercializată a grupului sau a organizației, cu o valoare maximă de 100 000 EUR pe an. Ajutoarele trebuie să fie degresive.

1.1.4. Ajutoare pentru angajamente de agromediu și climă

- (196) Comisia consideră că ajutoarele pentru angajamente de agromediu și climă sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (197) Prezenta secțiune se aplică ajutoarelor acordate întreprinderilor și grupurilor de astfel de întreprinderi care își desfășoară activitatea în domeniul producției agricole primare și care se angajează în mod voluntar să desfășoare operațiuni constând într-unul sau mai multe angajamente de agromediu și climă.

- (198) Măsura trebuie să aibă drept obiectiv conservarea, precum și promovarea schimbărilor necesare la nivelul practicilor agricole care au o contribuție pozitivă în ceea ce privește mediul și clima.
- (199) Ajutoarele pot acoperi numai angajamentele voluntare care depășesc:
- (a) cerințele legale în materie de gestionare relevante și standardele GAEC stabilite în titlul III capitolul I secțiunea 2 din Regulamentul (UE) 2021/2115;
 - (b) cerințele minime relevante pentru utilizarea îngrășămintelor și a produselor de protecție a plantelor, precum și alte cerințe obligatorii relevante prevăzute în dreptul intern și în dreptul Uniunii;
 - (c) condițiile stabilite pentru menținerea suprafeței agricole în conformitate cu articolul 4 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (UE) 2021/2115.
- (200) Toate respectivele standarde și cerințe obligatorii trebuie să fie identificate și descrise în notificarea adresată Comisiei.
- (201) Pentru angajamentele menționate la punctul (200) litera (b), în cazul în care legislația națională impune noi cerințe care depășesc cerințele minime corespunzătoare prevăzute în dreptul Uniunii, se poate acorda sprijin pentru angajamentele care contribuie la respectarea cerințelor respective pentru o perioadă de maximum 24 de luni de la data la care devin obligatorii pentru exploatație.
- (202) Statele membre trebuie să se asigure că întreprinderile care desfășoară operațiuni în temeiul acestei secțiuni au acces la cunoștințele și informațiile relevante necesare pentru punerea în aplicare a acestor operațiuni și că sunt disponibile cursuri de formare adecvată pentru cei care au nevoie de acestea, precum și acces la expertiză, pentru a ajuta fermierii care își asumă angajamente să își schimbe sistemele de producție.
- (203) Angajamentele luate în temeiul acestei secțiuni trebuie să fie asumate pentru o perioadă de cinci până la șapte ani. Totuși, dacă este necesar pentru realizarea sau menținerea beneficiilor de mediu urmărite, statele membre pot stabili o perioadă mai lungă pentru anumite tipuri de angajamente, inclusiv prin acordarea unei prelungiri anuale a acestora după încheierea perioadei inițiale⁵⁵. Pentru angajamentele privind conservarea, utilizarea durabilă și dezvoltarea resurselor genetice, pentru angajamentele noi care urmează direct angajamentului îndeplinit în perioada inițială sau în alte cazuri justificate în mod corespunzător, statele membre pot stabili o perioadă mai scurtă, de cel puțin un an.
- (204) Ajutoarele pentru angajamente de agromediu și climă acordate altor beneficiari decât întreprinderile care își desfășoară activitatea în sectorul agricol pot fi acordate în temeiul capitolului 3 din prezenta parte.
- (205) Angajamentele privind extensificarea creșterii animalelor trebuie să îndeplinească cel puțin următoarele condiții:
- (a) totalitatea suprafeței de pășunat a exploatației trebuie să fie gestionată și întreținută în vederea evitării suprapășunatului și a subpășunatului;
 - (b) densitatea șeptelului trebuie să se definească ținând seama de totalitatea erbivorelor din cadrul fermei sau, în cazul unui angajament menit să limiteze percolarea substanțelor nutritive, de totalitatea animalelor din exploatație care sunt relevante pentru angajamentul respectiv.

⁵⁵ De exemplu, în cazul submăsurilor care vizează refacerea și menținerea habitatelor din zonele umede, ajutoarele ar putea fi acordate pentru o perioadă de peste șapte ani, având în vedere complexitatea acțiunii necesare în vederea realizării acestor obiective.

- (206) Pentru angajamentele privind creșterea raselor locale aflate în pericol de abandon sau privind conservarea resurselor genetice vegetale în pericol de eroziune genetică trebuie îndeplinită una din condițiile următoare:
- (a) creșterea animalelor de fermă din rasele locale adaptate genetic la unul sau la mai multe sisteme de producție sau medii tradiționale din țară care se află în pericol de abandon;
 - (b) prezervarea resurselor genetice vegetale natural adaptate condițiilor locale și regionale și aflate în pericol de eroziune genetică.
- (207) Sunt eligibile pentru ajutor următoarele specii de animale de fermă: bovine, ovine, caprine, ecvidee, porcine, păsări, iepuri și albine.
- (208) Rasele locale sunt considerate a fi în pericol de abandon în cazul în care sunt îndeplinite toate condițiile următoare și în cazul în care aceste condiții sunt descrise și incluse și în notificarea adresată Comisiei:
- (a) se stabilește numărul, la nivel național, de femele reproducătoare în cauză;
 - (b) acest număr și pericolul în care se află rasele enumerate sunt certificate de un organism științific competent și recunoscut în mod corespunzător;
 - (c) un organism tehnic competent și recunoscut în mod corespunzător înregistrează și actualizează registrul genealogic al rasei;
 - (d) organismele respective posedă capacitățile și cunoștințele necesare pentru a identifica animalele din rasele amenințate.
- (209) Resursele genetice vegetale vor fi considerate în pericol de eroziune genetică cu condiția ca în notificarea adresată Comisiei să fie descrise și incluse documente justificative suficiente referitoare la eroziunea genetică, bazate pe rezultate științifice sau pe indicatori privind reducerea populațiilor locale sau a soiurilor locale endemice, diversitatea populației acestora, precum și, dacă este cazul, la modificările practicilor agricole dominante la nivel local.
- (210) Se pot acorda ajutoare pentru conservarea și pentru utilizarea durabilă și dezvoltarea resurselor genetice în agricultură în cadrul unor operațiuni care nu sunt acoperite de punctele (198)-(210).
- (211) Ajutoarele acordate în temeiul prezentei secțiuni pot acoperi scheme colective și scheme de plăți bazate pe rezultate, precum sistemele de sechestrare a carbonului în solurile agricole, pentru a încuraja fermierii să realizeze o îmbunătățire semnificativă a calității mediului la scară mai largă sau într-un mod măsurabil.

Costuri eligibile

- (212) Ajutoarele, cu excepția ajutoarelor pentru operațiunile de conservare a resurselor genetice, astfel cum se menționează la punctul (211), acoperă compensarea integrală sau parțială a beneficiarilor pentru costurile suplimentare și pierderile de venit care rezultă din angajamentele luate. Ajutoarele trebuie acordate anual.
- (213) În cazuri justificate în mod corespunzător, cum ar fi operațiunile de conservare a mediului sau angajamentele de renunțare la utilizarea comercială a suprafețelor, ajutoarele pot fi acordate sub forma unei plăți unice pe unitate, calculată pe baza costurilor suplimentare suportate și a pierderilor de venit.
- (214) În cazul în care este necesar, ajutoarele pot acoperi și costurile de tranzacție până la 20 % din prima plătită pentru angajamentele de agromediu și climă. În cazul în care angajamentele sunt asumate de grupuri de întreprinderi, nivelul trebuie să fie de 30 %.

- (215) Totuși, dacă un stat membru dorește să compenseze costurile de tranzacție suportate ca urmare a asumării unor angajamente de agromediu și climă, acesta trebuie să furnizeze dovezi convingătoare cu privire la costurile respective, de exemplu prin prezentarea de comparații ale costurilor cu întreprinderi care nu și-au asumat astfel de angajamente. Prin urmare, Comisia nu va autoriza ajutoare de stat pentru costurile de tranzacție aferente continuării angajamentelor care au fost deja asumate, cu excepția cazului în care un stat membru demonstrează că astfel de costuri continuă să apară sau că sunt suportate noi costuri de tranzacție.
- (216) În cazul în care costurile de tranzacție sunt calculate pe baza costurilor medii și/sau a fermelor medii, statele membre ar trebui să demonstreze că în special întreprinderile mari nu sunt supracompensate. Pentru calcularea compensării, statele membre trebuie să țină cont dacă respectivele costuri de tranzacție sunt suportate pe întreprindere sau pe hectar.
- (217) În cadrul acestei secțiuni nu se pot acorda ajutoare pentru angajamente care fac obiectul măsurii privind agricultura ecologică definită în secțiunea 1.1.8 din prezenta parte.
- (218) Ajutoarele pentru conservarea resurselor genetice în agricultură acoperă costurile pentru următoarele operațiuni:
- (a) acțiuni specifice: acțiuni de promovare a conservării, caracterizării, colectării și utilizării, *in situ* și *ex situ*, a resurselor genetice în agricultură, inclusiv inventarele online ale resurselor genetice conservate în prezent *in situ*, inclusiv conservarea *in situ*/în cadrul fermei, precum și colectări *ex situ* și baze de date;
 - (b) acțiuni concertate: acțiuni de promovare a schimburilor de informații între organizațiile competente din statele membre în vederea conservării, caracterizării, colectării și utilizării resurselor genetice în agricultura Uniunii;
 - (c) măsuri însoțitoare: acțiuni de informare, de diseminare și de consiliere care implică participarea organizațiilor neguvernamentale și a altor părți interesate relevante, cursuri de formare și pregătirea de rapoarte tehnice.

Intensitatea ajutorului

- (219) Ajutoarele nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.
- (220) Ajutoarele trebuie să fie plătite pe hectar. În cazuri justificate în mod corespunzător, se pot acorda ajutoare sub forma unei sume forfetare sau a unei plăți unice pe unitate.

1.1.5. Ajutoare pentru angajamente în materie de bunăstare a animalelor

- (221) Comisia consideră că ajutoarele pentru angajamente în materie de bunăstare a animalelor sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (222) Prezenta secțiune se aplică ajutoarelor pentru întreprinderi care își desfășoară activitatea în producția agricolă primară și care se angajează în mod voluntar să desfășoare operațiuni constând într-unul sau mai multe angajamente în materie de bunăstare a animalelor.
- (223) Ajutoarele acoperă numai angajamentele care depășesc standardele obligatorii relevante stabilite în temeiul titlului III capitolul I secțiunea 2 din

- Regulamentul (UE) 2021/2115 și alte cerințe obligatorii relevante prevăzute în dreptul intern și în dreptul Uniunii.
- (224) În cazul în care nu există standarde sau cerințe obligatorii relevante, angajamentele trebuie să depășească practicile agricole consacrate la nivel național.
- (225) Toate standardele și cerințele obligatorii și practicile agricole consacrate trebuie să fie identificate și descrise în notificarea adresată Comisiei.
- (226) În cazul în care legislația națională impune noi cerințe care depășesc cerințele minime corespunzătoare prevăzute în dreptul Uniunii, se pot acorda ajutoare pentru angajamentele care contribuie la respectarea cerințelor respective pentru o perioadă de maximum 24 de luni de la data la care devin obligatorii pentru exploatație.
- (227) Angajamentele în materie de bunăstare a animalelor eligibile pentru a beneficia de ajutor trebuie să prevadă standarde mai exigente cu privire la metodele de producție într-unul dintre următoarele domenii:
- (a) apa, hrana și îngrijirile acordate animalelor, în conformitate cu nevoile naturale ale animalelor;
 - (b) condiții de adăpostire care îmbunătățesc confortul animalelor și libertatea lor de mișcare, cum ar fi creșterea spațiului disponibil, suprafețele de pardoseală, lumina naturală, controlul microclimei, precum și condiții de adăpostire cum ar fi fătarea liberă sau adăpostirea în grup, în funcție de nevoile naturale ale animalelor;
 - (c) condiții care permit manifestarea unui comportament natural, cum ar fi îmbogățirea mediului de viață sau întârzierea tăriei;
 - (d) acces la spații exterioare și la pășunat;
 - (e) practici care sporesc robustețea și longevitatea animalelor, inclusiv alegerea unor rase cu creștere mai lentă;
 - (f) practici prin care se evită mutilarea sau castrarea animalelor; în cazuri specifice în care mutilarea sau castrarea animalelor este considerată necesară, trebuie să se utilizeze medicamente anestezice, analgezice și antiinflamatorii sau imunocastrarea;
 - (g) măsuri sanitare, de prevenire a bolilor netransmisibile, care nu necesită utilizarea de substanțe medicale precum vaccinurile, insecticidele sau medicamentele antiparazitare.
- (228) Angajamentele în materie de bunăstare a animalelor trebuie să se asume pentru o perioadă de unul până la șapte ani. Dacă este necesar pentru realizarea sau menținerea anumitor beneficii privind bunăstarea animalelor, statele membre pot stabili o perioadă mai lungă pentru anumite tipuri de angajamente, inclusiv prin acordarea unei prelungiri anuale a acestora după încheierea perioadei inițiale.
- (229) Reînnoirea contractului cu un beneficiar de ajutor poate fi și automată, dacă detaliile reînnoirii sunt descrise în contract. Mecanismul de reînnoire a angajamentelor în materie de bunăstare a animalelor trebuie să fie stabilit de statele membre în conformitate cu normele lor naționale relevante. Mecanismul trebuie să fie comunicat Comisiei în cadrul notificării ajutorului de stat în temeiul prezentei secțiuni. Reînnoirea trebuie să fie întotdeauna condiționată de respectarea condițiilor aprobate de Comisie pentru ajutoare în temeiul prezentei secțiuni.
- (230) Statele membre trebuie să se asigure că întreprinderile care desfășoară operațiuni în temeiul acestei măsuri au acces la cunoștințele și informațiile relevante necesare pentru punerea în aplicare a acestor operațiuni și că sunt disponibile cursuri de formare adecvată pentru cei care au nevoie de acestea, precum și acces la expertiză,

pentru a ajuta fermierii care își asumă angajamente să își schimbe sistemele de producție.

Costuri eligibile

- (231) Ajutoarele trebuie să se acorde anual și pot compensa integral sau parțial întreprinderile care își desfășoară activitatea în producția agricolă primară pentru costurile suplimentare și pierderile de venit care rezultă din angajamentul asumat de către acestea. În cazuri justificate în mod corespunzător, statele membre pot acorda sprijin sub forma unei plăți unice pe unitate, calculată pe baza costurilor suplimentare suportate și a pierderilor de venit.
- (232) Dacă este necesar, plățile pot acoperi și costurile de tranzacție până la 20 % din prima plătită pentru angajamentele în materie de bunăstare a animalelor. Totuși, dacă un stat membru dorește să compenseze costurile de tranzacție suportate ca urmare a asumării unor angajamente în materie de bunăstare a animalelor, acesta trebuie să furnizeze dovezi convingătoare cu privire la costurile respective, de exemplu prin prezentarea de comparații ale costurilor cu întreprinderi care nu și-au asumat astfel de angajamente în materie de bunăstare a animalelor. Prin urmare, Comisia nu va autoriza ajutoare de stat pentru costuri de tranzacție aferente continuării angajamentelor în materie de bunăstare a animalelor care au fost deja asumate, cu excepția cazului în care un stat membru demonstrează că astfel de costuri continuă să apară sau că sunt suportate noi costuri de tranzacție.
- (233) În cazul în care costurile de tranzacție sunt calculate pe baza costurilor medii și/sau a fermelor medii, statele membre ar trebui să demonstreze că în special întreprinderile mari nu sunt supracompensate. Pentru calcularea compensării, statele membre trebuie să țină cont dacă respectivele costuri de tranzacție sunt suportate pe întreprindere sau pe hectar.

Intensitatea ajutorului

- (234) Ajutoarele nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.
- (235) Ajutoarele trebuie să fie plătite pe unitate. În cazuri justificate în mod corespunzător, statele membre pot acorda ajutoare sub forma unei sume forfetare sau a unei plăți unice pe unitate.

1.1.6. Ajutoare pentru contracararea dezavantajelor specifice anumitor zone, generate de anumite cerințe obligatorii

- (236) Comisia consideră că ajutoarele pentru contracararea dezavantajelor specifice anumitor zone, generate de anumite cerințe obligatorii sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (237) Prezenta secțiune se aplică întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul producției agricole primare.
- (238) Ajutoarele acordate altor beneficiari decât întreprinderile care își desfășoară activitatea în sectorul agricol pot fi acordate în temeiul capitolului 3 din prezenta parte.

Costuri eligibile

- (239) Ajutoarele acoperă compensarea beneficiarilor pentru costurile suplimentare suportate și pierderile de venit rezultate din dezavantajele din zonele în cauză, legate de punerea în aplicare a Directivelor 92/43/CEE, 2009/147/CE și 2000/60/CE.
- (240) Dacă este necesar, ajutoarele pot acoperi și costurile de tranzacție, reprezentând până la 20 % din costurile menționate la punctul (240).
- (241) În cazul în care costurile de tranzacție sunt calculate pe baza costurilor medii și/sau a fermelor medii, statele membre ar trebui să demonstreze că în special întreprinderile mari nu sunt supracompensate. Pentru calcularea compensării, statele membre trebuie să țină cont dacă respectivele costuri de tranzacție sunt suportate pe întreprindere sau pe hectar.
- (242) Ajutoarele legate de Directiva 92/43/CEE și de Directiva 2009/147/CE pot fi acordate numai în ceea ce privește dezavantajele care rezultă din cerințe care depășesc standardele GAEC relevante stabilite în titlul III capitolul I secțiunea 2 din Regulamentul (UE) 2021/2115, precum și în ceea ce privește condițiile stabilite pentru întreținerea suprafeței agricole în conformitate cu articolul 4 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (UE) 2021/2115.
- (243) Ajutoarele legate de Directiva 2000/60/CE pot fi acordate numai în legătură cu dezavantajele care rezultă din cerințe care depășesc una sau mai multe dintre următoarele:
 - (a) cerințele legale în materie de gestionare relevante (cu excepția cerinței legale în materie de gestionare 1 din anexa III la Regulamentul (UE) 2021/2115 și standardele GAEC stabilite în temeiul titlului III capitolul I secțiunea 2 din Regulamentul (UE) 2021/2115;
 - (b) condițiile stabilite pentru menținerea suprafeței agricole definite de un stat membru în planul său strategic PAC în conformitate cu articolul 4 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (UE) 2021/2115.
- (244) Cerințele menționate la punctele (243) și (244) trebuie identificate și descrise în notificarea adresată Comisiei.
- (245) Următoarele zone sunt eligibile pentru ajutor:
 - (a) suprafețele agricole Natura 2000 desemnate în conformitate cu Directivele 92/43/CEE și 2009/147/CE;
 - (b) alte arii naturale protejate delimitate în care există restricții de mediu aplicabile exploatării agricole ce contribuie la punerea în aplicare a dispozițiilor articolului 10 din Directiva 92/43/CEE; aceste arii nu trebuie să depășească 5 % din ariile Natura 2000 desemnate, care se încadrează în domeniul de aplicare teritorial al planului strategic PAC relevant;
 - (c) suprafețele agricole incluse în planurile de gestionare a bazinelor hidrografice în conformitate cu Directiva 2000/60/CE.

Intensitatea ajutorului

- (246) Ajutoarele nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.
- (247) Ajutoarele trebuie să fie plătite anual pe hectar.

1.1.7. Ajutoare pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice anumitor zone

- (248) Comisia consideră că ajutoarele în zonele montane sau în alte zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (249) Prezenta secțiune se aplică întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul producției agricole primare.
- (250) Ajutoarele pot fi acordate fermierilor activi care se angajează să își continue activitatea agricolă în zonele delimitate în temeiul articolului 32 din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013. Statele membre pot efectua un exercițiu de reglare în conformitate cu condițiile prevăzute la articolul 32 alineatul (3) al treilea paragraf din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013.

Costuri eligibile

- (251) Ajutoarele acoperă compensarea integrală sau parțială a costurilor suplimentare și a pierderilor de venit legate de constrângerile naturale sau de alte constrângeri specifice anumitor zone pentru producția agricolă din zona în cauză. Statele membre trebuie să demonstreze constrângerile în cauză și să facă dovada faptului că valoarea compensației care urmează să fie plătită nu depășește pierderea de venit și costurile suplimentare care rezultă din aceste constrângeri.
- (252) Costurile suplimentare și pierderile de venit trebuie calculate în funcție de constrângerile naturale sau de alte constrângeri specifice anumitor zone, în comparație cu zonele care nu sunt afectate de constrângeri naturale sau de alte constrângeri specifice anumitor zone.

Intensitatea ajutorului

- (253) Ajutoarele nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile. Ajutoarele trebuie să se acorde anual pe hectar de suprafață agricolă.

1.1.8. Ajutoare pentru agricultura ecologică

- (254) Comisia consideră că ajutoarele pentru agricultura ecologică sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (255) Prezenta secțiune se aplică întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul producției agricole primare.
- (256) Se pot acorda ajutoare întreprinderilor sau grupurilor de întreprinderi care se angajează în mod voluntar să adopte sau să mențină practici și metode specifice

agriculturii ecologice, astfel cum sunt definite în Regulamentul (UE) 2018/848 al Parlamentului European și al Consiliului⁵⁶.

- (257) Ajutoarele se acordă numai pentru angajamentele care depășesc următoarele standarde și cerințe, care trebuie identificate și descrise în notificarea ajutoarelor de stat adresată Comisiei:
- (a) cerințele legale în materie de gestionare relevante și standardele GAEC stabilite în titlul III capitolul I secțiunea 2 din Regulamentul (UE) 2021/2115;
 - (b) cerințele minime relevante pentru utilizarea îngrășămintelor și a produselor de protecție a plantelor, bunăstarea animalelor și alte cerințe obligatorii relevante prevăzute în dreptul intern și în dreptul Uniunii;
 - (c) condițiile stabilite pentru menținerea suprafeței agricole în conformitate cu articolul 4 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (UE) 2021/2115.
- (258) Pentru angajamentele menționate la punctul (258) litera (b), în cazul în care legislația națională impune noi cerințe care depășesc cerințele minime corespunzătoare prevăzute în dreptul Uniunii, se pot acorda ajutoare pentru angajamentele care contribuie la respectarea cerințelor respective pentru o perioadă de maximum 24 de luni de la data la care cerințele devin obligatorii pentru exploatație.
- (259) Angajamentele trebuie derulate pe o perioadă inițială de cinci până la șapte ani. Cu toate acestea, pentru realizarea sau menținerea anumitor beneficii de mediu urmărite, statele membre pot stabili o perioadă mai lungă, inclusiv prin acordarea unei prelungiri anuale a acestora după încheierea perioadei inițiale. În cazul în care ajutoarele se acordă pentru conversia la agricultura ecologică, statele membre pot stabili o perioadă mai scurtă, de cel puțin un an. În ceea ce privește angajamentele noi în materie de menținere care sunt asumate imediat după îndeplinirea angajamentului din perioada inițială, statele membre pot stabili o perioadă mai scurtă, de cel puțin un an.
- (260) Statele membre trebuie să se asigure că întreprinderile care desfășoară operațiuni în temeiul acestei măsuri au acces la cunoștințele și informațiile relevante necesare pentru punerea în aplicare a acestor operațiuni și că sunt disponibile cursuri de formare adecvată pentru cei care au nevoie de acestea, precum și acces la expertiză, pentru a ajuta fermierii care își asumă angajamente să își schimbe sistemele de producție.

Costuri eligibile

- (261) Ajutoarele acoperă compensarea integrală sau parțială a beneficiarilor pentru costurile suplimentare și pierderile de venit suportate ca urmare a angajamentelor. Ajutoarele trebuie acordate anual. În cazuri justificate în mod corespunzător, statele membre pot acorda ajutoare sub forma unei plăți unice pe unitate.
- (262) Dacă este necesar, ajutoarele pot acoperi și costurile de tranzacție cu o valoare maximă de 20 % din prima plătită pentru angajament. În cazul în care angajamentele sunt asumate de grupuri de întreprinderi, nivelul maxim este de 30 %. Ajutoarele se acordă anual.

⁵⁶ Regulamentul (UE) 2018/848 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 834/2007 al Consiliului (JO L 150, 14.6.2018, p. 1).

- (263) Totuși, dacă un stat membru dorește să compenseze costurile de tranzacție suportate ca urmare a asumării unor angajamente în materie de agricultură ecologică, acesta trebuie să furnizeze dovezi convingătoare cu privire la costurile respective, de exemplu prin prezentarea de comparații ale costurilor cu întreprinderi care nu și-au asumat astfel de angajamente. Prin urmare, Comisia nu va autoriza, în mod normal, ajutoare de stat pentru costuri de tranzacție aferente continuării angajamentelor în materie de agricultură ecologică care au fost deja asumate, cu excepția cazului în care un stat membru demonstrează că astfel de costuri continuă să apară sau că sunt suportate noi costuri de tranzacție.
- (264) În cazul în care costurile de tranzacție sunt calculate pe baza costurilor medii și/sau a fermelor medii, statele membre ar trebui să demonstreze că în special întreprinderile mari nu sunt supracompensate. Pentru calcularea compensării, statele membre ar trebui să țină cont dacă respectivele costuri de tranzacție sunt suportate pe întreprindere sau pe hectar.
- (265) Nu se pot acorda ajutoare în temeiul prezentei secțiuni pentru angajamentele care fac obiectul măsurii de agromediu și climă sau pentru costurile care sunt reglementate de secțiunea privind ajutoarele pentru încurajarea participării producătorilor de produse agricole la sisteme de calitate.
- (266) Ajutoarele pentru investiții în producția primară și în prelucrarea și comercializarea produselor ecologice fac obiectul dispozițiilor secțiunilor 1.1.1.1 și 1.1.1.2 din prezenta parte privind ajutoarele pentru investiții.

Intensitatea ajutorului

- (267) Ajutoarele nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.
- (268) Ajutoarele trebuie să fie plătite pe hectar. În cazuri justificate în mod corespunzător, se pot acorda ajutoare sub forma unei sume forfetare sau a unei plăți unice pe unitate.

1.1.9. Ajutoare destinate participării producătorilor de produse agricole la sisteme de calitate

- (269) Comisia consideră că ajutoarele destinate participării producătorilor de produse agricole la sisteme de calitate sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (270) Prezenta secțiune se aplică producătorilor de produse agricole.

Costuri eligibile

- (271) Ajutoarele acoperă următoarele costuri eligibile în ceea ce privește sistemele de calitate prevăzute la punctul (274):
 - (a) costurile pentru participarea la sisteme de calitate, în special costurile aferente aderării la un sistem de calitate care beneficiază de sprijin și cotizația anuală de participare la respectivul sistem de calitate, inclusiv, dacă este necesar, cheltuielile aferente controalelor necesare pentru verificarea respectării caietului de sarcini al sistemului de calitate;
 - (b) costurile aferente măsurilor de control obligatorii în ceea ce privește sistemele de calitate întreprinse în conformitate cu legislația Uniunii sau cu legislația

- națională de către autoritatea competentă a statului membru sau în numele acesteia;
- (c) costurile pentru activități de cercetare de piață, concepție și design de produse și de pregătire a cererilor pentru recunoașterea sistemelor de calitate.
- (272) Ajutoarele menționate la punctul (272) literele (a) și (b) nu trebuie acordate pentru acoperirea costurilor aferente controalelor efectuate de beneficiarii înșiși sau în cazul în care legislația Uniunii prevede că respectivele costuri aferente controalelor trebuie să fie suportate de către producătorii de produse agricole și de grupurile acestora, fără să se precizeze nivelul efectiv al cheltuielilor.
- (273) Sistemele de calitate menționate la punctul (272) litera (a) trebuie să fie următoarele:
- (a) sistemele de calitate ale Uniunii;
 - (b) sistemele de calitate, inclusiv sistemele de certificare a fermelor, pentru produsele agricole recunoscute de statele membre ca îndeplinind următoarele criterii:
 - (i) specificitatea produsului final obținut în cadrul unor astfel de sisteme de calitate trebuie să derive din obligația clară de a garanta oricare dintre următoarele elemente:
 - 1. caracteristicile specifice ale produsului;
 - 2. metodele specifice de cultivare sau de producție;
 - 3. o calitate a produsului final care depășește în mod semnificativ standardele comerciale aplicabile produselor de larg consum în ceea ce privește sănătatea publică, sănătatea animalelor sau a plantelor, bunăstarea animalelor sau protecția mediului înconjurător;
 - (ii) sistemul de calitate trebuie să fie deschis tuturor producătorilor;
 - (iii) sistemul de calitate trebuie să prevadă un caiet de sarcini obligatoriu al produsului final, iar respectarea acestuia trebuie să fie verificată de autoritățile publice sau de un organism de inspecție independent;
 - (iv) sistemul de calitate trebuie să fie transparent și să asigure trasabilitatea completă a produselor agricole;
 - (c) sistemele de certificare voluntară a produselor agricole, recunoscute de statul membru în cauză ca îndeplinind orientările Uniunii privind cele mai bune practici prevăzute în Comunicarea Comisiei din 16 decembrie 2010 intitulată – Orientările UE privind cele mai bune practici pentru sistemele de certificare voluntară a produselor agricole și alimentare⁵⁷.
- (274) Ajutoarele trebuie să fie accesibile tuturor întreprinderilor eligibile din zona în cauză, pe baza unor condiții definite în mod obiectiv.
- (275) Ajutoarele prevăzute la punctul (272) literele (b) și (c) trebuie să fie acordate sub formă de servicii subvenționate și trebuie plătite organismului responsabil cu măsurile de control, prestatorului activității de cercetare sau prestatorului serviciilor de consiliere.

⁵⁷

JO C 341, 16.12.2010, p. 5.

Intensitatea ajutorului

- (276) Ajutoarele menționate la punctul (272) litera (a) trebuie acordate pentru o perioadă maximă de șapte ani, trebuie plătite anual și nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.
- (277) Ajutoarele menționate la punctul (272) literele (b) și (c) pot fi de până la 100 % din costurile reale suportate.

1.1.10. Ajutoare pentru acordarea de asistență tehnică în sectorul agricol

- (278) Prezenta secțiune acoperă ajutoare pentru acordarea de asistență tehnică în sectorul agricol, cu excepția ajutoarelor pentru serviciile de înlocuire în ferme care pot fi acordate numai întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul producției agricole primare.
- (279) Asistența tehnică poate fi furnizată de grupuri de producători sau de alte organizații, indiferent de dimensiunea acestora.
- (280) Ajutoarele trebuie să fie accesibile tuturor celor eligibili în zona în cauză, pe baza unor condiții definite în mod obiectiv. În cazul în care asistența tehnică este furnizată de grupuri sau organizații de producători, calitatea de membru al acestor grupuri sau organizații nu trebuie să reprezinte o condiție pentru a avea acces la serviciul în cauză. Orice contribuție a unei părți nemembre la cheltuielile administrative ale grupului sau ale organizației în cauză trebuie limitată la costurile de prestare a serviciului.

1.1.10.1. Ajutoare pentru schimbul de cunoștințe și acțiuni de informare

- (281) Comisia consideră că ajutoarele pentru schimbul de cunoștințe și acțiuni de informare sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări, condițiile generale privind ajutoarele pentru sprijin tehnic prevăzute la punctele (279), (280) și (281) și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (282) Statele membre trebuie să se asigure că acțiunile sprijinite în temeiul prezentei secțiuni sunt coerente cu descrierea sistemului de cunoștințe și inovare în agricultură (*Agricultural Knowledge and Innovation System – AKIS*) din planurile strategice PAC.
- (283) Ajutoarele acoperă formarea profesională și acțiuni de dobândire de competențe, inclusiv cursuri de formare, ateliere, conferințe și îndrumare profesională, activități demonstrative, acțiuni de informare și promovarea inovării, care contribuie la realizarea unuia sau a mai multora dintre obiectivele specifice prevăzute la articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/2115.
- (284) Ajutoarele pot acoperi, de asemenea, schimburile pe termen scurt în materie de gestionare a fermelor și vizitele la ferme.

Costuri eligibile

- (285) Ajutoarele acoperă următoarele costuri eligibile:

- (a) costurile aferente organizării acțiunilor de formare profesională, costurile acțiunilor de dobândire de competențe, inclusiv cursuri de formare, ateliere, conferințe și îndrumare profesională, costurile activităților demonstrative sau ale acțiunilor de informare;
 - (b) costurile aferente deplasărilor, cazării și diurnei participanților;
 - (c) costurile aferente prestării de servicii de înlocuire pe durata absenței participanților;
 - (d) în cazul proiectelor demonstrative următoarele costuri de investiții sunt, de asemenea, eligibile:
 - (i) costurile aferente construirii, achiziționării, inclusiv prin leasing, sau îmbunătățirii unor bunuri imobile, terenurile fiind eligibile numai până la 10 % din totalul costurilor eligibile aferente operațiunii în cauză; în cazuri excepționale și justificate în mod corespunzător, un procentaj mai ridicat poate fi autorizat pentru operațiunile de conservare a mediului și a solului bogat în carbon;
 - (ii) costurile aferente achiziționării sau achiziționării prin leasing de mașini și echipamente, în limita valorii de piață a activelor;
 - (iii) costurile generale legate de cheltuielile prevăzute la punctele (i) și (ii), cum ar fi onorariile pentru arhitecți, ingineri și consultanți, onorariile pentru consiliere privind sustenabilitatea de mediu și sustenabilitatea economică, inclusiv studiile de fezabilitate; studiile de fezabilitate rămân cheltuieli eligibile chiar și în cazul în care, pe baza rezultatelor acestora, nu se suportă cheltuielile prevăzute la subpunctele (i) și (ii);
 - (iv) costurile legate de achiziționarea, dezvoltarea sau utilizarea unor programe informatice, a unor tehnologii de tip *cloud* și a unor soluții similare, precum și de achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor și mărci comerciale;
 - (v) în cazuri justificate corespunzător, pot fi acordate ajutoare pentru proiectele demonstrative la scară mică pentru cheltuielile suplimentare și pierderile de venit aferente proiectului demonstrativ.
- (286) Costurile menționate la punctul (286) litera (d) subpunctele (i)-(iv) sunt eligibile în măsura în care sunt utilizate pentru proiectul demonstrativ și pentru durata proiectului demonstrativ. Sunt considerate eligibile doar costurile de amortizare corespunzătoare duratei proiectului demonstrativ, calculate pe baza principiilor contabile general acceptate.
- (287) Organismele care furnizează servicii de schimb de cunoștințe și de informare trebuie să dispună de capacități corespunzătoare, și anume de personal calificat și de formare periodică, pentru a îndeplini sarcinile respective.
- (288) Ajutoarele menționate la punctul (286) literele (a), (c) și (d) subpunctele (i)-(iv) trebuie furnizate sub formă de servicii subvenționate. Ajutoarele pentru costurile aferente furnizării de servicii de înlocuire, menționate la punctul (286) litera (c), pot fi plătite direct către prestatorul serviciilor de înlocuire. Ajutoarele menționate la punctul (286) litera (d) subpunctul (v) trebuie să fie plătite direct către beneficiari. Ajutoarele pentru proiectele demonstrative la scară mică, menționate la punctul (286) litera (d) subpunctele (i)-(iv), pot fi plătite direct către beneficiari.

Intensitatea ajutorului

- (289) Intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.

- (290) În cazul costurilor eligibile menționate la punctul (286) litera (d), cuantumul maxim al ajutorului trebuie să fie limitat la 100 000 EUR pe o perioadă de 3 ani fiscali.

1.1.10.2. Ajutoare pentru servicii de consiliere

- (291) Comisia consideră că ajutoarele pentru furnizarea de servicii de consiliere sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări, condițiile generale privind ajutoarele pentru sprijin tehnic prevăzute la punctele (279), (280) și (281) și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (292) Statele membre trebuie să se asigure că acțiunile sprijinite în temeiul prezentei secțiuni sunt coerente cu descrierea AKIS prevăzută în planurile strategice PAC.
- (293) Serviciile de consiliere trebuie să aibă legătură cu cel puțin unul dintre obiectivele specifice prevăzute la articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/2115 și trebuie să acopere cel puțin unul dintre următoarele elemente:
- (a) obligațiile care decurg din cerințele legale în materie de gestionare relevante și standardele GAEC stabilite în titlul III capitolul I secțiunea 2 din Regulamentul (UE) 2021/2115;
 - (b) practicile agricole care sunt benefice pentru climă și pentru mediul înconjurător, prevăzute la articolul 31 din Regulamentul (UE) 2021/2115 și întreținerea suprafeței agricole prevăzute la articolul 4 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (UE) 2021/2115;
 - (c) cerințele prevăzute de statele membre pentru punerea în aplicare a Directivei 2000/60/CE, a Directivei 92/43/CEE, a Directivei 2009/147/CE, a Directivei 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului⁵⁸, a Directivei (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului⁵⁹, a Regulamentului (UE) 2016/2031, a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului⁶⁰, a articolului 55 din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului⁶¹ și a Directivei 2009/128/CE;
 - (d) practicile agricole care împiedică dezvoltarea rezistenței la antimicrobiene, astfel cum se prevede în Comunicarea Comisiei – Un plan de acțiune european „O singură sănătate” (*One Health*) împotriva rezistenței la antimicrobiene⁶²;
 - (e) prevenirea și gestionarea riscurilor;

⁵⁸ Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa (JO L 152, 11.6.2008, p. 1).

⁵⁹ Directiva (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, de modificare a Directivei 2003/35/CE și de abrogare a Directivei 2001/81/CE (JO L 344, 17.12.2016, p. 1).

⁶⁰ Regulamentul (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2016 privind bolile transmisibile ale animalelor și de modificare și de abrogare a anumitor acte din domeniul sănătății animalelor („Legea privind sănătatea animală”) (JO L 84, 31.3.2016, p. 1).

⁶¹ Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de abrogare a Directivelor 79/117/CEE și 91/414/CEE ale Consiliului (JO L 309, 24.11.2009, p. 1).

⁶² Comunicarea Comisiei intitulată „Un plan de acțiune european «O singură sănătate» (*One Health*) împotriva rezistenței la antimicrobiene (RAM)” [COM(2017) 339 final].

- (f) măsurile care vizează modernizarea fermei agricole, consolidarea competitivității, integrarea sectorială, inovarea și orientarea către piață, precum și promovarea antreprenoriatului;
 - (g) tehnologiile digitale în agricultură, astfel cum sunt menționate la articolul 114 litera (b) din Regulamentul (UE) 2021/2115;
 - (h) gestionarea durabilă a nutrienților, inclusiv, cel târziu începând cu 2024, utilizarea instrumentului pentru sustenabilitatea fermelor în ceea ce privește utilizarea nutrienților menționat la articolul 15 alineatul (4) litera (g) din Regulamentul (UE) 2021/2115;
 - (i) condițiile de angajare și obligațiile angajatorilor, precum și sănătatea și siguranța la locul de muncă și sprijin social în comunitățile agricole;
 - (j) producția durabilă de furaje, evaluarea furajelor din punct de vedere al conținutului de nutrienți și al valorilor furajere, documentarea, planificarea și controlul hranei animalelor de fermă în funcție de necesități.
- (294) Ajutoarele trebuie să se acorde sub formă de servicii subvenționate.
- (295) Organismele selecționate pentru a furniza servicii de consiliere trebuie să dispună de capacități corespunzătoare, și anume de personal calificat, care beneficiază periodic de formare, cu experiență în domeniul consilierii și competent în sectoarele care fac obiectul consilierii.
- (296) Statele membre trebuie să se asigure cu privire la imparțialitatea consilierii și că furnizorii de servicii de consiliere nu se află în conflict de interese.
- (297) În cazurile în care acest lucru este justificat în mod corespunzător și este oportun, consilierea poate fi furnizată parțial în grup, luându-se totodată în considerare situația fiecărui beneficiar al serviciilor de consiliere.

Cuantumul ajutorului

- (298) Intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.
- (299) Ajutoarele nu trebuie să depășească, în nicio perioadă de trei ani, următoarele cuantumuri:
- (a) 25 000 EUR pentru fiecare întreprindere care își desfășoară activitatea în sectorul producției agricole primare;
 - (b) 200 000 EUR pentru fiecare întreprindere care își desfășoară activitatea în domeniul prelucrării și comercializării de produse agricole.

1.1.10.3. Ajutoare pentru servicii de înlocuire în cadrul exploatației

- (300) Comisia consideră că ajutoarele pentru servicii de înlocuire în cadrul exploatației sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări, condițiile generale privind ajutoarele pentru sprijin tehnic prevăzute la punctele (279), (280) și (281) și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (301) Ajutoarele trebuie să se acorde sub formă de servicii subvenționate.

Costuri eligibile

- (302) Ajutoarele vizează costurile reale suportate pentru înlocuirea unui fermier, a unei persoane fizice care este membru al unei gospodării agricole sau a unui lucrător

agricol, în perioada absenței de la locul de muncă din cauza unei boli, inclusiv a unei boli a copilului sau a unei boli grave a persoanei care locuiește împreună cu acesta, care necesită îngrijire permanentă, precum și de sărbători, în perioada concediului de maternitate și a concediului pentru creșterea copilului, în perioada serviciului militar obligatoriu sau în caz de deces ori pentru costurile descrise la punctul (286) litera (c).

- (303) Durata totală a înlocuirii ar trebui să fie limitată la trei luni pe an per beneficiar, cu excepția înlocuirii pentru concediul de maternitate și pentru concediul pentru creșterea copilului și a înlocuirii pe durata serviciului militar obligatoriu. În ceea ce privește concediul de maternitate și concediul pentru creșterea copilului, durata înlocuirii ar trebui să fie limitată la șase luni în fiecare caz. Cu toate acestea, în cazuri justificate în mod corespunzător, Comisia poate autoriza o prelungire a perioadei de trei luni și de șase luni. În ceea ce privește serviciul militar obligatoriu, durata înlocuirii ar trebui să fie limitată la durata serviciului.

Intensitatea ajutorului

- (304) Intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.

1.1.11. Ajutoare pentru cooperare în sectorul agricol

- (305) Comisia consideră că ajutoarele pentru cooperare în sectorul agricol sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (306) Prezenta secțiune se aplică întregului sector agricol astfel cum este definit la punctul (33) subpunctul (9).
- (307) Ajutoarele din cadrul prezentei secțiuni nu trebuie să fie acordate pentru cooperarea care implică exclusiv organisme de cercetare.
- (308) Ajutoarele pot fi acordate numai pentru promovarea cooperării care contribuie la realizarea unuia sau mai multora dintre obiectivele prevăzute la articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/2115.
- (309) Ar trebui acordate ajutoare pentru promovarea formelor de cooperare care implică cel puțin doi actori, indiferent dacă își desfășoară sau nu activitatea în sectorul agricol, cu condiția ca respectiva cooperare să aducă beneficii în principal sectorului agricol, în special în ceea ce privește:
- (a) cooperarea dintre întreprinderi diferite din sectorul agricol, lanțul alimentar și alți actori care își desfășoară activitatea în sectorul agricol, care contribuie la realizarea obiectivelor și a priorităților politicii de dezvoltare rurală, inclusiv dintre grupurile de producători, cooperativele și organizațiile interprofesionale;
 - (b) crearea de clustere și de rețele;
 - (c) transferul fermelor între generații, în special pentru reînnoirea generațiilor la nivel de fermă (ajutorul poate fi acordat numai fermierilor care au atins sau vor fi atins, până la sfârșitul operațiunii, vârsta de pensionare stabilită de statul membru în cauză în conformitate cu legislația sa națională).
- (310) Se pot acorda ajutoare pentru cooperarea care vizează, în special, următoarele activități:
- (a) proiecte-pilot;

- (b) dezvoltare de noi produse, practici, procese și tehnologii în sectoarele agricol și alimentar numai în ceea ce privește produsele agricole;
 - (c) cooperare între micii operatori din sectorul agricol în ceea ce privește organizarea de procese de lucru comune, precum și partajarea instalațiilor și a resurselor;
 - (d) cooperare orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare, în vederea stabilirii și a dezvoltării lanțurilor scurte de aprovizionare și a piețelor locale;
 - (e) activități de promovare pe plan local, legate de dezvoltarea unor lanțuri scurte de aprovizionare și a piețelor locale;
 - (f) acțiuni colective în scopul atenuării schimbărilor climatice sau al adaptării la acestea;
 - (g) abordări comune privind proiectele de mediu și practicile de mediu în curs, inclusiv gestionarea eficientă a apei, utilizarea energiei din surse regenerabile⁶³ și conservarea peisajelor agricole;
 - (h) cooperare orizontală și verticală între actorii din cadrul lanțurilor de aprovizionare în ceea ce privește producția durabilă de biomasă care să fie utilizată în producția de alimente, în cazul în care rezultatul este un produs agricol, și în producția de energie pentru consumul propriu;
 - (i) punerea în aplicare, în special de către grupuri de parteneri din domeniul public și din cel privat, altele decât cele definite la articolul 31 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (UE) 2021/1060, a unor strategii de dezvoltare locală, altele decât cele definite la articolul 32 din Regulamentul (UE) 2021/1060;
 - (j) alte forme de cooperare.
- (311) Ajutoarele pot fi acordate numai pentru noi forme de cooperare, inclusiv pentru cele existente, în cazul în care se începe o nouă activitate.
- (312) Ajutoarele pentru crearea și dezvoltarea unor lanțuri scurte de aprovizionare, astfel cum se menționează la punctul (311) literele (d) și (e), trebuie să acopere numai lanțurile de aprovizionare în care sunt implicate nu mai mult de un intermediar între fermier și consumator.
- (313) Cooperarea care urmează să fie pusă în aplicare trebuie să respecte normele și cerințele relevante, astfel cum se specifică în secțiunea relevantă din prezentele orientări.

Costuri eligibile

- (314) Ajutoarele acoperă următoarele costuri eligibile, în măsura în care acestea se referă la activități agricole:
- (a) costurile aferente realizării de studii cu privire la zona în cauză și de studii de fezabilitate, precum și costurile aferente elaborării unui plan de afaceri sau a unei strategii de dezvoltare locală, alta decât cea prevăzută la articolul 32 din Regulamentul (UE) 2021/1060;
 - (b) costurile de funcționare a cooperării, cum ar fi salariul unui „coordonator”;
 - (c) costurile operațiunilor care urmează să fie puse în aplicare;

⁶³ Se aplică în ceea ce privește cooperarea referitoare la producția de energie din surse regenerabile sau la producția de biocarburanți în cadrul exploatațiilor, sub rezerva îndeplinirii condițiilor prevăzute în partea II secțiunea 1.1.1.1.

- (d) costurile aferente activităților de promovare.
- (315) Ajutoarele trebuie să fie limitate la o perioadă maximă de șapte ani. În cazuri justificate în mod corespunzător, se pot acorda ajutoare pentru o perioadă mai lungă de timp în ceea ce privește activitățile menționate la punctul (311) litera (i) și acțiunile colective în domeniul mediului și al climei în vederea îndeplinirii obiectivelor specifice legate de mediu și climă prevăzute la articolul 6 alineatul (1) literele (d), (e) și (f) din Regulamentul (UE) 2021/2115.

Intensitatea ajutorului

- (316) Intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.
- (317) În cazul operațiunilor menționate la punctul (314) litera (c) care constau în investiții, ajutoarele trebuie să se limiteze la intensitatea maximă a ajutorului aplicabilă ajutoarelor pentru investiții, astfel cum se precizează în secțiunea relevantă privind ajutoarele pentru investiții.

1.2. Gestionarea riscurilor și a crizelor

- (318) Ajutoarele de stat pot reprezenta un mijloc adecvat de sprijin pentru anumite tipuri de riscuri din sectorul agricol, întrucât activitatea agricolă în ansamblul său este în mod special expusă la riscuri și crize. Cu toate acestea, există diferențe între întreprinderile care își desfășoară activitatea în sectorul producției agricole primare și cele care își desfășoară activitatea în sectorul prelucrării și al comercializării de produse agricole care au, în mod normal, posibilități mai mari de a-și acoperi riscurile. Prin urmare, unele categorii de ajutoare incluse în prezenta secțiune vor fi disponibile numai pentru întreprinderile care își desfășoară activitatea în sectorul producției agricole primare.
- (319) În momentul acordării ajutoarelor de stat pentru activități afectate de riscuri și crize, Comisia va ține seama de necesitatea de a evita denaturări excesive ale concurenței prin solicitarea unei contribuții minime din partea producătorilor pentru pierderile sau costurile unor astfel de măsuri de ajutor sau prin solicitarea altor măsuri adecvate care ar trebui adoptate pentru a reduce riscul de denaturare a concurenței și pentru a garanta faptul că ajutorul de stat este proporțional cu pierderile înregistrate. În evaluarea sa, Comisia ține seama de necesitatea ca beneficiarul să ia măsuri preventive adecvate pentru reducerea la minimum a cuantumului total al ajutorului acordat.

1.2.1. Ajutoare destinate compensării pagubelor provocate producției agricole sau mijloacelor de producție agricolă și pentru prevenirea pagubelor

1.2.1.1. Ajutoare destinate reparării pagubelor provocate de calamități naturale sau de evenimente excepționale

- (320) Comisia consideră că ajutoarele destinate reparării pagubelor provocate de calamități naturale sau de evenimente excepționale sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (2) litera (b) din tratat în cazul în care acestea respectă condițiile stabilite în prezenta secțiune.

- (321) Prezenta secțiune se aplică sectorului agricol astfel cum este definit la punctul (33) subpunctul (9).
- (322) Comisia a susținut în mod constant că, întrucât acestea constituie excepții de la interdicția generală de a se acorda ajutoare de stat în cadrul pieței interne, prevăzută la articolul 107 alineatul (1) din tratat, noțiunile de „calamitate naturală” și „eveniment extraordinar” menționate la articolul 107 alineatul (2) litera (b) din tratat trebuie să fie interpretate în mod restrictiv. Această poziție a fost confirmată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene⁶⁴.
- (323) Până în prezent, Comisia a acceptat ideea potrivit căreia cutremurele, avalanșele, alunecările de teren și inundațiile pot constitui calamități naturale. În plus, Comisia ține seama de inițiativa de modernizare a ajutoarelor de stat, care permite, de asemenea, blocarea exceptării următoarele categorii de calamități naturale: tornade, uragane, erupții vulcanice și incendii de pădure de origine naturală. Evenimentele excepționale care au fost acceptate în trecut de Comisie includ războaiele, tulburările interne sau grevele și, cu anumite rezerve și în funcție de anvergura acestora, accidentele nucleare sau industriale majore și incendiile care provoacă pierderi pe scară largă⁶⁵. Comisia va continua să evalueze de la caz la caz planurile de acordare a ajutoarelor de stat în conformitate cu articolul 107 alineatul (2) litera (b) din tratat, ținând seama de practica sa anterioară în acest domeniu.
- (324) Ajutoarele acordate în temeiul prezentei secțiuni fac obiectul următoarelor condiții cumulative:
- (a) autoritatea competentă a statului membru a recunoscut în mod oficial evenimentul ca fiind o calamitate naturală sau un eveniment excepțional;
 - (b) există o legătură de cauzalitate directă între calamitatea naturală sau evenimentul excepțional și pagubele suferite de întreprindere.
- (325) După caz, statele membre pot stabili criterii în avans, pe baza cărora recunoașterea oficială menționată la punctul (325) litera (a) se consideră acordată.
- (326) Ajutoarele trebuie să fie plătite direct întreprinderii în cauză ori unui grup sau organizații de producători al cărui membru este întreprinderea respectivă. În cazul în care ajutoarele se plătesc unui grup și unei organizații de producători, cuantumul acestora nu trebuie să depășească cuantumul ajutorului pentru care este eligibilă întreprinderea respectivă.
- (327) Schema de ajutoare trebuie să se instituie în termen de trei ani de la data producerii evenimentului, iar ajutorul trebuie plătit integral în termen de patru ani de la data respectivă. În ceea ce privește o calamitate naturală specifică sau un eveniment extraordinar specific, Comisia va autoriza ajutoare notificate separat care constituie o derogare de la această regulă, în cazuri justificate în mod corespunzător, de exemplu având în vedere natura și/sau amploarea evenimentului sau natura pagubelor, care se manifestă întârziat sau continuu.

⁶⁴ A se vedea Hotărârea din 11 noiembrie 2004, Spania/Comisia, C-73/03, EU:C:2004:711, punctul 37, și Hotărârea din 23 februarie 2006, Atzeni și alții, cauzele conexate C-346/03 și C-529/03, EU:C:2006:130, punctul 79.

⁶⁵ Comisia nu a acceptat faptul că un incendiu la o singură instalație de prelucrare care făcea obiectul unei asigurări comerciale obișnuite ar putea fi considerat un eveniment extraordinar. Ca regulă generală, Comisia nu acceptă faptul că focarele de boli ale animalelor sau infestarea cu organisme dăunătoare plantelor pot fi considerate calamități naturale sau evenimente extraordinare. Totuși, a existat un caz în care a admis că amploarea și răspândirea unei boli animale fără niciun precedent cunoscut constituia un eveniment extraordinar.

- (328) Pentru a facilita gestionarea rapidă a crizelor, Comisia va autoriza *ex ante* scheme-cadru de ajutoare pentru compensarea pagubelor provocate de cutremure, avalanșe, alunecări de teren și inundații, precum și de tornade, de uragane, de erupții vulcanice și de incendii de pădure de origine naturală, sub rezerva stabilirii în mod clar a condițiilor în care se pot acorda ajutoare în astfel de cazuri⁶⁶. În cazul unor scheme *ex ante*, statele membre trebuie să respecte obligația de raportare prevăzută la punctul (651).
- (329) Ajutoarele acordate pentru compensarea pagubelor provocate de alte tipuri de calamități naturale, care nu sunt prevăzute la punctul (324) și a pagubelor provocate de evenimente extraordinare trebuie să fie notificate individual Comisiei.

Costuri eligibile

- (330) Costurile eligibile sunt costurile pagubelor suferite ca o consecință directă a unei calamități naturale sau unui eveniment extraordinar, evaluate fie de o autoritate publică, fie de un expert independent recunoscut de autoritatea competentă, fie de o firmă de asigurări.
- (331) Pagubele pot include următoarele:
- (a) pagube materiale (de exemplu, clădiri, echipamente, utilaje, stocuri și mijloace de producție);
 - (b) pierderea de venit care rezultă din distrugerea totală sau parțială a producției agricole și a mijloacelor de producție agricolă.
- (332) Pagubele trebuie să fie calculate la nivelul fiecărui beneficiar.
- (333) Calcularea pagubelor materiale trebuie să se bazeze pe costurile de reparare sau pe valoarea economică a bunului afectat înainte de calamitatea naturală sau evenimentul extraordinar. Quantumul pagubelor nu trebuie să depășească costul reparației sau scăderea valorii juste de piață cauzată de calamitatea naturală sau de evenimentul extraordinar, adică diferența dintre valoarea bunului respectiv imediat înainte și imediat după calamitatea naturală sau evenimentul extraordinar.
- (334) Pierderea de venit trebuie să se calculeze prin scăderea:
- (a) rezultatului înmulțirii cantității de produse agricole obținute în anul calamității naturale sau al evenimentului extraordinar ori în fiecare an ulterior afectat de distrugerea totală sau parțială a mijloacelor de producție, cu prețul de vânzare mediu obținut în cursul aceluia an din
 - (b) rezultatul înmulțirii cantității anuale medii de produse agricole produse în perioada de trei ani care precede calamitatea naturală sau evenimentul extraordinar sau o medie pe trei ani bazată pe o perioadă de cinci ani anteriori calamității naturale sau evenimentului extraordinar, valoarea cea mai mare și valoarea cea mai mică fiind excluse – cu prețul de vânzare mediu obținut.
- (335) Această sumă poate fi majorată prin alte costuri suportate de beneficiar cauzate de calamitatea naturală sau de evenimentul extraordinar și din această sumă trebuie scăzute orice costuri care nu au fost suportate ca urmare a unei calamități naturale sau a unui eveniment extraordinar și care, altfel, ar fi trebuit să fie suportate de către beneficiar.

⁶⁶ Deciziile Comisiei privind ajutorul de stat în cazurile N 274b/2010, N 274a/2010, SA.33605, SA.33628, SA.36787.

- (336) Se pot utiliza indici pentru a se calcula producția agricolă anuală a beneficiarului, cu condiția ca metoda de calcul utilizată să permită stabilirea pierderii reale suportate de un beneficiar într-un anumit an.
- (337) Comisia poate accepta alte metode pentru calcularea pagubelor, cu condiția să se asigure ca metodele respective să fie reprezentative, să nu fie bazate pe producții excesiv de ridicate și să nu conducă la supracompensarea vreunui beneficiar. Evaluarea gravității pagubelor provocate se poate efectua în funcție de caracteristicile specifice fiecărui tip de produs, utilizând unul dintre următorii indici:
 - (a) indici biologici (cantitatea de biomasă pierdută) sau indici echivalenți de pierdere a randamentului, calculați la nivelul fermei ori la nivel local, regional sau național;
 - (b) indici climatici (inclusiv cantitatea de precipitații și temperatura) stabiliți la nivel local, regional sau național.

Intensitatea ajutorului

- (338) Ajutoarele și orice altă plată primită în scopul compensării pagubelor, inclusiv plățile efectuate în cadrul polițelor de asigurare, nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.

1.2.1.2. Ajutoare destinate compensării pagubelor provocate de un fenomen climatic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale

- (339) Comisia va considera că ajutoarele destinate compensării pagubelor provocate de un fenomen climatic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (340) Prezenta secțiune se aplică ajutoarelor acordate pentru compensarea pagubelor provocate de un fenomen climatic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale, astfel cum este definit la punctul (33) subpunctul (3). Prezenta secțiune se aplică numai întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul producției agricole primare.
- (341) Ajutoarele acordate în temeiul prezentei secțiuni fac obiectul următoarelor condiții cumulative:
 - (a) autoritatea competentă a statului membru în cauză a recunoscut în mod oficial că evenimentul reprezintă un fenomen climatic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale;
 - (b) există o legătură de cauzalitate directă între fenomenul climatic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale și pagubele suferite de întreprindere.
- (342) După caz, statele membre pot stabili criterii în avans, pe baza cărora recunoașterea oficială menționată la punctul (342) litera (a) se consideră acordată.
- (343) În cazul unor scheme *ex ante*, statele membre trebuie să respecte obligația de raportare prevăzută la punctul (651).
- (344) Ajutoarele trebuie să fie plătite direct întreprinderii în cauză ori unui grup sau unei organizații de producători al cărui membru este întreprinderea respectivă. În cazul în care ajutoarele se plătesc unui grup sau unei organizații de producători, cuantumul

acestora nu trebuie să depășească cuantumul ajutorului pentru care este eligibilă întreprinderea respectivă.

- (345) Schemele de ajutoare trebuie să se instituie în termen de trei ani de la data producerii fenomenului climatic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale. Ajutoarele trebuie să se plătească în termen de patru ani de la data respectivă.

Costuri eligibile

- (346) Sunt eligibile costurile pagubelor suferite ca o consecință directă a unui fenomen climatic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale, evaluat fie de o autoritate publică, fie de un expert independent recunoscut de autoritatea competentă, fie de o firmă de asigurări.
- (347) Pagubele includ următoarele:
- (a) pagube materiale aduse activelor, de exemplu, clădiri ale fermei, echipamente și utilaje, stocuri și mijloace de producție;
 - (b) pierderea de venit care rezultă din distrugerea totală sau parțială a producției agricole și a mijloacelor de producție.
- (348) Calcularea pagubelor suferite din cauza fenomenului climatic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale trebuie să se efectueze la nivelul fiecărui beneficiar.
- (349) Pagubele materiale suferite de unele active provocate de fenomenul climatic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale trebuie să fie calculate pe baza costurilor de reparație sau a valorii economice a activelor afectate înainte de producerea fenomenului climatic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale. Ele nu trebuie să depășească costul reparației sau scăderea valorii juste de piață cauzată de fenomenul climatic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale, adică diferența dintre valoarea activului imediat înainte și imediat după fenomenul climatic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale.
- (350) În cazul în care pierderea de venit de către beneficiar menționată la punctul (348) litera (b) se calculează pe baza nivelului culturilor sau al șeptelului, ar trebui luate în considerare numai pagubele materiale legate de cultura respectivă sau șeptelul respectiv.
- (351) Pierderea de venit trebuie să se calculeze, fie la nivelul producției agricole anuale, fie la nivelul culturilor sau al șeptelului prin scăderea:
- (a) rezultatului înmulțirii cantității de produse agricole obținute în anul în care s-a produs fenomenul climatic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale sau în fiecare an următor afectat de distrugerea totală sau parțială a mijloacelor de producție, cu prețul de vânzare mediu obținut în cursul anului respectiv
din
 - (b) rezultatul înmulțirii cantității anuale medii de produse agricole produse în perioada de trei ani care precede fenomenul climatic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale sau o medie pe trei ani bazată pe o perioadă de cinci ani anteriori fenomenului climatic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale, cu excepția celei mai mari și a celei mai mici dintre valori – cu prețul de vânzare mediu obținut.
- (352) La cuantumul respectiv se pot adăuga alte costuri suportate de beneficiar ca urmare a producerii fenomenului climatic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități

naturale. Din cuantumul respectiv trebuie să se scadă orice cost nesuportat din cauza fenomenului climatic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale și care, altfel, ar fi trebuit să fie suportat de către beneficiar.

- (353) Se pot utiliza indici pentru a se calcula producția agricolă anuală a beneficiarului, cu condiția ca metoda de calcul utilizată să permită stabilirea pierderii reale suportate de un beneficiar într-un anumit an.
- (355) În cazul în care un IMM a fost înființat la mai puțin de trei ani de la data producerii fenomenului climatic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale, trimiterea la cantitatea anuală medie pe perioade de trei sau cinci ani de la punctul (352) litera (b) trebuie înțeleasă ca făcând referire la cifra de afaceri generată sau la cantitatea produsă și vândută de o întreprindere medie de aceeași dimensiune ca solicitantul, și anume o microîntreprindere sau o întreprindere mică sau, respectiv, o întreprindere mijlocie din sectorul național sau regional afectată de fenomenul climatic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale.
- (354) Comisia poate accepta alte metode pentru calcularea pagubelor, cu condiția să se asigure ca metodele respective să fie reprezentative, să nu fie bazate pe producții excesiv de ridicate și să nu conducă la o supracompensare a vreunui beneficiar. Evaluarea gravității pagubelor provocate se poate efectua în funcție de caracteristicile specifice fiecărui tip de produs, utilizând unul dintre următorii indici:
- (a) indici biologici (cantitatea de biomasă pierdută) sau indici echivalenți de pierdere a randamentului, calculați la nivelul fermei ori la nivel local, regional sau național;
 - (b) indici climatici (inclusiv cantitatea de precipitații și temperatura) stabiliți la nivel local, regional sau național.

Intensitatea ajutorului

- (355) Ajutoarele și orice altă plată primită în scopul compensării pagubelor, inclusiv plățile furnizate în cadrul altor măsuri naționale sau ale Uniunii ori în cadrul polițelor de asigurare aferente pagubelor pentru care se acordă ajutor, nu trebuie să depășească 80 % din costurile eligibile. Intensitatea ajutorului poate fi majorată până la 90 % în zonele care se confruntă cu alte constrângeri specifice anumitor zone.
- (356) Cuantumul ajutoarelor acordate în temeiul prezentei secțiuni trebuie să se reducă cu cel puțin 50 % dacă se acordă unor beneficiari care nu au încheiat o asigurare sau care nu au plătit contribuții financiare la fonduri mutuale acreditate în statul membru, care acoperă cel puțin 50 % din producția lor anuală medie sau din veniturile rezultate din producție și riscurile climatice cele mai frecvente din punct de vedere statistic în statul membru sau în regiunea în cauză care fac obiectul asigurării. Reducerea nu se va plăti decât dacă un stat membru poate demonstra în mod convingător că, în pofida tuturor eforturilor rezonabile depuse, nu era disponibilă, la momentul la care s-au produs pagubele, nicio asigurare accesibilă din punct de vedere financiar care să acopere riscurile climatice cele mai frecvente din punct de vedere statistic din statul membru sau regiunea în cauză.

1.2.1.3. Ajutoare pentru costurile aferente prevenirii, controlului și eradicării bolilor animalelor, organismelor dăunătoare plantelor și infestării cu specii alogene invazive și ajutoare destinate reparării pagubelor provocate de boli ale animalelor, de organisme dăunătoare plantelor și de specii alogene

- (357) Comisia va considera compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat ajutoarele pentru costurile aferente prevenirii, controlului și eradicării bolilor animalelor, a organismelor dăunătoare plantelor și a infestării cu specii alogene invazive și ajutoarele destinate reparării pagubelor provocate de aceste boli ale animalelor, organisme dăunătoare plantelor și specii alogene invazive, în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (358) Prezenta secțiune se aplică ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul producției agricole primare.
- (359) Ajutoarele pot fi plătite numai în cazul în care sunt îndeplinite toate condițiile următoare:
- (a) în ceea ce privește bolile animalelor, organismele dăunătoare plantelor și infestarea cu specii alogene invazive pentru care există norme ale Uniunii sau norme naționale, stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative;
 - (b) aceste norme ale Uniunii sau naționale vizează una dintre următoarele acțiuni:
 - (i) un program public la nivelul Uniunii, la nivel național sau la nivel regional pentru prevenirea apariției, controlul sau eradicarea bolii animalelor sau a organismului în cauză dăunător plantelor;
 - (ii) măsuri de urgență impuse de autoritatea competentă a statelor membre;
 - (iii) măsuri de eradicare sau de prevenire a răspândirii unui organism dăunător plantelor puse în aplicare în conformitate cu articolele 17 și 18, cu articolul 28 alineatele (1) și (2), cu articolul 29 alineatele (1) și (2), cu articolul 30 alineatul (1) și cu articolul 33 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2016/2031;
 - (iv) măsuri de eradicare sau de limitare a răspândirii unei specii alogene invazive puse în aplicare în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 1143/2014.
- (360) Programele și măsurile prevăzute la punctul (361) litera (b) trebuie să conțină o descriere a măsurilor de prevenire, control și eradicare în cauză.
- (361) Ajutoarele nu trebuie să se refere la măsuri în cazul cărora legislația Uniunii prevede suportarea costului aferent acestora de către beneficiar, cu excepția cazului în care costul respectivelor măsuri de ajutor este compensat integral de redevențele pe care beneficiarii au obligația de a le achita.
- (362) Ajutoarele trebuie să fie plătite direct întreprinderii în cauză ori unui grup sau unei organizații de producători al cărei membru este întreprinderea respectivă. În cazul în care ajutoarele se plătesc unui grup sau unei organizații de producători, cuantumul acestora nu trebuie să depășească cuantumul ajutorului pentru care este eligibilă întreprinderea respectivă.
- (363) Nu ar trebui să se acorde ajutoare individuale în cazul în care se stabilește că apariția bolii sau infestarea cu organismul dăunător plantelor sau cu specii alogene invazive a fost cauzată de către beneficiar, în mod intenționat sau din neglijență.
- (364) În ceea ce privește bolile animalelor, ajutoarele pot fi acordate pentru bolile menționate în lista bolilor animalelor de la articolul 5 alineatul (1) din

Regulamentul (UE) 2016/429, în anexa III la Regulamentul (UE) 2021/690 al Parlamentului European și al Consiliului⁶⁷ și în lista bolilor animalelor din Codul sanitar pentru animale terestre instituit de Organizația Mondială pentru Sănătatea Animalelor.

- (365) De asemenea, se pot acorda ajutoare pentru bolile emergente care îndeplinesc criteriile prevăzute la articolul 6 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2016/429.
- (366) Schemele de ajutoare trebuie introduse în termen de trei ani de la data apariției costurilor sau a pagubelor provocate de boala animalelor, de organismul dăunător plantelor sau de speciile alogene invazive. Ajutoarele trebuie să fie plătite în termen de patru ani de la data respectivă. Aceste condiții nu se aplică costurilor menționate la punctul (370).
- (367) În cazul unor scheme *ex ante*, statele membre trebuie să respecte obligația de raportare prevăzută la punctul (651).

Costuri eligibile

- (368) În cazul măsurilor de prevenire, ajutoarele trebuie să acopere următoarele costuri eligibile:
 - (a) costurile măsurilor de biosecuritate, inclusiv pentru prevenirea apariției unor specii alogene invazive;
 - (b) costurile controalelor sanitare;
 - (c) costurile analizelor, inclusiv diagnosticarea *in vitro*;
 - (d) costurile testelor și ale altor măsuri de depistare, inclusiv testele de EST și ESB;
 - (e) costurile achiziționării, depozitării, administrării și distribuirii de vaccinuri, medicamente, substanțe pentru tratamentul animalelor și pentru produse de protecție a plantelor și produse biocide;
 - (f) costurile sacrificării preventive sau ale reformării animalelor sau ale distrugerii produselor animale și a plantelor;
 - (g) costurile de curățare, dezinfectare sau dezinfestare a exploatației și a echipamentelor, pe baza epidemiologiei și a caracteristicilor agentului patogen sau vectorului.
- (369) În cazul măsurilor de control și eradicare, ajutoarele pot acoperi următoarele costuri eligibile:
 - (a) costurile testelor și ale altor măsuri de depistare în cazul bolilor animalelor, inclusiv ale testelor de EST și ESB;
 - (b) costurile achiziționării, depozitării, administrării și distribuirii de vaccinuri, medicamente, substanțe pentru tratamentul animalelor și pentru produse de protecție a plantelor;
 - (c) costurile sacrificării sau reformării și distrugerii animalelor, precum și ale distrugerii produselor asociate acestora sau ale distrugerii plantelor, inclusiv a celor care mor sau sunt distruse ca urmare a vaccinării sau ale altor măsuri

⁶⁷ Regulamentul (UE) 2021/690 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 aprilie 2021 de instituire a unui program privind piața internă, competitivitatea întreprinderilor, inclusiv a întreprinderilor mici și mijlocii, domeniul plantelor, animalelor, produselor alimentare și hranei pentru animale și statisticile europene (Programul privind piața unică) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 99/2013, (UE) nr. 1287/2013, (UE) nr. 254/2014 și (UE) nr. 652/2014 (JO L 153, 3.5.2021, p. 1).

- dispușe de către autoritățile competente ale statelor membre, precum și ale curățării și dezinfectării sau dezinfestării exploatației și a echipamentelor;
- (d) costurile achiziționării, depozitării, administrării și distribuirii de produse de protecție a plantelor pentru a aborda speciile alogene invazive;
 - (e) costurile achiziționării, depozitării și distribuirii capcanelor sau a altor echipamente pentru a aborda speciile alogene invazive.
- (370) Ajutoarele în raport cu costurile eligibile menționate la punctele (370) și (371) trebuie să se acorde sub formă de servicii subvenționate și trebuie să fie plătite furnizorului de măsuri de prevenire, control și eradicare, cu excepția costurilor eligibile menționate la punctul (370) litera (e) și la punctul (371) litera (b) și a costurilor eligibile menționate la punctul (370) litera (f) și la punctul (371) litera (c) în cazul organismelor dăunătoare plantelor, precum și a costurilor pentru curățarea și dezinfectarea exploatației și a echipamentelor. În cazuri justificate în mod corespunzător, ajutoarele în legătură cu alte costuri menționate la punctele (370) și (371) pot fi plătite direct unui beneficiar ca rambursare a costurilor reale suportate și după prezentarea către autoritatea care acordă ajutoarele a unei dovezi a costurilor suportate.
- (371) În cazul ajutoarelor destinate reparării pagubelor provocate de boli ale animalelor, de organisme dăunătoare plantelor sau de specii alogene invazive, compensația trebuie calculată numai în raport cu următoarele:
- (a) valoarea de piață a animalelor sacrificate, reformate sau decedate ori a produselor legate de acestea sau a plantelor distruse:
 - (i) ca urmare a bolii animalelor, a organismului dăunător plantelor sau a infestării cu specii alogene invazive;
 - (ii) în cadrul unui program public sau al unei măsuri publice menționate la punctul (361) litera (b);
 - (b) pierderea de venit din cauza obligațiilor de carantină și a dificultăților de refacere a șeptelului sau de replantare și rotația obligatorie a culturilor impusă ca parte a unui program public sau a unei măsuri publice menționate la punctul (361) litera (b).
- (372) Acest quantum trebuie redus cu:
- (a) orice cost care nu este suportat direct din cauza bolii animalelor, a organismului dăunător plantelor sau a speciilor alogene invazive, care altfel ar fi fost suportat de beneficiar;
 - (b) orice venit obținut din vânzarea produselor legate de animalele sacrificate sau reformate și de plantele distruse în scopul prevenirii sau al eradicării, la ordinul autorității competente a statului membru.
- (373) Valoarea de piață menționată la punctul (373) litera (a) trebuie să fie stabilită în funcție de valoarea animalelor, a produselor și a plantelor imediat înainte de apariția ori de confirmarea oricărei suspiciuni de boală a animalelor sau a organismului dăunător plantelor sau a infestării cu specii alogene invazive.
- (374) Quantumul ajutoarelor menționate la punctul (373) trebuie să se limiteze la costurile și pagubele provocate de boli ale animalelor, de organisme dăunătoare plantelor și de infestarea cu specii alogene invazive, pentru care autoritatea competentă a statului membru a realizat una dintre următoarele acțiuni:
- (a) a recunoscut în mod oficial existența unui focar, în cazul unei boli a animalelor;

- (b) a recunoscut în mod oficial prezența acestora, în cazul organismelor dăunătoare plantelor sau al speciilor alogene invazive.
- (375) În cazuri excepționale și justificate în mod corespunzător, Comisia poate accepta costurile suportate în aplicarea altor măsuri necesare decât cele menționate în prezenta secțiune.

Intensitatea ajutorului

- (376) Ajutoarele și orice altă plată primită de către beneficiar, inclusiv plățile furnizate în cadrul altor măsuri naționale sau ale Uniunii ori în cadrul polițelor de asigurare sau al fondurilor mutuale pentru aceleași costuri eligibile, nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.

1.2.1.4. Ajutoare pentru animale moarte

- (377) Comisia consideră că ajutoarele pentru animalele moarte sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (378) Prezenta secțiune se aplică întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul producției agricole primare.
- (379) Ajutoarele trebuie să fie condiționate de existența unui program coerent de monitorizare care asigură eliminarea fără riscuri a tuturor animalelor moarte din statul membru în cauză.

Intensitatea ajutorului

- (380) În ceea ce privește costurile eligibile enumerate mai jos, se aplică următoarele intensități ale ajutoarelor:
 - (a) ajutoare la o rată de până la 100 % din costurile aferente eliminării animalelor moarte și de 75 % din costurile aferente distrugerii animalelor moarte respective; ajutoare pentru costurile aferente primelor de asigurare care acoperă costurile de eliminare și de distrugere a animalelor moarte se pot acorda în conformitate cu dispozițiile din secțiunea 1.2.1.6;
 - (b) ajutoare la o rată de până la 100 % din costurile aferente eliminării și distrugerii animalelor moarte, în cazul în care ajutoarele sunt finanțate prin redevențe sau prin contribuții obligatorii destinate finanțării eliminării și distrugerii animalelor moarte respective, cu condiția ca redevențele sau contribuțiile în cauză să se limiteze la sectorul cărnii și să fie direct impuse acestui sector;
 - (c) ajutoare la o rată de 100 % din costurile de eliminare și distrugere a animalelor moarte, atunci când există obligația efectuării testelor de EST pe animalele moarte în cauză sau în cazul unui focar de boală a animalelor la care se face referire la punctul (366).
- (381) Ajutoarele trebuie să fie furnizate sub formă de servicii subvenționate, cu excepția cazului în care crescătorul șeptelului care este beneficiarul ajutorului acționează, de asemenea, în calitate de prestator de servicii.

- (382) Pentru a facilita administrarea ajutorului, ajutorul poate fi plătit operatorilor economici sau organismelor care îndeplinesc toate condițiile următoare:
- (a) își desfășoară activitatea în aval față de întreprinderile care își desfășoară activitatea în sectorul creșterii animalelor;
 - (b) furnizează servicii legate de eliminarea și distrugerea animalelor moarte.
- (383) În ceea ce privește animalele moarte și deșeurile provenite de la abatoare, Comisia nu va autoriza ajutoarele pentru animale moarte acordate operatorilor economici care își desfășoară activitatea în domeniul prelucrării și al comercializării produselor agricole, nici ajutoarele pentru acoperirea costurilor aferente eliminării deșeurilor provenite de la abatoare. Ajutoarele de stat pentru investițiile efectuate în legătură cu eliminarea deșeurilor provenite de la abatoare se examinează în temeiul normelor relevante care se aplică ajutoarelor pentru investiții.

1.2.1.5. Ajutoare destinate compensării pagubelor provocate de animale protejate

- (384) Pagubele provocate echipamentelor, infrastructurii, animalelor și plantelor de animale protejate constituie o problemă din ce în ce mai mare. Succesul politicii de conservare a Uniunii depinde în parte de gestionarea eficace a conflictelor dintre animalele protejate și fermieri. Prin urmare, în conformitate cu principiul proporționalității, Comisia va declara ajutoarele destinate compensării pagubelor provocate de animale protejate ca fiind compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (385) Prezenta secțiune se aplică întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul producției agricole primare.
- (386) Pentru a atenua riscul de denaturare a concurenței și pentru a oferi un stimulente pentru reducerea la minimum a riscului, beneficiarii trebuie să ofere o contribuție minimă. Această contribuție trebuie să ia forma unor măsuri preventive, cum ar fi garduri de siguranță sau, dacă este posibil, câini de pază a animalelor, care sunt proporționale cu riscul ca animale protejate să producă pagube în zona în cauză. Acest punct nu ar trebui să se aplice în cazul primului atac al unui animal protejat într-o anumită zonă. În plus, în cazul în care nu sunt posibile în mod rezonabil măsuri preventive, statul membru în cauză trebuie să demonstreze imposibilitatea adoptării vreunei măsuri de prevenire pentru ca ajutorul să fie considerat compatibil.
- (387) O legătură causală directă între pagubele suferite și comportamentul animalului protejat trebuie să fie stabilită de către statul membru.
- (388) Ajutoarele trebuie să fie plătite direct întreprinderii în cauză ori unui grup sau unei organizații de producători al cărei membru este întreprinderea respectivă. În cazul în care ajutoarele se plătesc unui grup și unei organizații de producători, cuantumul acestora nu trebuie să depășească cuantumul ajutorului pentru care este eligibilă întreprinderea respectivă.
- (389) Schema de ajutoare trebuie stabilită în termen de trei ani de la data producerii evenimentului care a provocat pagube. Ajutoarele trebuie să se plătească în termen de patru ani de la data respectivă.

Costuri eligibile

- (390) Costurile eligibile sunt costurile suferite ca o consecință directă a unui eveniment care a provocat pagubele, astfel cum au fost evaluate fie de o autoritate publică, fie de un expert independent recunoscut de autoritatea competentă, fie de o firmă de asigurări.
- (391) Costurile eligibile pot include următoarele:
- (a) pagube pentru animale ucise sau plante distruse: costurile eligibile se bazează pe valoarea de piață a animalului ucis sau a plantelor distruse de către animalele protejate;
 - (b) costuri indirecte: costurile veterinare rezultate din tratamentul animalelor rănite și costurile forței de muncă legate de căutarea animalelor dispărute; pierderile de venit cauzate de scăderea randamentului producției ca urmare a atacurilor animalelor protejate;
 - (c) pagubele materiale suferite de următoarele active: mașini și echipamente agricole, clădiri ale fermei și stocuri; calcularea pagubelor materiale trebuie să se bazeze pe costurile de reparare sau pe valoarea economică a bunului afectat înainte de evenimentul care a provocat pagubele; quantumul pagubelor nu trebuie să depășească costul reparației sau scăderea valorii juste de piață cauzată de evenimentul care a provocat pagubele, adică diferența dintre valoarea bunului respectiv imediat înainte și imediat după eveniment.
- (392) Quantumul ajutoarelor trebuie să fie redus cu orice cost care nu a fost suportat ca urmare a evenimentului ce a provocat pagubele, care altfel ar fi fost suportat de beneficiar, precum și cu eventualele venituri obținute din vânzarea produselor legate de animalele ucise sau de plantele distruse de animalele protejate.
- (393) Pagubele trebuie să fie calculate la nivelul fiecărui beneficiar.
- (394) Pierderea de venit trebuie să se calculeze, fie la nivelul producției agricole anuale, fie la nivelul culturilor sau al șeptelului prin scăderea:
- (a) rezultatului înmulțirii cantității de produse agricole din anul în care a survenit evenimentul care a provocat pagubele, cu prețul de vânzare mediu obținut în cursul anului respectiv; din
 - (b) rezultatul înmulțirii cantității anuale medii de produse agricole obținute în perioada de trei ani care a precedat evenimentul care a provocat pagubele sau a unei medii pe trei ani bazate pe perioada de cinci ani care a precedat evenimentul care a provocat pagubele, valoarea cea mai mare și valoarea cea mai mică fiind excluse, cu prețul de vânzare mediu obținut.
- (395) Investițiile care au legătură cu măsuri de prevenire a pagubelor provocate de animale protejate pot beneficia de sprijin în temeiul condițiilor prevăzute în prezenta parte secțiunea 1.1.1.1 privind ajutoarele pentru investiții în exploatații agricole.

Intensitatea ajutorului

- (396) Ajutorul nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.
- (397) Compensarea pentru costurile indirecte menționate la punctul (393) litera (b) trebuie să fie proporțională cu costurile directe menționate la punctul (393) litera (a) și nu trebuie să depășească 80 % din totalul costurilor eligibile indirecte.

- (398) Ajutoarele și orice altă plată primită în scopul compensării pagubelor, inclusiv plățile furnizate în cadrul altor măsuri naționale sau ale Uniunii ori în cadrul polițelor de asigurare aferente pagubelor pentru care se acordă ajutor, nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.

1.2.1.6. Ajutoare pentru plata primelor de asigurare

- (399) În multe situații, asigurarea reprezintă un instrument extrem de util pentru o bună gestionare a riscurilor și a crizelor. Prin urmare, și având în vedere posibilitățile financiare deseori reduse ale fermierilor, Comisia adoptă o poziție favorabilă cu privire la ajutoarele de stat pentru plata primelor de asigurare atunci când asigurarea vizează producția agricolă primară.
- (400) Comisia consideră că ajutoarele în favoarea fermierilor pentru plata primelor de asigurare sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (401) Prezenta secțiune se aplică întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul producției agricole primare.
- (402) Ajutoarele nu trebuie să constituie o piedică în calea funcționării pieței interne a serviciilor de asigurare. În special, ajutoarele nu trebuie să se limiteze la asigurările oferite de o singură societate de asigurare sau de un singur grup de societăți ori să fie acordate numai cu condiția încheierii contractului de asigurare cu o societate stabilită în statul membru în cauză.
- (403) Sistemele de reasigurare vor fi examinate de la caz la caz.

Costuri eligibile

- (404) Costurile eligibile sunt costurile aferente primelor de asigurare împotriva pagubelor provocate de calamități naturale sau de evenimente extraordinare, de fenomene climatice nefavorabile care pot fi asimilate unei calamități naturale, de boli ale animalelor, de organisme dăunătoare plantelor și de specii alogene invazive, de eliminarea și de distrugerea animalelor moarte și de pagubele provocate de animale protejate, astfel cum sunt specificate în secțiunile 1.2.1.1, 1.2.1.2, 1.2.1.3, 1.2.1.4 și 1.2.1.5, precum și de alte fenomene climatice nefavorabile sau de pagubele provocate de incidente de mediu.
- (405) Asigurarea poate compensa numai costul aferent despăgubirilor pentru pagubele prevăzute la punctul (406) și poate să nu impună cerințe sau mențiuni privind tipul sau cantitatea producției viitoare.
- (406) În ceea ce privește ajutoarele pentru primele de asigurare împotriva pierderilor cauzate de incidente de mediu, producerea unui incident de mediu trebuie să fie recunoscută ca atare în mod oficial de autoritatea competentă a statului membru în cauză.
- (407) După caz, statele membre pot stabili criterii în avans, pe baza cărora respectiva recunoaștere oficială se consideră acordată.
- (408) Indicii menționați la punctele (337) și (338) pot fi folosiți pentru a calcula producția agricolă anuală a beneficiarului și amploarea pierderii.

Intensitatea ajutorului

- (409) Intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 70 % din costul primei de asigurare. În ceea ce privește ajutoarele pentru eliminarea și distrugerea animalelor moarte, intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 100 % din costul primei de asigurare în ceea ce privește primele de asigurare pentru eliminarea animalelor moarte și 75 % din costul primei de asigurare în ceea ce privește primele de asigurare pentru distrugerea animalelor moarte respective.
- (410) Statele membre pot limita valoarea primei de asigurare eligibile pentru ajutor prin aplicarea unor plafoane corespunzătoare.

1.2.1.7. Ajutoare pentru contribuții financiare la fonduri mutuale

- (411) Comisia consideră că ajutoarele pentru contribuții financiare la fonduri mutuale destinate plătirii de compensații fermierilor sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (412) Prezenta secțiune se aplică întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul producției agricole primare.
- (413) Fondul mutual în cauză trebuie:
 - (a) să fie acreditat de autoritatea competentă a statului membru, în conformitate cu dreptul intern;
 - (b) să urmeze o politică transparentă în ceea ce privește plățile vărsate în fond și sumele retrase din acesta;
 - (c) să aibă norme clare privind atribuirea responsabilităților legate de orice datorie realizată.
- (414) Statele membre trebuie să definească normele privind constituirea și gestionarea fondurilor mutuale, în special normele privind acordarea plăților compensatorii, precum și pe cele privind administrarea și monitorizarea respectării normelor respective. Statele membre trebuie să se asigure că sistemul de alocare a fondurilor prevede penalizări în caz de neglijență din partea beneficiarului.

Costuri eligibile

- (415) Costurile eligibile sunt costurile contribuțiilor financiare la fondurile mutuale destinate plătirii de compensații fermierilor pentru pagubele provocate de calamități naturale sau de evenimente extraordinare, de fenomene climatice nefavorabile care pot fi asimilate unei calamități naturale, de boli ale animalelor, de organisme dăunătoare plantelor și de specii alogene invazive, de eliminarea și de distrugerea animalelor moarte și de pagubele provocate de animale protejate, astfel cum sunt specificate în secțiunile 1.2.1.1, 1.2.1.2, 1.2.1.3, 1.2.1.4 și 1.2.1.5, precum și de alte fenomene climatice nefavorabile sau de pagubele provocate de incidente de mediu. Contribuțiile financiare se pot acorda numai în raport cu sumele plătite întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul producției agricole primare de fondul mutual cu titlul de compensație financiară.

- (416) În ceea ce privește ajutoarele pentru contribuții financiare la fonduri mutuale destinate plătirii de compensații pentru pagubele provocate de incidente de mediu, producerea unui incident de mediu trebuie să fie recunoscută ca atare în mod oficial de autoritatea competentă a statului membru în cauză.
- (417) După caz, statele membre pot stabili criterii în avans, pe baza cărora recunoașterea oficială se consideră acordată.
- (418) Indicii menționați la punctele (337) și (338) pot fi folosiți pentru a calcula producția agricolă anuală a beneficiarului și amploarea pierderii.

Intensitatea ajutorului

- (419) Ajutorul nu trebuie să depășească 70 % din costurile eligibile.

1.3. Alte tipuri de ajutoare în sectorul agricol

1.3.1. Ajutoarele pentru închiderea de capacități de producție

- (420) Prezenta secțiune se aplică întregului sector agricol astfel cum este definit la punctul (33) subpunctul (9).

1.3.1.1. Închiderea capacității din motive de sănătate a animalelor, de sănătate a plantelor sau de sănătate umană ori din motive de ordin sanitar, etic, de mediu sau legate de schimbările climatice

- (421) Comisia consideră că ajutoarele pentru închiderea de capacități de producție sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (422) Închiderea capacității are la bază motive de sănătate a animalelor, de sănătate a plantelor sau de sănătate umană ori motive de ordin sanitar, etic sau de mediu, cum ar fi reducerea densităților globale ale efectivelor de animale.
- (423) Beneficiarul trebuie să furnizeze o contribuție minimă sub forma unei decizii definitive și irevocabile de întrerupere a activității capacității de producție în cauză sau de închidere irevocabilă a acesteia. Această decizie va implica fie închiderea completă a capacității de către întreprinderea în cauză, fie, în cazuri justificate în mod corespunzător, închiderea parțială a capacității. Trebuie obținute angajamente cu caracter juridic obligatoriu din partea beneficiarului cu privire la faptul că închiderea capacității de producție în cauză este definitivă și ireversibilă și că beneficiarul nu va începe să desfășoare aceeași activitate în altă parte. Angajamentele respective trebuie să fie, de asemenea, obligatorii pentru orice viitor cumpărător al terenului sau instalației în cauză.
- (424) Sunt eligibile pentru ajutor numai întreprinderile care au desfășurat în mod efectiv o activitate de producție și numai capacitățile de producție care au fost efectiv utilizate în mod constant în ultimii cinci ani înainte de închiderea capacității. În cazurile în care capacitatea de producție a fost deja închisă definitiv sau în care o astfel de închidere pare inevitabilă, nu există niciun efort minim (suficient) din partea beneficiarului în vederea unei contribuții și nu se pot acorda ajutoare.

- (425) Comisia își rezervă dreptul de a impune condiții suplimentare pentru autorizarea ajutorului.
- (426) Numai întreprinderile care îndeplinesc standardele Uniunii sunt eligibile pentru ajutor. Întreprinderile care nu îndeplinesc standardele Uniunii și care ar fi oricum obligate să înceteze producția sunt excluse.
- (427) Pentru a evita eroziunea și alte efecte negative asupra mediului, suprafețele agricole deschise scoase din producție trebuie, în principiu, să fie împădurite sau transformate în zone naturale în termen de doi ani, în așa fel încât să se evite efectele negative asupra mediului. Pentru a preveni efectele climatice negative, terenurile agricole reconvertite în zone umede sau turbării nu ar trebui împădurite în mod necorespunzător. În mod alternativ, suprafețele agricole deschise pot fi reutilizate după 20 de ani de la închiderea efectivă a capacității. Până atunci, suprafețele agricole respective trebuie păstrate în bune condiții agricole și de mediu, în conformitate cu standardele GAEC stabilite în titlul III capitolul I secțiunea 2 din Regulamentul (UE) 2021/2115 și cu normele relevante de aplicare. Închiderea instalațiilor care intră sub incidența Directivei 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului⁶⁸ trebuie efectuată în conformitate cu articolele 11 și 22 din directiva respectivă.
- (428) Ajutoarele acordate în cadrul unei scheme de ajutoare trebuie să fie accesibile tuturor întreprinderilor eligibile.

Costuri eligibile

- (429) Ajutoarele acoperă compensarea pentru pierderea valorii activelor, măsurată ca fiind valoarea de vânzare actuală a activelor.
- (430) În plus față de compensarea pentru pierderea valorii activelor, pentru închiderea capacității din motive de mediu sau legate de schimbările climatice se poate acorda un stimul financiar care nu poate depăși 20 % din valoarea activelor.
- (431) Se poate acorda și o compensație pentru costurile aferente distrugerii capacității de producție.
- (432) Se pot plăti, de asemenea, ajutoare pentru compensarea costurilor sociale obligatorii care rezultă din punerea în aplicare a deciziei de închidere.
- (433) Ajutoarele pentru împădurire și conversia terenurilor în zone naturale trebuie să se acorde în conformitate cu normele stabilite în secțiunile 2.1.1 și 2.1.2 și cu normele privind investițiile neproductive stabilite în secțiunea 1.1.1.1 din prezenta parte.

Intensitatea ajutorului

- (434) Intensitatea maximă a ajutorului se stabilește după cum urmează:
 - (a) până la 100 % pentru compensarea pierderii valorii activelor, pentru compensarea costurilor aferente distrugerii capacității de producție și pentru compensarea costurilor sociale obligatorii care rezultă din punerea în aplicare a deciziei de închidere;
 - (b) până la 120 % pentru compensarea pierderii valorii activelor, în cazul în care închiderea se efectuează din motive de mediu.

⁶⁸ Directiva 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării) (JO L 334, 17.12.2010, p. 17).

1.3.1.2. Închiderea de capacități din alte motive

- (435) Comisia consideră că ajutoarele pentru închiderea de capacități din alte motive decât cele prevăzute la punctul (424) sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (436) Închiderea trebuie efectuată pentru restructurarea sectorului, pentru diversificare sau pentru pensionare anticipată.
- (437) Trebuie să fie îndeplinite condițiile prevăzute la punctele (425)-(429).
- (438) Așa cum s-a stabilit la punctul (62), nu se pot acorda ajutoare care ar interfera cu mecanismele organizării comune a piețelor de produse agricole. Schemele de ajutoare care se aplică sectoarelor ce fac obiectul limitelor sau al cotelor de producție vor fi evaluate de la caz la caz.
- (439) Ajutoarele trebuie să facă parte dintr-un program cu obiective definite și cu un calendar specific care are drept obiectiv restructurarea sectorului, diversificarea sau pensionarea anticipată.
- (440) Pentru a se asigura un impact rapid asupra pieței, durata schemelor de ajutoare care au ca obiectiv închiderea capacității ar trebui limitată la cel mult șase luni pentru colectarea cererilor de participare și la o perioadă suplimentară de douăsprezece luni pentru închiderea efectivă. Comisia nu va accepta scheme de ajutoare cu o durată de peste trei ani, deoarece experiența arată că acestea pot avea ca efect amânarea schimbărilor necesare.
- (441) Schema de ajutoare trebuie să fie accesibilă tuturor operatorilor economici din sectorul în cauză în aceleași condiții. Pentru a atinge un impact maxim, statul membru trebuie să utilizeze un sistem transparent și deschis de cereri de exprimare a interesului la care sunt invitate public să participe toate întreprinderile potențial interesate; în același timp, organizarea schemei de ajutoare trebuie să fie gestionată astfel încât aceasta să nu necesite și să nu faciliteze acorduri sau practici anticoncurențiale concertate între întreprinderile în cauză.

Costurile eligibile și intensitatea ajutorului

- (442) Se aplică dispozițiile privind costurile eligibile și intensitatea ajutorului prevăzute în secțiunea 1.2.2.1, cu excepția costurilor menționate la punctul (432).

1.3.2. Ajutoare pentru relocarea unor activități agricole

- (443) Comisia consideră că ajutoarele pentru relocarea unor activități agricole sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (444) Prezenta secțiune se aplică întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul producției agricole primare.
- (445) Relocarea activităților agricole trebuie să urmărească un obiectiv de interes public, cum ar fi motive de mediu sau sanitare ori sănătatea animalelor, a plantelor sau a

oamenilor. Interesul public invocat pentru a se justifica acordarea ajutoarelor în temeiul prezentei secțiuni trebuie să fie precizat în dispozițiile relevante ale statului membru în cauză. Beneficiarul trebuie să furnizeze o contribuție minimă sub forma unui angajament de a readuce situl abandonat într-o stare satisfăcătoare din punct de vedere ecologic, inclusiv dezmembrarea și distrugerea instalațiilor prezente pe situl abandonat.

- (446) Ajutoarele prevăzute în prezenta secțiune, care implică investiții prevăzute la punctul (449) literele (b) și (c), trebuie să respecte condițiile generale privind ajutoarele pentru investiții prevăzute la punctul (143) din prezentele orientări.

Intensitățile ajutorului

- (447) Se aplică următoarele intensități ale ajutoarelor:
- (a) în cazul în care mutarea activităților agricole constă în operațiuni de dezmembrare, îndepărtare și reconstrucție sau în preluarea altor instalații existente, precum și în readucerea sitului abandonat într-o stare satisfăcătoare din punct de vedere ecologic, intensitatea ajutorului poate ajunge până la 100 % din costurile reale suportate;
 - (b) în cazul în care relocarea are drept rezultat modernizarea instalațiilor sau creșterea capacității de producție, se aplică intensitățile ajutoarelor pentru investiții prevăzute la punctele (159), (160), (161) și -(162) în ceea ce privește costurile aferente modernizării instalațiilor sau creșterii capacității de producție. În sensul prezentului punct, simpla înlocuire a unei clădiri sau a unor instalații existente cu o nouă clădire modernizată sau cu noi instalații modernizate, fără a se modifica în mod fundamental producția obținută sau tehnologia utilizată, nu se consideră că are legătură cu modernizarea;
 - (c) în cazul în care mutarea vizează activități apropiate de așezări rurale, cu scopul de a îmbunătăți calitatea vieții sau de a crește performanța de mediu a așezării rurale, și se referă la infrastructuri la scară redusă, intensitatea ajutorului poate ajunge la 100 % din costurile eligibile.

1.3.3. Ajutoare pentru sectorul creșterii animalelor

- (448) Comisia adoptă o poziție favorabilă în ceea ce privește ajutoarele care contribuie la menținerea și îmbunătățirea calității genetice a șeptelului din Uniune. Comisia va considera că ajutoarele în sectorul creșterii animalelor sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (449) Prezenta secțiune se aplică IMM-urilor care își desfășoară activitatea în sectorul producției agricole. Comisia nu va autoriza ajutoare de stat pentru întreprinderi mari care vizează acoperirea costurilor ce fac obiectul prezentei secțiuni.
- (450) Ajutoarele ar trebui să fie furnizate sub formă de servicii subvenționate și nu ar trebui să implice plăți directe către beneficiari.

Costuri eligibile

- (451) Ajutoarele acoperă costurile pentru întocmirea și ținerea registrelor genealogice, precum și testele efectuate de terți sau în numele terților pentru determinarea calității genetice sau a randamentului genetic al șeptelului, cu excepția controalelor efectuate de proprietarul șeptelului și a controalelor de rutină privind calitatea laptelui.
- (452) Costurile eligibile sunt cele pentru:
- (a) următoarele costuri administrative aferente întocmirii și ținerii registrelor genealogice prevăzute la punctul (453):
 - (i) costurile de colectare și gestionare a datelor privind animalele, de exemplu originea unui animal, data nașterii, data inseminării, data decesului și cauza acestuia, precum și evaluarea de către un expert, actualizarea și prelucrarea datelor necesare pentru întocmirea și ținerea registrelor genealogice;
 - (ii) costurile activităților administrative care au legătură cu înregistrarea datelor relevante privind animalele în registrele genealogice;
 - (iii) costurile actualizării software-urilor pentru gestionarea datelor în registrele genealogice;
 - (iv) costurile publicării online a informațiilor cu privire la registrele genealogice și a datelor din registrele genealogice;
 - (v) alte costuri administrative conexe;
 - (b) următoarele costuri aferente testelor efectuate în scopul determinării calității genetice sau a randamentului genetic al șeptelului, prevăzute la punctul (453):
 - (i) costurile testelor sau ale controalelor;
 - (ii) costurile conexe colectării și evaluării datelor obținute din testele și controalele respective în ceea ce privește îmbunătățirea stării de sănătate a animalelor și a nivelului de protecție a mediului;
 - (iii) costurile conexe colectării și evaluării datelor obținute din testele și controalele respective care vizează evaluarea calității genetice a animalelor pentru punerea în aplicare a unor tehnici avansate de reproducere și pentru menținerea diversității genetice;
 - (iv) cheltuielile administrative legate de costurile menționate mai sus la subpunctele (i)-(iii).

Intensitatea ajutorului

- (453) Ajutoarele pot acoperi până la 100 % pentru finanțarea costurilor administrative aferente întocmirii și ținerii registrelor genealogice menționate la punctul (454) litera (a).
- (454) Ajutoarele pot acoperi până la 70 % din costurile testelor efectuate de către terți sau în numele terților în scopul determinării calității genetice sau a randamentului genetic al șeptelului, menționate la punctul (454) litera (b).

1.3.4. Ajutoare pentru măsuri de promovare a produselor agricole

- (455) Comisia consideră că ajutoarele pentru promovarea produselor agricole și a produselor alimentare pe bază de produse agricole enumerate în lista din anexa I la Regulamentul (UE) 1144/2014 sunt compatibile cu piața internă în temeiul

articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.

- (456) Prezenta secțiune se aplică întregului sector agricol astfel cum este definit la punctul (33) subpunctul (9) din prezentele orientări. Beneficiarii ajutoarelor pentru organizarea de concursuri, târguri comerciale sau expoziții, prevăzute la punctul (468) litera (a), trebuie să fie numai IMM-uri.
- (457) Activitatea de promovare trebuie să fie proiectată fie să informeze publicul cu privire la caracteristicile produselor agricole, de exemplu prin organizarea de concursuri, prin participarea la târguri comerciale și la manifestări publice, prin popularizarea cunoștințelor științifice, sau prin publicații care să conțină informații factuale, fie să încurajeze operatorii economici sau consumatorii să cumpere produsul agricol respectiv prin campanii de promovare. Activitatea de promovare poate fi pusă în aplicare pe piața internă și în țări terțe.
- (458) Acțiunile de promovare pot:
 - (a) să se refere în mod special la produsele incluse în sistemele de calitate menționate la punctul (274) sau
 - (b) să aibă un caracter general și să fie în avantajul tuturor producătorilor tipului de produs în cauză.
- (459) Măsurile de promovare trebuie să respecte dispozițiile Regulamentului (UE) nr. 1169/2011 al Parlamentului European și al Consiliului⁶⁹ și, dacă este cazul, normele specifice privind etichetarea.
- (460) Statele membre trebuie să trimită Comisiei mostre reprezentative ale materialelor de promovare atunci când notifică un ajutor individual sau o schemă de ajutoare pentru o măsură de promovare. În cazul în care aceste materiale nu sunt disponibile la momentul notificării, ar trebui să se asume angajamentul de a-l furniza într-o etapă ulterioară și, în orice caz, înainte de lansarea campaniei de promovare.
- (461) Măsurile de promovare care depășesc pragul de notificare la care se face referire la punctul (35) litera (b) trebuie să fie notificate individual.
- (462) Măsurile de promovare pot fi furnizate de grupuri sau de alte organizații de producători, indiferent de dimensiunea acestora. În cazul în care măsura de promovare este pusă în aplicare de grupuri sau de alte organizații de producători, participarea nu trebuie să fie condiționată de calitatea de membru al grupurilor sau al organizațiilor respective și orice contribuție sub formă de comisioane de administrare percepute grupului sau organizației în cauză trebuie să se limiteze la costul furnizării măsurii de promovare.
- (463) Ajutorul trebuie să fie acordat sub una dintre următoarele forme:
 - (a) sub formă de servicii subvenționate;
 - (b) pe baza rambursării costurilor reale suportate de beneficiar;
 - (c) în legătură cu ajutoarele pentru premiile simbolice, precum și în numerar.

⁶⁹ Regulamentul (UE) nr. 1169/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1924/2006 și (CE) nr. 1925/2006 ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Directivei 87/250/CEE a Comisiei, a Directivei 90/496/CEE a Consiliului, a Directivei 1999/10/CE a Comisiei, a Directivei 2000/13/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a Directivelor 2002/67/CE și 2008/5/CE ale Comisiei și a Regulamentului (CE) nr. 608/2004 al Comisiei (JO L 304, 22.11.2011, p. 18).

- (464) Prin derogare de la punctul (465), ajutoarele pentru campaniile de promovare trebuie să fie acordate numai sub formă de servicii subvenționate.
- (465) Ajutoarele pentru premiile simbolice prevăzute la punctul (468) litera (a) subpunctul (v) se plătesc prestatorului măsurilor de promovare numai în cazul în care premiul a fost efectiv acordat și în urma prezentării unei dovezi privind acordarea.

Costuri eligibile

- (466) Costurile eligibile în cazul ajutoarelor pentru promovarea produselor agricole sunt următoarele:
- (a) pentru organizarea și participarea la concursuri, târguri comerciale și expoziții, cu condiția ca ajutorul să fie accesibil tuturor celor eligibili în zona în cauză, pe baza unor condiții definite în mod obiectiv:
 - (i) taxele de participare;
 - (ii) costurile de deplasare și de transport al produselor care participă la concursuri, târguri comerciale și expoziții;
 - (iii) costurile aferente publicațiilor și site-urilor internet în care se anunță evenimentul;
 - (iv) închirierea spațiilor și a standurilor, precum și costurile aferente instalării și demontării acestora;
 - (v) premiile simbolice, cu o valoare de până la 3 000 EUR pe premiu și pe câștigător al unui concurs;
 - (b) costurile aferente publicațiilor tipărite și electronice, site-urilor web precum și cele aferente spoturilor prezentate în media electronică, la radio sau televiziune menite să prezinte informații factuale cu privire la producătorii dintr-o anumită regiune sau cu privire la producătorii unui anumit produs, cu condiția ca informațiile să fie neutre și ca toți producătorii să aibă șanse egale de a apărea în publicație;
 - (c) costurile de diseminare a cunoștințelor științifice și a informațiilor factice cu privire la
 - (i) sistemele de calitate, astfel cum sunt menționate la punctul (274), deschise produselor agricole din alte state membre și din țări terțe;
 - (ii) produsele agricole generice, precum și la avantajele lor nutriționale și recomandările de utilizare a acestora;
 - (d) costurile campaniilor de promovare orientate către consumatori, organizate în mass-media sau în cadrul punctelor de vânzare cu amănuntul și costurile tuturor materialelor promoționale care sunt distribuite în mod direct consumatorilor.

Trimitere la anumite întreprinderi, nume de marcă sau origini

- (467) Activitățile de promovare menționate la punctul (468) litera (c), campaniile de promovare menționate la punctul (468) litera (d) și, în special, cele care au un caracter general și de care beneficiază toți producătorii tipului de produs în cauză menționat la punctul (468) litera (b) nu trebuie să menționeze vreo anumită întreprindere, marcă sau origine. Campaniile de promovare menționate la punctul (468) litera (d) nu trebuie să vizeze produsele uneia sau ale mai multor întreprinderi anume. Comisia nu va declara compatibile ajutoarele de stat pentru

promovare care riscă să periclitaze vânzările sau să denigreze produsele din alte state membre.

(468) Cu toate acestea, restricția privind referirea la origine prevăzută la punctul (469) prima teză nu se aplică:

(a) activităților de promovare și campaniilor de promovare menționate la punctul (468) litera (c) și, respectiv, litera (d), legate în mod specific de produsele incluse în sistemele de calitate menționate la punctul (274), dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

(i) în cazul în care activitatea de promovare sau campania de promovare se referă în mod special la denumiri recunoscute la nivelul Uniunii menționate în titlul II din Regulamentul (UE) nr. 1151/2012, aceasta poate face referire la originea produselor, cu condiția ca referirea să corespundă exact celei înregistrate de Uniune;

(ii) în cazul în care activitatea de promovare sau campania de promovare vizează produse incluse în sistemele de calitate, altele decât sistemele de denumiri recunoscute la nivelul Uniunii menționate în titlul II din Regulamentul (UE) nr. 1151/2012, originea produselor poate fi menționată, cu condiția să fie un element secundar al mesajului. Pentru a stabili dacă referirea la origine este un element secundar al mesajului, Comisia va lua în considerare dimensiunea globală a textului, dimensiunea simbolului, inclusiv imaginile, și prezentarea generală care face referire la origine în raport cu textul sau simbolul care se referă la mesajul-cheie pentru vânzare, adică partea din mesajul de promovare care nu se axează pe originea produsului. Referirea la origine nu trebuie să fie discriminatorie, nu trebuie să vizeze încurajarea consumului produsului agricol în cauză pe baza unicului motiv al originii acestuia, trebuie să respecte principiile generale ale dreptului Uniunii și nu trebuie să constituie o restricționare a liberei circulații a produselor agricole, încălcând dispozițiile de la articolul 34 din tratat;

(b) activităților de promovare și campaniilor de promovare pe piețele locale sau legate de produse de pe piețele locale având drept obiectiv menținerea comunității agricole, dacă sunt îndeplinite condițiile următoare:

(i) indicarea originii produsului este un element secundar al mesajului principal;

(ii) activitatea de promovare sau campania de promovare este proporțională cu obiectivul urmărit; în această privință, Comisia ține seama dacă măsura contribuie la atingerea obiectivelor PAC prevăzute la articolul 39 din tratat, de criteriile legate de metoda de producție și de caracterul sezonier al produsului, pentru a asigura că beneficiile lanțurilor scurte de aprovizionare cu produse nu sunt contrabalansate de impactul negativ al metodelor de producție folosite⁷⁰.

Intensitatea ajutorului

(469) Intensitatea ajutorului pentru costurile eligibile prevăzute la punctul (468) literele (a), (b) și (c) nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.

(470) Intensitatea ajutorului pentru campaniile de promovare care se referă în mod specific la produse vizate de sistemele de calitate, menționate la punctul (468) litera (d)

⁷⁰ Cum ar fi emisiile datorate încălzirii serelor.

coroborat cu punctul (460) litera (a), nu trebuie să depășească 50 % din costurile eligibile ale campaniei sau 80 % în cazul promovării în țări terțe. În cazul în care sectorul contribuie cu cel puțin 50 % din costuri, indiferent de forma contribuției, de exemplu taxe speciale, intensitatea ajutorului poate ajunge până la 100 %.

- (471) Intensitatea ajutorului pentru campaniile de promovare cu caracter general, prevăzute la punctul (468) litera (d) coroborat cu punctul (460) litera (b), nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.

1.3.5. *Ajutoare pentru regiunile ultraperiferice și pentru insulele mici din Marea Egee*

- (472) Comisia consideră că ajutoarele pentru regiunile ultraperiferice și pentru insulele mici din Marea Egee sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (473) Prezenta secțiune se aplică întregului sector agricol astfel cum este definit la punctul (33) subpunctul (9).
- (474) În ceea ce privește regiunile ultraperiferice, în temeiul articolului 23 alineatul (4) din Regulamentul (UE) nr. 228/2013, articolele 107, 108 și 109 din tratat nu se aplică următoarelor ajutoare acordate de statele membre în conformitate cu regulamentul menționat:
- (a) măsurile în favoarea producțiilor agricole locale în temeiul capitolului IV din regulamentul menționat;
 - (b) ajutoarele acordate de Franța sectorului zahărului în temeiul articolului 23 alineatul (3) din regulamentul menționat;
 - (c) ajutoarele pentru programele fitosanitare în temeiul articolului 24 din regulamentul menționat;
 - (d) ajutoarele acordate de Spania pentru producția de tutun în Insulele Canare în temeiul articolului 28 din regulamentul menționat.
- (475) Cu excepția cazurilor respective, normele privind ajutoarele de stat se aplică măsurilor referitoare la regiunile ultraperiferice, fără a se aduce atingere articolului 23 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 228/2013.
- (476) În ceea ce privește insulele mici din Marea Egee, în temeiul articolului 17 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 229/2013, articolele 107, 108 și 109 din tratat nu se aplică plăților efectuate de către Grecia în temeiul capitolelor III și IV din respectivul regulament în conformitate cu regulamentul menționat.
- (477) Cu excepția cazurilor respective, normele privind ajutoarele de stat se aplică măsurilor referitoare la insulele mici din Marea Egee, fără a se aduce atingere articolului 17 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 229/2013.

Costuri eligibile

- (478) Costurile suplimentare de transport de produse agricole care au fost fabricate în regiunile ultraperiferice și în insulele mici din Marea Egee sunt eligibile pentru compensare dacă îndeplinesc următoarele condiții:
- (a) beneficiarii își desfășoară activitatea de producție în regiunile ultraperiferice sau în insulele mici din Marea Egee;
 - (b) ajutoarele sunt cuantificabile în mod obiectiv în avans, pe baza unei sume fixe sau per tonă/kilometru sau în orice altă unitate relevantă;

- (c) costurile de transport suplimentare sunt calculate pe baza traseului produselor în interiorul frontierelor de stat ale statului membru în cauză, folosind mijloacele de transport care generează cele mai mici costuri pentru beneficiar, luând în considerare costurile externe legate de mediu;
 - (d) în cazul regiunilor ultraperiferice, costurile de transport suplimentare eligibile pot include costurile aferente transportării produselor agricole de la locul de producție spre locuri din regiunile ultraperiferice în care sunt ulterior prelucrate.
- (479) Comisia va examina planurile de acordare de ajutoare de stat pentru alte costuri decât costurile de transport suplimentare menite să satisfacă nevoile regiunilor ultraperiferice și ale insulelor mici din Marea Egee de la caz la caz, în conformitate cu condițiile prevăzute în partea I capitolul 3 din prezentele orientări și a dispozițiilor legale specifice aplicabile acestor regiuni și ținând seama, dacă este cazul, de compatibilitatea măsurilor respective cu planurile strategice PAC pentru regiunile în cauză și de efectele acestora asupra concurenței atât în regiunile în cauză, cât și în alte părți ale Uniunii.

1.3.6. Ajutoare pentru consolidarea terenurilor agricole

- (480) Comisia consideră că ajutoarele pentru consolidarea terenurilor agricole sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.

Costuri eligibile

- (481) În ceea ce privește consolidarea terenurilor, costurile eligibile trebuie să se limiteze la costurile juridice, la costurile administrative și la costurile aferente studiilor.

Intensitatea ajutorului

- (482) Intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 100 % din costurile reale suportate.

1.3.7. Ajutoare pentru cercetare și dezvoltare în sectorul agricol

- (483) Comisia consideră că ajutoarele pentru cercetare și dezvoltare în sectorul agricol sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (484) Ajutoarele pentru cercetare și dezvoltare în sectorul agricol care nu îndeplinesc condițiile prevăzute în prezenta secțiune vor fi evaluate în conformitate cu Cadrul pentru ajutoarele de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare.
- (485) Prezenta secțiune se aplică întregului sector agricol astfel cum este definit la punctul (33) subpunctul (9).
- (486) Proiectul care beneficiază de ajutor trebuie să prezinte interes pentru toate întreprinderile care își desfășoară activitatea în sectorul sau subsectorul agricol specific în cauză.

- (487) Înainte de data de începere a proiectului care beneficiază de ajutor, se publică pe internet următoarele informații:
- (a) data de începere a proiectului care beneficiază de ajutor;
 - (b) obiectivele proiectului care beneficiază de ajutor;
 - (c) o dată aproximativă de publicare a rezultatelor preconizate ale proiectului care beneficiază de ajutor;
 - (d) locul publicării pe internet a rezultatelor preconizate ale proiectului care beneficiază de ajutor;
 - (e) mențiunea că rezultatele sunt puse în mod gratuit la dispoziția tuturor întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul sau subsectorul agricol specific în cauză.
- (488) Rezultatele proiectului care beneficiază de ajutor trebuie să fie puse la dispoziție pe internet fie începând cu data încheierii proiectului care beneficiază de ajutor, fie începând cu data la care le sunt comunicate membrilor oricărei organizații orice informații privind rezultatele respective, în funcție de care dintre aceste acțiuni are loc mai întâi. Rezultatele trebuie să rămână disponibile pe internet pentru o perioadă de cel puțin cinci ani de la data încheierii proiectului care beneficiază de ajutor.
- (489) Ajutoarele trebuie să se acorde direct organismului de cercetare și de diseminare a cunoștințelor. Măsura nu trebuie să implice furnizarea de ajutor, pe baza prețului produselor agricole, întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul agricol.

Costuri eligibile

- (490) Costurile eligibile sunt următoarele:
- (a) costuri cu personalul, pentru cercetători, pentru personalul tehnic sau pentru alți membri ai personalului de sprijin, în măsura în care sunt angajați în proiect;
 - (b) costurile aferente instrumentelor și echipamentelor în măsura și pe durata utilizării acestora în cadrul proiectului. Atunci când astfel de instrumente și echipamente nu se folosesc în proiect pe întreaga lor durată de viață, sunt considerate eligibile doar costurile de amortizare corespunzătoare duratei proiectului, calculate pe baza principiilor contabile general acceptate;
 - (c) costurile aferente clădirilor și terenurilor, în măsura în care acestea sunt utilizate în cadrul proiectului și pe durata acestei utilizări; în ceea ce privește clădirile, sunt considerate eligibile doar costurile de amortizare corespunzătoare duratei proiectului, calculate pe baza principiilor contabile general acceptate; în cazul terenurilor, sunt eligibile costurile transferului comercial sau costurile de capital efectiv suportate;
 - (d) costurile aferente cercetării contractuale, cunoștințelor și brevetelor cumpărate sau obținute cu licență din surse externe, în condiții de concurență deplină, și costurile aferente serviciilor de consultanță și serviciilor echivalente folosite exclusiv pentru proiect;
 - (e) cheltuielile de regie suplimentare și alte costuri de exploatare, inclusiv costurile materialelor, ale consumabilelor și ale altor produse similare suportate direct ca rezultat al proiectului.

Intensitatea ajutorului

- (491) Intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.

Capitolul 2. Ajutoare pentru sectorul forestier

- (492) Sectorul forestier nu intră în domeniul de aplicare al articolului 42 din tratat și al anexei I la acesta. Articolele 107, 108 și 109 din tratat se aplică ajutorului acordat de statele membre în sectorul forestier. În pofida faptului că producția de plută naturală, brută, concasată, granulată sau pulverizată, deșeurile de plută (poziția NC 4501) și producția de castane (*Castanea spp.*, codul NC 08024100) intră sub incidența anexei I din tratat, toate ajutoarele pentru activități forestiere privind acești arbori se pot încadra în domeniul de aplicare al prezentului capitol.
- (493) Din articolul 5 litera (b) și din articolul 6 alineatul (1) literele (d)-(f) și (h) din Regulamentul (UE) 2021/2115 reiese că ajutoarele pentru utilizarea durabilă și favorabilă climei a terenurilor includ dezvoltarea zonelor forestiere și gestionarea durabilă a pădurilor. Acest capitol vizează asigurarea coerenței dintre Regulamentul (UE) 2021/2115 și actele sale delegate și de punere în aplicare, pe de o parte, și principiile generale privind ajutoarele de stat pentru sectorul forestier, pe de altă parte. Aceste principii afectează costurile eligibile și intensitățile ajutorului în temeiul prezentului capitol.
- (494) Dispozițiile prezentului capitol nu aduc atingere posibilității acordării de ajutoare de stat pentru sectorul forestier în conformitate cu normele Uniunii care sunt comune fie tuturor sectoarelor, fie comerțului și industriei, astfel cum se menționează la punctul (32). Ajutoarele pentru investiții în eficiența energetică și producerea de energie din surse regenerabile sunt excluse din domeniul de aplicare al prezentului capitol, aceste ajutoare trebuind să respecte Orientările din 2022 privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie, dacă nu sunt exceptate de la obligația de notificare. Prezentele orientări nu se aplică industriilor forestiere.
- (495) Domeniul de aplicare al prezentului capitol se referă la ajutoarele pentru sectorul forestier prevăzute la punctul (21)(b).
- (496) În conformitate cu prezentul capitol, Comisia va declara ajutoarele de stat pentru sectorul forestier finanțate exclusiv din resurse naționale compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și cerințele specifice stabilite în secțiunile 2.1-2.9.
- (497) Totuși, în cazul în care ajutoarele pentru sectorul forestier sunt cofinanțate de FEADR, Comisia va declara aceste ajutoare de stat compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat, cu condiția ca acestea să îndeplinească următoarele condiții:
- (a) ajutoarele sunt incluse în planurile strategice PAC elaborate în conformitate cu Regulamentul (UE) 2021/2115 fie ca ajutoare cofinanțate de FEADR, fie ca finanțare națională suplimentară pentru astfel de ajutoare;
 - (b) ajutoarele nu se acordă în favoarea capitalului circulant, cu excepția cazului în care acestea sunt furnizate sub formă de instrumente financiare;
 - (c) ajutoarele nu se acordă ca ajutoare de exploatare, cu excepția cazului în care sunt prevăzute în mod expres excepții în legislația relevantă a Uniunii;
 - (d) ajutoarele nu se acordă întreprinderilor aflate în dificultate astfel cum sunt definite la punctul (33) subpunctul (63);

- (e) ajutorul nu este acordat unei întreprinderi care face obiectul unui ordin de recuperare neexecutat în urma unei decizii anterioare a Comisiei prin care un ajutor este declarat ilegal și incompatibil cu piața internă;
- (f) ajutoarele îndeplinesc condițiile prevăzute la punctul (496).

2.1. *Investiții în dezvoltarea zonelor forestiere și ameliorarea viabilității pădurilor*

- (498) Comisia consideră că ajutoarele pentru investiții în dezvoltarea zonelor forestiere și ameliorarea viabilității pădurilor sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (499) Prezenta secțiune vizează ajutoarele pentru împădurire și crearea de suprafețe împădurite, crearea, regenerarea sau repararea de sisteme agrosilvice, prevenirea și repararea pagubelor provocate pădurilor de incendii forestiere, de calamități naturale, de fenomene climatice nefavorabile, de evenimente catastrofale, de evenimente legate de schimbările climatice, de infestarea cu organisme dăunătoare, de izbucnirea unor boli, pentru investiții în ameliorarea rezilienței și a valorii de mediu, precum și a potențialului de atenuare a ecosistemelor forestiere, pentru investiții în tehnologii forestiere și în prelucrarea, în mobilizarea și în comercializarea produselor forestiere.
- (500) Nu sunt eligibile următoarele costuri:
 - (a) capitalul circulant;
 - (b) achiziționarea drepturilor la plată;
 - (c) achiziționarea de terenuri a căror valoare depășește 10 % din totalul cheltuielilor eligibile pentru operațiunea în cauză, cu excepția achiziționării de terenuri pentru conservarea mediului și conservarea solurilor bogate în carbon, care pot fi eligibile la o rată mai mare de 10 %;
 - (d) rata dobânzii debitoare, cu excepția celor referitoare la granturi acordate sub forma unei subvenții pentru dobândă sau a unei subvenții pentru comisioanele de garantare.

2.1.1. *Ajutoare pentru împădurire și pentru crearea de suprafețe împădurite*

- (501) Comisia consideră că ajutoarele pentru împădurire și pentru crearea de suprafețe împădurite sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (502) În contextul împăduririi și creării de suprafețe împădurite, se aplică următoarele cerințe minime în materie de mediu:
 - (a) selectarea speciilor care urmează să fie plantate, precum și a zonelor și a metodelor care urmează să fie utilizate trebuie să evite împădurirea inadecvată a habitatelor sensibile, cum ar fi turbăriile și zonele umede, precum și efectele negative asupra zonelor cu valoare ecologică ridicată, inclusiv asupra zonelor în care se practică o agricultură cu înaltă valoare naturală; în cadrul siturilor desemnate ca situri Natura 2000 în temeiul Directivei 92/43/CEE și al Directivei 2009/147/CE, trebuie să fie autorizată doar împădurirea compatibilă cu obiectivele de gestionare ale siturilor respective și aprobată de autoritatea statului membru însărcinată cu punerea în aplicare a rețelei Natura 2000;

- (b) selectarea speciilor, a soiurilor, a ecotipurilor și a originii arborilor trebuie să țină cont de necesitatea rezistenței la schimbările climatice, la calamitățile naturale și la condițiile pedologice și hidrologice ale zonei în cauză, precum și de caracterul potențial invaziv al speciilor în condițiile locale, astfel cum sunt definite de statele membre; beneficiarul trebuie să aibă obligația de a proteja și de a îngriji pădurea, cel puțin în perioada în care se plătește prima pentru acoperirea pierderilor de venituri agricole și a costurilor de întreținere; această obligație trebuie să includă îngrijirea, rădirea arborilor sau pășunatul, după caz, în interesul dezvoltării viitoare a pădurii, păstrarea echilibrului cu vegetația erbacee și evitarea acumulării de subarboret care poate facilita propagarea incendiilor; în ceea ce privește speciile cu creștere rapidă, statele membre trebuie să definească termenele minime și maxime înainte de tăierea arborilor; termenul minim nu trebuie să fie mai mic de 8 ani și termenul maxim nu trebuie să depășească 20 de ani;
 - (c) în cazul în care, din cauza condițiilor de sol, de mediu sau climatice dificile, inclusiv a degradării mediului, plantarea de specii lemnoase perene nu permite stabilirea unei acoperiri forestiere, astfel cum este definită în conformitate cu legislația națională aplicabilă, statul membru în cauză îi poate permite beneficiarului să creeze un alt strat de vegetație lemnoasă, cum ar fi arbuști sau tufișuri adaptate condițiilor locale; beneficiarul trebuie să asigure același nivel de îngrijire și de protecție precum cel aplicabil pădurilor;
 - (d) în cazul operațiunilor de împădurire care duc la crearea de păduri a căror dimensiune depășește un anumit prag, care urmează să fie definit de statele membre, operațiunea trebuie să constea fie:
 - (i) în plantarea unor specii adaptate din punct de vedere ecologic și/sau a unor specii rezistente la schimbările climatice din zona biogeografică în cauză, specii care, în cursul evaluării impacturilor, nu au fost considerate susceptibile de a amenința biodiversitatea și serviciile ecosistemice sau de a avea un impact negativ asupra sănătății umane;
 - (ii) într-un amestec de specii de arbori care include fie cel puțin 10 % din suprafață plantată cu arbori cu frunza lată, fie cel puțin trei specii sau soiuri de arbori, dintre care cea mai puțin abundentă să reprezinte cel puțin 10 % din suprafață.
- (503) Notificarea adresată Comisiei ar trebui să conțină o descriere amănunțită care să demonstreze respectarea condițiilor prevăzute la punctul (504) și justificări, în cazul în care se aplică vreo derogare.

Costuri eligibile

- (504) Ajutoarele acoperă costurile de înființare a fondului forestier și a suprafețelor împădurite pe terenuri agricole și neagricole. În plus, se pot acorda ajutoare sub forma unei prime anuale pe hectar pentru a acoperi costurile aferente pierderii de venituri agricole și costurile de întreținere, inclusiv curățenia timpurie și cea târzie, pe o perioadă maximă stabilită de statul membru. Costurile echipamentelor pentru împădurire și crearea de suprafețe împădurite pot fi sprijinite numai în temeiul secțiunii 2.1.5. Costurile de stabilire pot include înlocuirea extincției în primul an. Costurile de întreținere pot include înlocuirea unei extincții la scară mică în primii

ani de la plantare. Costurile echipamentelor pentru înlocuirea extincțiilor la scară largă pot fi sprijinite numai în temeiul secțiunii 2.1.3.

- (505) Nu se pot acorda ajutoare pentru plantarea de arbori cu ciclu scurt de producție, de pomi de Crăciun sau de arbori cu creștere rapidă întrebuințați pentru producerea de energie și pentru investițiile în împădurire care nu sunt coerente cu obiectivele în materie de mediu și climă conforme cu principiile gestionării durabile a pădurilor, dezvoltate în Orientările paneuropene privind împădurirea și reîmpădurirea⁷¹. Speciile plantate trebuie să fie adaptate la condițiile climatice și de mediu ale zonei respective și trebuie să respecte cerințele minime de mediu(504).

Intensitatea ajutorului

- (506) Ajutorul nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.

2.1.2. Ajutoare pentru înființarea, regenerarea sau reînnoirea de sisteme agrosilvice

- (507) Comisia consideră că ajutoarele pentru înființarea, regenerarea sau reînnoirea de sisteme agrosilvice sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (508) Ajutoarele pot fi acordate pentru înființarea de sisteme agroforestiere, astfel cum sunt definite la punctul(33) subpunctul (10).

Costuri eligibile

- (509) Ajutoarele acoperă costurile de înființare, regenerare sau reînnoire a unui sistem agrosilvic, putându-se acorda și o primă anuală pe hectar pentru a acoperi costurile de întreținere pentru o perioadă maximă stabilită de statul membru.
- (510) Statele membre trebuie să stabilească structura și compoziția sistemului agrosilvic, ținând seama de condițiile pedoclimatice și de mediu locale, de speciile forestiere și de necesitatea de a se asigura utilizarea durabilă a terenurilor în scopuri agricole.

Intensitatea ajutorului

- (511) Ajutorul nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.

2.1.3. Ajutoare pentru prevenirea și repararea daunelor cauzate pădurilor

- (512) Comisia consideră ajutoarele pentru prevenirea și repararea pagubelor provocate pădurilor de incendii forestiere, de fenomene climatice nefavorabile care pot fi asimilate unei calamități naturale, de alte fenomene climatice nefavorabile, de organisme dăunătoare plantelor, de infestarea cu specii alogene invazive, de evenimente catastrofale, de evenimente legate de schimbările climatice și pentru investiții în menținerea sănătății pădurilor ca fiind compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (2) litera (b) din tratat sau, după caz, în temeiul

⁷¹ Adoptată de Conferința Ministerială privind Protecția Pădurilor din Europa din 12-13 noiembrie 2008 (<https://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/08/Pan-EuropeanAfforestationReforestationGuidelines.pdf>).

articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat, în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.

Costuri eligibile

- (513) Ajutoarele pot acoperi costurile de investiție pentru măsuri de prevenire și de reparare, cum ar fi:
- (a) construirea de infrastructuri de protecție; în cazul infrastructurilor de protecție împotriva incendiilor, ajutoarele pot acoperi, de asemenea, contribuția la costurile de întreținere; nu se pot acorda ajutoare pentru activități legate de agricultură desfășurate în zone care fac obiectul angajamentelor de agromediu și de climă menționate în partea II secțiunea 1.1.4. ;
 - (b) activitățile locale, la scară redusă, de prevenire a incendiilor sau a altor pericole naturale, inclusiv costurile legate de recurgerea la animalele care pasc, cum ar fi adăposturile, adăparea, gardurile și transportul animalelor;
 - (c) instalarea și îmbunătățirea echipamentelor de comunicare și a instalațiilor de monitorizare a incendiilor, a organismelor dăunătoare, a speciilor alogene invazive și a bolilor care afectează pădurile;
 - (d) refacerea potențialului forestier afectat de incendii, de calamități naturale, de fenomene climatice nefavorabile care pot fi asimilate unei calamități naturale, de alte fenomene climatice nefavorabile, de organisme dăunătoare plantelor, de specii alogene invazive, de evenimente catastrofale și de evenimente legate de schimbările climatice; în cazul pagubelor provocate de fenomene climatice nefavorabile care pot fi asimilate unei calamități naturale sau de organisme dăunătoare plantelor sau de specii alogene invazive, dacă pagubele pot fi legate de schimbările climatice, beneficiarii ar trebui să depună eforturi pentru a include în refacere și măsuri de adaptare la schimbările climatice, pentru a reduce la minimum pagubele și pierderile produse de evenimente similare în viitor;
 - (e) costurile investițiilor legate de menținerea sănătății pădurilor.
- (514) În cazul refacerii potențialului forestier, menționat la punctul (515) litera (d), autoritatea competentă a statului membru trebuie să recunoască în mod oficial, în ceea ce privește ajutoarele, că a avut loc cel puțin unul dintre evenimentele menționate la punctul respectiv, iar beneficiarii trebuie să prezinte dovada unor instrumente adecvate de gestionare a riscurilor pentru ca în viitor să nu mai aibă loc un astfel de eveniment care a provocat pagubele, după caz. Astfel de instrumente adecvate de gestionare a riscurilor pot include acoperirea printr-o asigurare ori un fond mutual sau prin măsuri preventive adecvate pentru a preveni un astfel de eveniment care provoacă pagube.
- (515) În cazul ajutoarelor pentru prevenirea pagubelor provocate pădurilor de infestări cu organisme dăunătoare sau de specii alogene invazive, riscul de apariție al infestării cu organisme dăunătoare sau al speciilor alogene invazive trebuie să fie dovedit pe baza unor probe științifice și să fie recunoscut de o organizație științifică publică. În cazul în care este relevant, în notificare trebuie să se furnizeze lista organismelor dăunătoare care ar putea infesta plantele.

- (516) Operațiunile eligibile trebuie să fie coerente cu planul de protecție a pădurilor stabilit de statele membre în cazul în care este legat de incendii forestiere sau de agenți biotici.
- (517) Numai zonele forestiere care fac parte din planul de protecție a pădurilor stabilit de statul membru în cauză sunt eligibile pentru ajutoare pentru prevenirea incendiilor.
- (518) Nu se acordă ajutoare pentru pierderea de venit cauzată de incendii, de calamități naturale, de fenomene climatice nefavorabile care pot fi asimilate calamităților naturale, de alte fenomene climatice nefavorabile, de infestări ale plantelor cu organisme dăunătoare, de specii alogene invazive, de evenimente catastrofale și de evenimente legate de schimbările climatice.

Intensitatea ajutorului

- (519) Se pot acorda ajutoare până la 100 % din costurile eligibile.
- (520) Ajutoarele acordate pentru costurile eligibile, astfel cum sunt menționate la punctul (515) litera (d), și orice altă plată primită de către beneficiar, inclusiv plățile furnizate în cadrul altor măsuri naționale sau ale Uniunii ori în cadrul polițelor de asigurare pentru aceleași costuri eligibile, se limitează la 100 % din costurile eligibile.

2.1.4. Ajutoare pentru investiții care îmbunătățesc reziliența și valoarea de mediu a ecosistemelor forestiere

- (521) Comisia consideră că ajutoarele pentru investiții care îmbunătățesc reziliența și valoarea de mediu a ecosistemelor forestiere sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.

Costuri eligibile

- (522) Se pot acorda ajutoare pentru investițiile vizează îndeplinirea angajamentelor de mediu asumate în scopul furnizării de servicii ecosistemice, al sporirii utilității publice a pădurilor și a suprafețelor împădurite din zona în cauză sau al ameliorării potențialului ecosistemelor de atenuare a schimbărilor climatice, fără a exclude beneficiile economice pe termen lung.

Intensitatea ajutorului

- (523) Ajutorul nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.

2.1.5. Ajutoare pentru investiții în tehnologii forestiere și în prelucrarea, mobilizarea și comercializarea de produse forestiere

- (524) Comisia consideră că ajutoarele pentru investiții în tehnologii forestiere și în prelucrarea, mobilizarea și comercializarea de produse forestiere sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în

care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.

Costuri eligibile

- (525) Se pot acorda ajutoare pentru investiții în tehnologii sau care au legătură cu activități de prelucrare, mobilizare și comercializare ce conferă valoare adăugată produselor forestiere.
- (526) Investițiile care au legătură cu îmbunătățirea valorii economice a pădurilor trebuie să fie justificate în ceea ce privește îmbunătățirile preconizate pentru pădurile din cadrul uneia sau a mai multor exploatații și pot include investiții în echipamente și practici de recoltare favorabile solului și cu un consum redus de resurse.
- (527) Investițiile legate de utilizarea lemnului ca materie primă sau ca sursă de energie trebuie să se limiteze la toate operațiunile anterioare prelucrării industriale.

Intensitatea ajutorului

- (528) Ajutorul nu trebuie să depășească 65 % din costurile eligibile. Acesta poate fi majorat până la maximum 80 % în cazul investițiilor în regiunile ultraperiferice sau în insulele mici din Marea Egee și în cazul investițiilor legate de unul sau de mai multe dintre obiectivele specifice referitoare la mediu și la climă menționate la articolul 73 alineatul (4) litera (a) punctul (i) din Regulamentul (UE) 2021/2115.

2.1.6. Ajutoare pentru investiții în infrastructură care au legătură cu dezvoltarea, modernizarea sau adaptarea sectorului forestier

- (529) Comisia consideră că ajutoarele pentru investiții în infrastructură care au legătură cu dezvoltarea, modernizarea sau adaptarea sectorului forestier sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.

Costuri eligibile

- (530) Ajutoarele acoperă investițiile în active corporale și necorporale referitoare la infrastructura care are legătură cu dezvoltarea, modernizarea sau adaptarea sectorului forestier, inclusiv accesul la terenurile forestiere, consolidarea și ameliorarea terenurilor, digitalizarea sectorului forestier, instalarea de facilități temporare de depozitare și aprovizionarea cu energie durabilă, eficiența energetică, aprovizionarea apă și economisirea acesteia și utilizarea animalelor în locul utilajelor.

Intensitatea ajutorului

- (531) În cazul investițiilor neproductive care vizează exclusiv îmbunătățirea valorii de mediu a pădurilor și în cazul investițiilor pentru drumuri forestiere care sunt deschise publicului în mod gratuit și care contribuie la caracterul multifuncțional al pădurii, intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.

- (532) Intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 80 % în cazul investițiilor în regiunile ultraperiferice sau în insulele mici din Marea Egee și în cazul investițiilor legate de unul sau de mai multe dintre obiectivele specifice referitoare la mediu și la climă menționate la articolul 73 alineatul (4) litera (a) punctul (i) din Regulamentul (UE) 2021/2115.
- (533) În toate celelalte cazuri, intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 65 % din costurile eligibile.

2.1.7. Ajutoare pentru investiții care vizează conservarea patrimoniului cultural și natural aflat în păduri

- (534) Comisia consideră că ajutoarele pentru investiții care vizează conservarea patrimoniului cultural și natural aflat în păduri sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (d) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (535) Ajutoarele se acordă pentru patrimoniul cultural și natural, constând în peisaje naturale și clădiri, care este recunoscut în mod oficial ca patrimoniu cultural sau natural de autoritatea competentă a statului membru.

Costuri eligibile

- (536) Sunt eligibile următoarele costuri destinate conservării patrimoniului cultural și natural:
- (a) costurile aferente investițiilor în active corporale;
 - (b) lucrările capitalizate.

Intensitatea ajutorului

- (537) Ajutorul nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile. Ajutoarele pentru lucrări capitalizate trebuie să se limiteze la 10 000 EUR pe an.

2.1.8. Ajutoare pentru contribuții financiare la fonduri mutuale în sectorul forestier

- (538) Comisia consideră că ajutoarele pentru contribuții financiare la fonduri mutuale sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (539) Prezenta secțiune se aplică întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul forestier.
- (540) Fondul mutual în cauză trebuie:
- (a) să fie acreditat de autoritatea competentă a statului membru, în conformitate cu dreptul intern;
 - (b) să urmeze o politică transparentă în ceea ce privește plățile vărsate în fond și sumele retrase din acesta;
 - (c) să aibă norme clare privind atribuirea responsabilităților legate de orice datorie realizată.

- (541) Statele membre trebuie să definească normele privind constituirea și gestionarea fondurilor mutuale, în special normele privind acordarea plăților compensatorii, precum și pe cele privind administrarea și monitorizarea respectării normelor respective. Statele membre trebuie să se asigure că sistemul de alocare a fondurilor prevede penalizări în caz de neglijență din partea beneficiarului.

Costuri eligibile

- (542) Costurile eligibile sunt costurile pentru contribuții financiare la fonduri mutuale destinate plătirii de compensații deținătorilor de păduri și administratorilor de păduri pentru pagubele provocate de incendii forestiere, de calamități naturale, de fenomene climatice nefavorabile care pot fi asimilate unei calamități naturale, de alte fenomene climatice nefavorabile, de organisme dăunătoare plantelor, de infestări cu specii alogene invazive, de evenimente catastrofale și de evenimente legate de schimbările climatice, astfel cum se menționează la punctul (514), și pentru pagubele cauzate în păduri de animalele protejate, astfel cum se menționează în secțiunea 2.8.5. Contribuțiile financiare se pot acorda numai în raport cu sumele plătite întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul forestier de fondul mutual cu titlul de compensație financiară.
- (543) În ceea ce privește ajutoarele pentru contribuții financiare la fonduri mutuale destinate plătirii de compensații pentru pagubele provocate de incidente de mediu, producerea unui incident de mediu trebuie să fie recunoscută ca atare în mod oficial de autoritatea competentă a statului membru în cauză.
- (544) După caz, statele membre pot stabili criterii în avans, pe baza cărora recunoașterea oficială menționată la punctul (545) se consideră acordată.

Intensitatea ajutorului

- (545) Ajutorul nu trebuie să depășească 70 % din costurile eligibile.

2.2. Ajutoare pentru contracararea dezavantajelor specifice anumitor zone, generate de anumite cerințe obligatorii în zonele forestiere

- (546) Comisia va considera că ajutoarele legate de plățile pentru dezavantaje specifice anumitor zone impuse de cerințele care rezultă din punerea în aplicare a Directivelor 92/43/CEE, 2009/147/CE sau 2000/60/CE sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat, cu scopul de a contribui la realizarea unuia sau mai multor obiective specifice prevăzute la articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/2115, în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (547) Ajutoarele menționate în cadrul acestei secțiuni trebuie acordate anual și per hectar de pădure pentru a compensa beneficiarii pentru toate sau pentru o parte din costurile suplimentare suportate și pentru pierderile de venit generate de dezavantajele specifice anumitor zone în cauză, inclusiv eventualele costuri de tranzacție.

Beneficiarii ajutoarelor

- (548) Se pot acorda ajutoare deținătorilor de păduri, administratorilor de păduri și asociațiilor acestora.

Costuri eligibile

- (549) Următoarele zone pot fi eligibile pentru ajutor:
- (a) ariile forestiere Natura 2000 desemnate în conformitate cu Directivele 92/43/CEE și 2009/147/CE;
 - (b) alte arii naturale protejate în care există restricții de mediu aplicabile activităților forestiere ce contribuie la punerea în aplicare a dispozițiilor articolului 10 din Directiva 92/43/CEE, cu condiția ca aceste arii să nu depășească 5 % din ariile Natura 2000 delimitate, acoperite de domeniul de aplicare teritorială a fiecărui plan strategic PAC.

Intensitatea ajutorului

- (550) Costurile suplimentare și pierderile de venit menționate la punctul (549) trebuie să se calculeze pe baza constrângerilor care decurg din Directivele 92/43/CEE, 2009/147/CE și 2000/60/CE.
- (551) Intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.

2.3. Ajutoare pentru servicii de silvomediu, servicii climatice și conservarea pădurilor

- (552) Comisia consideră că ajutoarele pentru servicii de silvomediu, servicii climatice și pentru alte angajamente de gestionare sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (553) Ajutoarele acoperă angajamentele în materie de gestionare voluntară care sunt considerate benefice pentru îndeplinirea unuia sau mai multora dintre obiectivele specifice legate de climă și mediu prevăzute la articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/2115, care depășesc cerințele obligatorii relevante stabilite de legislația națională în domeniul forestier sau de alte acte legislative relevante de la nivel național sau de la nivelul Uniunii. Aceste cerințe relevante obligatorii trebuie identificate și descrise în notificarea ajutoarelor de stat adresată Comisiei.
- (554) Angajamentele trebuie să fie asumate pentru o perioadă cuprinsă între cinci și șapte ani. Totuși, în cazul în care acest lucru este necesar și justificat în mod corespunzător, statele membre pot stabili o perioadă mai lungă pentru anumite tipuri de angajamente. În cazuri justificate în mod corespunzător, de exemplu în cazul resurselor genetice forestiere, statele membre pot stabili în notificarea ajutoarelor de stat o perioadă mai scurtă, de cel puțin un an. Intervențiile de gestionare necesare doar o singură dată sau de câteva ori în timpul ciclului forestier sunt, de asemenea, eligibile.

Costuri eligibile și modalități ale ajutorului

- (555) Costurile eligibile pot fi calculate:
- (a) fie ca o compensație către beneficiari pentru toate sau pentru o parte din costurile suplimentare și pierderile de venit suportate ca urmare a angajamentelor luate. Dacă este necesar, acestea pot acoperi, de asemenea, costurile de tranzacție până la un nivel de 20 % din prima de ajutor plătită pentru angajamentele de silvomediu. Ajutoarele pot acoperi scheme colective și scheme de plăți bazate pe rezultate, precum sistemele de sechestrare a carbonului în solurile agricole, pentru a încuraja fermierii să realizeze o îmbunătățire semnificativă a calității mediului la scară mai largă sau într-un mod măsurabil. În plus față de compensație, se poate acorda un stimulent financiar, care nu poate depăși 20 % din compensație;
 - (b) fie pe baza valorii serviciilor de silvomediu și climatice care nu sunt remunerate de piață, inclusiv a schemelor colective și a schemelor de plată bazate pe rezultate, cum ar fi sistemele de sechestrare a carbonului în solurile agricole.
- (556) În cazuri justificate în mod corespunzător, de exemplu pentru operațiuni de conservare a mediului, ajutoarele destinate angajamentelor de a renunța la utilizarea comercială a arborilor și a pădurilor se pot acorda ca plată forfetară sau ca plată unică pe unitate calculată pe baza costurilor suplimentare și a pierderilor de venituri.
- (557) Se pot acorda ajutoare în scopul conservării și al promovării resurselor genetice forestiere pentru operațiuni care nu fac obiectul dispozițiilor de la punctele (554)-(558).
- (558) Operațiunile de conservare a resurselor genetice în sectorul forestier trebuie să includă următoarele:
- (a) acțiuni specifice: acțiuni de promovare a conservării, a caracterizării, a colectării și a utilizării *in situ* și *ex situ* a resurselor genetice forestiere, inclusiv a inventarelor online ale resurselor genetice conservate în prezent *in situ*, inclusiv a conservării în cadrul exploatației forestiere, precum și a colecțiilor și a bazelor de date *ex situ*;
 - (b) acțiuni concertate: acțiuni de promovare a schimburilor de informații între organizațiile competente din statele membre, în vederea conservării, caracterizării, colectării și utilizării resurselor genetice forestiere din Uniune;
 - (c) măsuri însoțitoare: acțiuni de informare, de diseminare și de consiliere care implică organizații neguvernamentale și alte părți interesate relevante, cursuri de formare și pregătirea de rapoarte tehnice.

Intensitatea ajutorului

- (559) Intensitatea maximă a ajutorului se stabilește după cum urmează:
- (a) până la 120 % din costurile eligibile pentru servicii legate de biodiversitate, climă, apă sau sol, scheme colective și scheme de plată bazate pe rezultate, cum ar fi sistemele de sechestrare a carbonului în solurile agricole;
 - (b) până la valoarea serviciilor de silvomediu și climatice care nu sunt remunerate de piață, în cazul schemelor în care costurile eligibile sunt calculate pe baza punctului (557) litera (b);

- (c) până la 100 % din costurile eligibile pentru conservarea și promovarea resurselor genetice forestiere și în toate celelalte cazuri.

2.4. *Ajutoare pentru schimbul de cunoștințe și acțiuni de informare în sectorul forestier*

- (560) Comisia consideră că ajutoarele pentru schimbul de cunoștințe și acțiuni de informare în sectorul forestier sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (561) Statele membre trebuie să se asigure că acțiunile sprijinite în temeiul prezentei secțiuni sunt coerente cu descrierea AKIS prevăzută în planul strategic PAC.
- (562) Ajutoarele acordate în temeiul prezentei secțiuni pot acoperi costurile oricărei acțiuni relevante de promovare a inovării, a formării și a consilierii, a elaborării și a actualizării de planuri și de studii, precum și de promovare a schimbului și a difuzării de cunoștințe și informații care contribuie la realizarea unuia sau mai multora dintre obiectivele specifice prevăzute la articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/2115.
- (563) Ajutoarele pot să acopere schimburile pe termen scurt în materie de gestionare a pădurilor și vizitele forestiere. Aceste programe și vizite trebuie să se axeze, în special, pe metode sau tehnologii forestiere durabile, pe dezvoltarea de noi oportunități de afaceri și de noi tehnologii, precum și pe îmbunătățirea rezistenței pădurilor. Ajutoarele pentru activități demonstrative pot să acopere costurile relevante ale investițiilor.

Intensitatea ajutorului

- (564) Intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.

2.5. *Ajutoare pentru servicii de consiliere în sectorul forestier*

- (565) Comisia consideră că ajutoarele pentru servicii de consiliere în sectorul forestier sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (566) Statele membre trebuie să se asigure că acțiunile sprijinite în temeiul prezentei secțiuni sunt coerente cu descrierea AKIS prevăzută în planul strategic PAC.
- (567) Serviciile de consiliere trebuie să acopere dimensiunea economică, de mediu și socială și ar trebui să furnizeze informații tehnologice și științifice actualizate, obținute prin cercetare și inovare.
- (568) Consilierea oferită deținătorilor de păduri trebuie să fie legată de cel puțin un obiectiv specific stabilit la articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/2115 și să acopere cel puțin obligațiile relevante prevăzute în Directivele 92/43/CEE, 2009/147/CE și 2000/60/CE. Aceste servicii de consiliere pot viza, de asemenea, aspecte legate de performanțele economice și de mediu ale exploatației forestiere.
- (569) Statele membre trebuie să se asigure că consilierea acordată este imparțială și că furnizorii de consiliere nu se află în conflict de interese.
- (570) Ajutoarele trebuie să se acorde sub formă de servicii subvenționate.

Costuri eligibile

- (571) Se vor acorda ajutoare pentru a-i sprijini pe deținătorii de păduri să beneficieze de servicii de consiliere în vederea ameliorării atât a performanțelor economice și de mediu ale exploatațiilor, ale întreprinderii sau ale investițiilor lor, cât și a capacității acestora de a genera beneficii pentru climă și de a fi reziliente. Se pot acorda ajutoare și pentru elaborarea planurilor de gestionare a pădurilor.

Intensitatea ajutorului

- (572) Intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile și nu trebuie să depășească 200 000 EUR pe întreprindere în decursul unei perioade de trei ani.

2.6. Ajutoare pentru cooperare în sectorul forestier

- (573) Comisia consideră că ajutoarele pentru cooperare în sectorul forestier sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (574) Ajutoarele pot fi acordate numai pentru promovarea cooperării care contribuie la realizarea unuia sau mai multora dintre obiectivele prevăzute la articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/2115.
- (575) Ar trebui acordate ajutoare pentru promovarea cooperării care implică cel puțin doi actori din sectorul forestier sau din sectoarele forestier și agricol, cu condiția ca respectiva cooperare să aducă beneficii numai sectorului forestier sau sectoarelor forestier și agricol. Cooperarea poate include în special următoarele aspecte:
- (a) cooperarea dintre diferite întreprinderi din sectorul forestier și alți actori din sectoarele agricol și forestier care contribuie la realizarea unuia sau mai multora dintre obiectivele specifice prevăzute la articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/2115, inclusiv grupurile de producători și cooperativele;
 - (b) crearea de clustere și rețele.
- (576) Ajutoarele nu se pot acorda pentru cooperarea care implică exclusiv organisme de cercetare.
- (577) Se pot acorda ajutoare pentru cooperarea care vizează, în special, următoarele activități:
- (a) proiecte-pilot;
 - (b) dezvoltarea de noi produse, practici, procese și tehnologii în sectorul forestier;
 - (c) cooperare între micii operatori din sectorul forestier în ceea ce privește organizarea de procese de lucru comune, precum și partajarea instalațiilor și a resurselor;
 - (d) cooperare orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare, în vederea stabilirii și a dezvoltării lanțurilor scurte de aprovizionare și a piețelor locale;

- (e) activități de promovare pe plan local, legate de dezvoltarea unor lanțuri scurte de aprovizionare și a piețelor locale;
 - (f) acțiuni colective în scopul atenuării schimbărilor climatice sau al adaptării la acestea;
 - (g) punerea în aplicare, în special de către grupuri de parteneri din domeniul public și din cel privat, altele decât cele menționate la articolul 31 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (UE) 2021/1060, a unor strategii de dezvoltare locală, altele decât cele menționate la articolul 32 din Regulamentul (UE) 2021/1060.
- (578) Ajutoarele pentru crearea de clustere și de rețele trebuie acordate numai clusterelor și rețelelor nou-formate și celor care încep o activitate nouă.
- (579) Ajutoarele pentru crearea și dezvoltarea unor lanțuri scurte de aprovizionare, astfel cum se menționează la punctul (579) literele (d) și (e), trebuie să acopere numai lanțurile de aprovizionare în care este implicat cel mult un intermediar între deținător/gestionar și consumator.

Costurile eligibile și intensitatea ajutorului

- (580) Ajutoarele acoperă următoarele costuri eligibile, în măsura în care acestea se referă la activități forestiere:
- (a) costurile aferente realizării de studii cu privire la zona în cauză și de studii de fezabilitate, precum și costurile aferente elaborării unui plan de afaceri sau a unei strategii de dezvoltare locală, alta decât cea prevăzută la articolul 32 din Regulamentul (UE) 2021/1060;
 - (b) costurile de funcționare a cooperării, cum ar fi salariul unui „coordonator”;
 - (c) costurile operațiunilor care urmează să fie puse în aplicare;
 - (d) costurile activităților de promovare;
 - (e) costurile elaborării de planuri de gestionare a pădurilor sau de instrumente echivalente.
- (581) Ajutoarele trebuie limitate la o perioadă maximă de șapte ani, cu excepția celor acordate pentru activitățile menționate la punctul (579) litera (g) și pentru acțiunile colective în domeniul mediului și al climei în cazuri justificate în mod corespunzător, în vederea îndeplinirii obiectivelor specifice legate de mediu și climă prevăzute la articolul 6 alineatul (1) literele (d), (e) și (f) din Regulamentul (UE) 2021/2115.
- (582) Costurile operațiunilor menționate la punctul (582) litera (c) care constau în investiții, în special costurile directe aferente unor proiecte specifice legate de implementarea unui plan de gestionare a pădurilor sau a unui echivalent trebuie limitate la costurile eligibile și intensitățile maxime ale ajutoarelor pentru investiții în sectorul forestier, astfel cum se specifică în secțiunea 2.1 din prezenta parte privind ajutoarele pentru investiții.
- (583) Intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.

2.7. Ajutoare la înființare destinate grupurilor și organizațiilor de producători din sectorul forestier

- (584) Comisia consideră că ajutoarele la înființare destinate grupurilor și organizațiilor de producători din sectorul forestier sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă

dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și condițiile stabilite în prezenta secțiune.

- (585) Sunt eligibile pentru ajutor numai grupurile sau organizațiile de producători care au fost recunoscute în mod oficial de autoritatea competentă a statului membru în cauză, pe baza prezentării unui plan de afaceri. Ajutoarele trebuie să se acorde cu condiția respectării de către statele membre a obligației de a verifica faptul că obiectivele planului de afaceri au fost îndeplinite într-o perioadă de cinci ani de la data recunoașterii grupului sau a organizației de producători.
- (586) Acordurile, deciziile și alte comportamente convenite în cadrul grupului sau al organizației de producători trebuie să respecte normele privind concurența, astfel cum se aplică acestea în temeiul articolelor 206-210a din Regulamentul (UE) nr. 1308/2013.
- (587) Nu se acordă ajutoare:
- (a) organizațiilor, entităților sau organismelor de producție, cum ar fi societățile sau cooperativele, care au ca obiectiv gestionarea uneia sau mai multor exploatații forestiere și care, în consecință, trebuie considerate producători individuali;
 - (b) altor asociații forestiere care desfășoară activități, cum ar fi sprijinul reciproc și servicii de gestionare a pădurilor, în cadrul exploatației membrilor, fără a fi implicate în adaptarea în comun a ofertei la piață.

Beneficiarii ajutoarelor

- (588) Ajutoarele se pot acorda grupurilor sau organizațiilor de producători sau, până la același quantum total, producătorilor în mod direct pentru a compensa contribuțiile acestora la costurile aferente asigurării funcționării grupurilor sau organizațiilor în timpul primilor cinci ani de la formarea grupului.

Costuri eligibile

- (589) Costurile eligibile pot include costurile aferente închirierii de spații adecvate, achiziționarea de echipamente de birou, costurile cu personalul administrativ, cheltuielile generale, cheltuielile juridice și administrative, achiziționarea de echipamente informatice și costurile legate de achiziționarea sau utilizarea unor programe informatice, a unor tehnologii de tip *cloud* și a unor soluții similare. În cazul în care sunt achiziționate spații, costurile eligibile pentru spații trebuie să se limiteze la costurile de închiriere la prețul pieței. Nu trebuie să se plătească ajutoare pentru costurile suportate după cel de al cincilea an de la recunoașterea de către autoritatea competentă a statului membru a grupului sau a organizației de producători pe baza planului său de afaceri.
- (590) În cazul în care ajutoarele sunt plătite în tranșe anuale, statele membre trebuie să plătească ultima rată numai după ce au verificat dacă planul de afaceri a fost implementat corect.

Intensitatea ajutorului

- (591) Intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.
- (592) Quantumul total al ajutoarelor trebuie să fie limitat la 500 000 EUR.

2.8. *Alte ajutoare pentru sectorul forestier, cu obiective în materie de ecologie, protecție și recreere*

- (593) Comisia va considera că măsurile de ajutor de stat, cu obiectivul principal de a menține, îmbunătăți sau reface funcțiile ecologice, de protecție și de recreere ale pădurilor, biodiversitatea și un ecosistem forestier sănătos, sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat, în cazul în care sunt îndeplinite condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (594) Statele membre trebuie să demonstreze că măsurile care beneficiază de ajutor contribuie în mod direct la menținerea sau la refacerea funcțiilor ecologice, de protecție și de recreere ale pădurilor, la biodiversitatea și la sănătatea ecosistemului forestier.
- (595) Niciun ajutor nu poate fi acordat, în temeiul prezentei secțiuni, pentru industriile forestiere sau pentru operațiunile viabile din punct de vedere comercial de extracție a lemnului, pentru transportul lemnului sau pentru operațiuni de prelucrare a lemnului sau a altor resurse forestiere în produse sau pentru producerea de energie. Nu se pot acorda ajutoare pentru tăierile al căror scop principal este extracția viabilă din punct de vedere comercial a lemnului sau pentru simpla reîmpădurire.

Intensitatea ajutorului

- (596) Ajutoarele acordate pentru toate măsurile menționate în prezenta secțiune nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.

2.8.1. *Ajutoare pentru măsuri forestiere și intervenții specifice al căror obiectiv principal este să contribuie la menținerea sau la refacerea ecosistemului forestier și a biodiversității sau a peisajului tradițional*

- (597) Comisia va considera că ajutoarele de plantare, elagaj, rărire și tăiere a arborilor și a altor forme de vegetație din pădurile existente, îndepărtarea arborilor căzuți și costurile de planificare a acestor măsuri, ajutoarele pentru costurile tratamentului și pentru prevenirea răspândirii dăunătorilor, a bolilor arborilor și a speciilor alogene invazive, precum și ajutoarele destinate reparării pagubelor provocate de dăunători, de boli ale arborilor și de specii alogene invazive sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat dacă ajutoarele respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări și normele comune stabilite la punctele (595), (596) și (597) și dacă obiectivul principal al unor astfel de măsuri este să contribuie la menținerea sau la refacerea ecosistemului forestier și a biodiversității sau a peisajului tradițional.
- (598) Ajutoarele pentru costurile tratamentului și pentru prevenirea răspândirii dăunătorilor, a bolilor arborilor și a speciilor alogene invazive, precum și ajutoarele destinate reparării pagubelor provocate de dăunători, de boli ale arborilor și de specii alogene invazive pot fi acordate pentru următoarele costuri eligibile:
 - (a) costurile măsurilor de prevenire și tratare, inclusiv pregătirea solului pentru replantare, și ale produselor, aparaturii și materialelor necesare pentru astfel de măsuri; trebuie respectate principiile gestionării integrate a dăunătorilor prevăzute la articolul 14 din Directiva 2009/128/CE și în anexa III la aceasta,

- în special în ceea ce privește utilizarea produselor de protecție a plantelor, astfel cum se prevede la articolul 55 din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009;
- (b) costurile aferente pierderii stocului și reîmpăduririi, până la valoarea de piață a stocului distrus la ordinul autorităților pentru combaterea bolii sau a dăunătorului în cauză; la calcularea pierderii de creștere, se poate lua în considerare creșterea potențială a stocului distrus până la atingerea vârstei normale de tăiere a arborilor.

2.8.2. *Ajutoare pentru menținerea și îmbunătățirea calității solului și pentru asigurarea unei creșteri echilibrate și sănătoase a arborilor în sectorul forestier*

- (599) Comisia consideră că ajutoarele pentru menținerea și îmbunătățirea calității solului și pentru asigurarea unei creșteri echilibrate și sănătoase a arborilor în sectorul forestier sunt compatibile cu piața internă în sensul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări, normele comune stabilite la punctele (595), (596) și (597) și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (600) Se pot acorda ajutoare pentru menținerea și îmbunătățirea calității solului în păduri și pentru asigurarea unei creșteri echilibrate și sănătoase a arborilor.
- (601) Printre măsuri se pot număra îmbunătățirea solului prin fertilizare și alte tratamente pentru menținerea echilibrului său natural, reducerea densității vegetale excesive și asigurarea unei retenții suficiente a apei și un drenaj corespunzător. Statele membre ar trebui să demonstreze că măsurile nu reduc biodiversitatea, nu duc la percolarea nutrienților sau nu afectează în mod negativ ecosistemele naturale ale apelor sau zonele de protecție a apelor.
- (602) Ajutoarele pot acoperi costurile de planificare aferente măsurilor respective.

2.8.3. *Refacerea și întreținerea căilor naturale, ale elementelor și caracteristicilor peisajelor și ale habitatelor naturale ale animalelor în sectorul forestier*

- (603) Comisia consideră că ajutoarele pentru refacerea și întreținerea căilor naturale, ale elementelor și caracteristicilor peisajelor și ale habitatelor naturale ale animalelor în sectorul forestier sunt compatibile cu piața internă în sensul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări, normele comune stabilite la punctele (595), (596) și (597) și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (604) Se pot acorda ajutoare pentru refacerea și menținerea căilor naturale, ale elementelor și caracteristicilor peisajelor și ale habitatelor naturale ale animalelor, inclusiv pentru costurile de planificare.
- (605) Măsurile care vizează punerea în aplicare a Directivei 92/43/CEE și a Directivei 2009/147/CE sunt excluse din acest tip de ajutoare, întrucât ar trebui puse în practică în conformitate cu condițiile prevăzute în secțiunea 2.2 din prezenta parte.

2.8.4. *Ajutoare pentru întreținerea drumurilor în vederea prevenirii incendiilor forestiere*

- (606) Comisia consideră că ajutoarele pentru întreținerea drumurilor în vederea prevenirii incendiilor forestiere sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din

partea I capitolul 3 din prezentele orientări, normele comune stabilite la punctele (595), (596) și (597) și condițiile stabilite în prezenta secțiune.

- (607) Ajutoarele pentru întreținerea drumurilor ar trebui să vizeze prevenirea incendiilor forestiere. Legătura dintre obiectivul ajutorului și întreținerea drumurilor ar trebui să fie demonstrată în notificarea ajutorului de stat adresată Comisiei.

2.8.5. *Ajutoare destinate reparării pagubelor provocate în păduri de animalele protejate*

- (608) Comisia consideră că ajutoarele destinate reparării pagubelor provocate în păduri de animalele protejate sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări, normele comune stabilite la punctele (595), (596) și (597) și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (609) Pentru a atenua riscul de denaturare a concurenței și pentru a oferi un stimulent pentru reducerea la minimum a riscurilor, beneficiarii trebuie să ofere o contribuție minimă. Respectiva contribuție trebuie să ia forma unor măsuri preventive, cum ar fi garduri de siguranță, dacă este posibil, care sunt proporționale cu riscul ca animalele protejate să producă pagube în zona forestieră în cauză. În cazul în care nu sunt posibile măsuri preventive rezonabile, statul membru trebuie să demonstreze în notificarea ajutorului de stat adresată Comisiei imposibilitatea adoptării unor asemenea măsuri preventive pentru ca ajutorul să fie considerat compatibil.
- (610) Trebuie stabilită o legătură cauzală directă între pagubele suferite și comportamentul animalelor.
- (611) Schemele de ajutoare legate de un anumit eveniment care a provocat pagube trebuie instituite în termen de trei ani de la producerea evenimentului care a provocat pagube. Ajutoarele trebuie să se plătească în termen de patru ani de la data respectivă.
- (612) Pagubele trebuie să fie calculate la nivelul fiecărui beneficiar.

Costuri eligibile

- (613) Costurile eligibile reprezintă suma pagubelor suferite ca o consecință directă a evenimentului care a provocat pagubele, astfel cum au fost evaluate fie de o autoritate publică, fie de un expert independent recunoscut de autoritatea competentă, fie de o firmă de asigurări.
- (614) Pagubele pot include următoarele:
- (a) deteriorarea unor arbori vii; se pot acorda ajutoare pentru compensarea pierderii stocului și a costurilor de reîmpădurire, în limita valorii de piață a stocului distrus de animalele protejate; la calcularea valorii de piață a pierderii de creștere, se ia în considerare creșterea potențială a stocului distrus până la atingerea vârstei normale de tăiere a arborilor;
 - (b) alte costuri suportate de beneficiar din cauza evenimentului care a provocat pagubele, cum ar fi măsurile de tratare, inclusiv pregătirea solului pentru replantare și produsele, aparatura și materialele necesare pentru astfel de operațiuni;
 - (c) pagubele materiale suferite de următoarele active: echipamente, utilaje și clădiri forestiere; calcularea pagubelor materiale trebuie să se bazeze pe costurile reparațiilor sau pe valoarea economică pe care o avea activul afectat

înainte de evenimentul care a provocat pagubele; cuantumul pagubelor nu trebuie să depășească costul reparației sau scăderea valorii juste de piață cauzată de eveniment, adică diferența dintre valoarea activului respectiv imediat înainte și imediat după producerea evenimentului care a provocat pagubele.

- (615) Acest cuantum trebuie să fie redus cu orice costuri care nu sunt suportate ca urmare a evenimentului care a provocat pagubele și care, altfel, ar fi fost suportate de către beneficiar.
- (616) Măsurile preventive împotriva pagubelor provocate în păduri de animalele protejate pot fi sprijinite în temeiul secțiunii 2.1.4 ca acțiuni de protejare a habitatelor și legate de biodiversitate.
- (617) Ajutoarele pentru repararea pagubelor provocate în păduri de animalele protejate pot fi acordate dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute în secțiunea 2.1.3.
- (618) Ajutoarele și oricare alte plăți primite în scopul compensării pagubelor, inclusiv plățile efectuate în cadrul măsurilor naționale sau ale Uniunii sau în cadrul polițelor de asigurare, nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.

2.9. *Ajutoare în sectorul forestier aliniate la măsurile de ajutor din sectorul agricol*

- (619) În trecut, Comisia și-a stabilit politica potrivit căreia, în ceea ce privește măsurile de ajutor specifice, care denaturează mai puțin concurența, sectoarele agricol și forestier fac obiectul unor norme comune.
- (620) Prin urmare, Comisia va considera că ajutoarele pentru cercetare și dezvoltare în sectorul forestier și ajutoarele pentru consolidarea terenurilor forestiere sunt compatibile cu piața internă în cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute în secțiunile 2.9.1 și 2.9.2.
- (621) Intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.

2.9.1. *Ajutoare pentru cercetare și dezvoltare în sectorul forestier*

- (622) Comisia consideră că ajutoarele pentru cercetare și dezvoltare în sectorul forestier sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă dispozițiile din partea I capitolul 3 din prezentele orientări, condițiile stabilite la punctul (623) și condițiile stabilite în prezenta secțiune.
- (623) Ajutoarele pentru cercetare și dezvoltare în sectorul forestier care nu îndeplinesc condițiile prevăzute în prezenta secțiune vor fi evaluate în conformitate cu Cadrul pentru ajutoarele de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare.
- (624) Proiectul care beneficiază de ajutor ar trebui să prezinte interes pentru toate întreprinderile care își desfășoară activitatea în sectorul sau subsectorul forestier specific în cauză.
- (625) Înainte de data începerii proiectului care beneficiază de ajutor, trebuie publicate pe internet următoarele informații:
 - (a) data de începere a proiectului care beneficiază de ajutor;
 - (b) obiectivele proiectului care beneficiază de ajutor;
 - (c) o dată aproximativă de publicare a rezultatelor preconizate ale proiectului care beneficiază de ajutor;

- (d) locul publicării pe internet a rezultatelor preconizate ale proiectului care beneficiază de ajutor;
 - (e) o declarație potrivit căreia rezultatele proiectului care beneficiază de ajutor sunt puse în mod gratuit la dispoziția tuturor întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul sau subsectorul forestier în cauză.
- (626) Rezultatele proiectului care beneficiază de ajutor trebuie să fie puse la dispoziție pe internet fie începând cu data încheierii proiectului care beneficiază de ajutor, fie începând cu data la care le sunt comunicate membrilor oricărei organizații orice informații privind rezultatele respective, în funcție de care dintre aceste acțiuni are loc mai întâi. Rezultatele trebuie să rămână disponibile pe internet pentru o perioadă de cel puțin cinci ani de la data încheierii proiectului care beneficiază de ajutor.
- (627) Ajutoarele ar trebui acordate direct organismului de cercetare și de diseminare a cunoștințelor și nu ar trebui să implice furnizarea de ajutor, pe baza prețului produselor forestiere, întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul forestier.

Costuri eligibile

- (628) Ajutoarele trebuie limitate la următoarele costuri eligibile:
- (a) costuri cu personalul, pentru cercetători, pentru personalul tehnic sau pentru alți membri ai personalului de sprijin, în măsura în care sunt angajați în proiect;
 - (b) costurile aferente instrumentelor și echipamentelor în măsura și pe durata utilizării acestora în cadrul proiectului. Atunci când astfel de instrumente și echipamente nu se folosesc în proiect pe întreaga lor durată de viață, sunt considerate eligibile doar costurile de amortizare corespunzătoare duratei proiectului, calculate pe baza principiilor contabile general acceptate;
 - (c) costuri aferente clădirilor și terenurilor, în măsura în care acestea sunt utilizate în cadrul proiectului și pe durata acestei utilizări. În ceea ce privește clădirile, sunt considerate eligibile doar costurile de amortizare corespunzătoare duratei proiectului, calculate pe baza principiilor contabile general acceptate. În cazul terenurilor, sunt eligibile costurile transferului comercial sau costurile de capital efectiv suportate;
 - (d) costurile aferente cercetării contractuale, cunoștințelor și brevetelor cumpărate sau obținute cu licență din surse externe, în condiții de concurență deplină, precum și costurile aferente serviciilor de consultanță și serviciilor echivalente folosite exclusiv pentru proiect;
 - (e) cheltuielile de regie suplimentare și alte costuri de exploatare, inclusiv costurile materialelor, ale consumabilelor și ale altor produse similare suportate direct ca rezultat al proiectului.

Intensitatea ajutorului

- (629) Intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 100 % din costurile eligibile.

2.9.2. Ajutoare pentru consolidarea terenurilor forestiere

- (630) Comisia consideră că ajutoarele pentru consolidarea terenurilor forestiere sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă prevederile din partea I capitolul 3 din prezentele

orientări, condițiile stabilite la punctul (623) și condițiile stabilite în prezenta secțiune.

Costuri eligibile

- (631) În ceea ce privește consolidarea terenurilor, costurile eligibile trebuie să se limiteze la costurile juridice suportate în mod real, la costurile administrative și la costurile aferente studiilor.

Capitolul 3. Ajutoare în zonele rurale care sunt cofinanțate de FEADR sau acordate ca finanțare națională suplimentară pentru astfel de intervenții cofinanțate

- (632) Prezentul capitol se aplică:
- (a) ajutoarelor pentru servicii de bază în zonele rurale⁷²;
 - (b) ajutoarelor la înființarea întreprinderii pentru activități neagricole în zone rurale;
 - (c) ajutoarelor pentru angajamente de agromediu și climă în zonele rurale acordate altor beneficiari decât fermierii;
 - (d) ajutoarelor pentru contracararea dezavantajelor specifice anumitor zone, generate de anumite cerințe obligatorii pentru alți beneficiari decât fermierii;
 - (e) ajutoarelor pentru promovarea și sprijinirea sistemelor de calitate pentru bumbac sau produse alimentare și utilizarea acestora de către fermieri;
 - (f) ajutoarelor pentru costurile suportate de IMM-urile care participă la proiectele de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității („DLRC”) sau la proiectele grupului operațional din cadrul Parteneriatului european pentru inovare privind productivitatea și durabilitatea agriculturii („PEI”);
 - (g) ajutoarelor pentru înființarea de fonduri mutuale.
- (633) Comisia va considera că ajutoarele menționate la punctul (634) sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care acestea respectă următoarele condiții:
- (a) ajutoarele sunt incluse într-un plan strategic PAC elaborat în temeiul Regulamentului (UE) 2021/2115 și în conformitate cu acesta, fie ca ajutoare cofinanțate de FEADR, fie ca finanțare națională suplimentară pentru astfel de ajutoare;
 - (b) ajutoarele nu se acordă în favoarea capitalului circulant, cu excepția cazului în care acestea sunt furnizate sub formă de instrumente financiare;
 - (c) ajutoarele nu se acordă ca ajutoare de exploatare, cu excepția cazului în care sunt prevăzute în mod expres excepții în legislația relevantă a Uniunii;
 - (d) ajutoarele nu se acordă întreprinderilor aflate în dificultate astfel cum sunt definite la punctul (33) subpunctul (63);

⁷² Articolele 107, 108 și 109 din tratat se aplică ajutoarelor pentru servicii de bază în zonele rurale în măsura în care acestea constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din tratat, luând, de asemenea, în considerare interpretarea dată ajutorului de stat în Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat (JO C 262, 19.7.2016, p. 1).

- (e) ajutoarele nu se acordă unei întreprinderi care face obiectul unui ordin de recuperare neexecutat în urma unei decizii anterioare a Comisiei prin care un ajutor este declarat ilegal și incompatibil cu piața internă.
- (634) Dispozițiile prezentului capitol nu aduc atingere posibilității de a se acorda ajutoare de stat pentru zonele rurale în temeiul legislației Uniunii care este comună fie tuturor sectoarelor, fie comerțului și industriei.
- (635) Prezentul capitol nu se aplică investițiilor în economisirea energiei și în energiile din surse regenerabile. Aceste ajutoare trebuie să fie conforme cu Orientările din 2022 privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie, cu excepția cazului în care sunt scutite de obligația de notificare.

PARTEA III. ASPECTE PROCEDURALE

1. Durata și evaluarea schemelor de ajutoare

- (636) Conform practicii instituite în cadrul orientărilor sale anterioare, pentru a contribui la transparența și la analiza periodică a tuturor schemelor de ajutoare existente, Comisia autorizează numai scheme de ajutoare cu o durată limitată. Schemele care vizează ajutoare de stat pentru intervenții care beneficiază de cofinanțare din partea FEADR în temeiul Regulamentului (UE) 2021/2115 ar trebui să fie limitate la durata perioadei de programare 2023-2027. În cazul în care legislația Uniunii permite acest lucru și în conformitate cu condițiile stabilite de aceasta, statele membre pot continua să își asume noi angajamente în materie de dezvoltare rurală în baza Regulamentului (UE) 2021/2115 și a actelor delegate și de punere în aplicare ale acestuia. Prin urmare, Comisia va aplica prezentele orientări și în cazul unor astfel de noi angajamente. Alte scheme de ajutoare nu se vor aplica pentru o perioadă mai mare de șapte ani.
- (639) Pentru a se asigura că denaturarea concurenței și a schimburilor comerciale este limitată, Comisia poate solicita ca schemele de ajutoare, astfel cum sunt menționate la punctul (640), să facă obiectul unei evaluări *ex post*. Vor fi evaluate schemele care au un efect potențial deosebit de ridicat de denaturare a concurenței și a schimburilor comerciale, și anume schemele care riscă să restricționeze sau să denatureze concurența în mod semnificativ dacă implementarea lor nu este reexaminată în timp util.
- (640) Evaluarea *ex post* poate fi necesară pentru schemele cu bugete mari sau care cuprind caracteristici noi ori atunci când sunt prevăzute modificări semnificative ale pieței, ale tehnologiei sau ale reglementărilor. În orice caz, evaluarea va fi necesară în cazul schemelor cu un buget pentru ajutoare de stat sau cu cheltuieli contabilizate ca ajutoare de stat de peste 150 de milioane EUR într-un anumit an sau de 750 milioane EUR pe durata totală a acestora, și anume durata combinată a schemei și a eventualei scheme anterioare care acoperă un obiectiv și o zonă geografică similare, începând cu 1 ianuarie 2023. Având în vedere obiectivele evaluării și pentru a evita impunerea unei sarcini disproporționate asupra statelor membre, evaluările *ex post* sunt necesare numai pentru schemele de ajutoare a căror durată totală depășește trei ani, începând cu 1 ianuarie 2023.
- (641) Se poate renunța la cerința evaluării *ex post* în cazul schemelor de ajutoare care urmează direct unei scheme care a acoperit un obiectiv și o zonă geografică similare ce au făcut obiectul unei evaluări, pentru care a fost emis un raport final de evaluare

- în conformitate cu planul de evaluare aprobat de Comisie și care nu a generat constatări negative. Dacă raportul final de evaluare a unei scheme nu este conform cu planul de evaluare aprobat, schema respectivă trebuie suspendată cu efect imediat.
- (642) Obiectivul evaluării ar trebui să fie acela de a verifica îndeplinirea ipotezelor și a condițiilor care stau la baza compatibilității schemei, în special verificarea caracterului necesar și a eficacității măsurii de ajutor din perspectiva obiectivelor sale generale și specifice. De asemenea, evaluarea ar trebui să examineze impactul schemei asupra concurenței și a schimburilor comerciale.
- (643) În cazul schemelor de ajutoare supuse obligației de evaluare în conformitate cu punctul (640), statele membre trebuie să notifice un proiect de plan de evaluare, care va face parte integrantă din evaluarea schemei de către Comisie, după cum urmează:
- (a) împreună cu schema de ajutoare, dacă bugetul pentru ajutoare de stat al schemei depășește 150 de milioane EUR în orice an dat sau 750 de milioane EUR pe durata sa totală;
 - (b) în termen de 30 de zile lucrătoare de la o modificare semnificativă care majorează bugetul schemei la peste 150 de milioane EUR într-un anumit an sau la peste 750 de milioane EUR pe durata totală a schemei;
 - (c) în termen de 30 de zile lucrătoare de la contabilizarea oficială a unor cheltuieli în cadrul schemei de peste 150 de milioane EUR în orice an.
- (644) Proiectul de plan de evaluare trebuie să fie conform cu principiile metodologice comune indicate de Comisie⁷³. Statele membre trebuie să publice planul de evaluare aprobat de Comisie.
- (645) Evaluarea *ex post* trebuie efectuată de către un expert independent de autoritatea care acordă ajutorul, pe baza planului de evaluare. Fiecare evaluare trebuie să includă cel puțin un raport de evaluare intermediar și un raport de evaluare final. Statele membre trebuie să publice ambele rapoarte.
- (637) Raportul final de evaluare trebuie prezentat Comisiei în timp util pentru a permite evaluarea unei eventuale prelungiri a schemei de ajutoare și cel târziu cu nouă luni înainte de expirarea schemei. Perioada respectivă poate fi redusă pentru schemele care declanșează aplicarea cerinței de evaluare în ultimii doi ani de punere în aplicare. Domeniul de aplicare și modalitățile exacte ale fiecărei evaluări vor fi definite în decizia de aprobare a schemei de ajutoare. Notificarea oricărei măsuri de ajutor ulterioară cu un obiectiv similar trebuie să descrie modul în care au fost luate în considerare rezultatele evaluării.

2. *Clauza de revizuire*

- (638) Pentru operațiunile întreprinse în temeiul părții II secțiunile 1.1.4, 1.1.5, 1.1.8 și 2.3 statele membre trebuie să prevadă o clauză de revizuire pentru a permite ajustarea acestora în cazul modificării standardelor obligatorii relevante, a cerințelor sau a obligațiilor relevante, prevăzute în secțiunile respective, pe care angajamentele trebuie să le depășească.
- (639) Operațiunile întreprinse în temeiul părții II secțiunile 1.1.4, 1.1.5, 1.1.8 și 2.3 care depășesc perioada de programare pentru dezvoltare rurală 2023-2027 trebuie să

⁷³ Document de lucru al serviciilor Comisiei, Metodologie comună pentru evaluarea ajutoarelor de stat, Bruxelles, 28.5.2014, SWD(2014) 179 final.

conțină o clauză de revizuire pentru a permite ajustarea acestora la cadrul juridic al următoarei perioade de programare.

- (640) În cazul în care ajustările menționate la punctele (647) și (648) nu sunt acceptate sau nu sunt implementate de către beneficiar, angajamentul va expira și cuantumul ajutorului ar trebui redus la cuantumul ajutorului corespunzător perioadei până la expirarea angajamentului.

3. *Raportare și monitorizare*

- (641) În conformitate cu Regulamentul (UE) 2015/1589 al Consiliului⁷⁴ și cu Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei⁷⁵, statele membre trebuie să prezinte Comisiei rapoarte anuale.
- (642) Raportul anual trebuie să conțină, de asemenea, informații cu privire la următoarele aspecte:
- (a) boli ale animalelor sau organisme dăunătoare plantelor, în conformitate cu partea II secțiunea 1.2.1.3;
 - (b) informații meteorologice cu privire la tipul, momentul producerii, amploarea relativă și localizarea calamităților naturale sau a fenomenelor climatice care pot fi asimilate unei calamități naturale menționate în partea II secțiunea 1.2.1.1 și, respectiv, 1.2.1.2.
- (643) Comisia își rezervă dreptul de a solicita, de la caz la caz, informații suplimentare cu privire la schemele de ajutoare existente dacă acest lucru este necesar pentru a-și putea exercita responsabilitățile care îi revin în temeiul articolului 108 alineatul (1) din tratat.
- (644) Statele membre trebuie să se asigure că se țin evidențe detaliate referitoare la toate măsurile care presupun acordarea de ajutoare. Aceste evidențe trebuie să conțină toate informațiile necesare pentru a se putea stabili dacă au fost respectate toate condițiile din prezentele orientări referitoare, după caz, la costurile eligibile și la intensitatea maximă admisibilă a ajutorului. Aceste evidențe trebuie păstrate pe o perioadă de 10 ani de la data acordării ajutorului și trebuie puse la dispoziția Comisiei la cererea acesteia.

4. *Aplicarea orientărilor*

- (645) Comisia va aplica prezentele orientări începând cu 1 ianuarie 2023.
- (646) Comisia va aplica prezentele orientări tuturor măsurilor de ajutor notificate în privința cărora i se solicită să ia o decizie după 1 ianuarie 2023, chiar dacă ajutoarele au fost notificate anterior acelei date. Cu toate acestea, ajutoarele individuale acordate în temeiul schemelor de ajutoare aprobate și care au fost notificate Comisiei în temeiul unei obligații de a notifica astfel de ajutoare în mod individual vor fi evaluate în temeiul orientărilor care se aplică schemei de ajutoare aprobate pe care se bazează ajutorul individual.

⁷⁴ Regulamentul (UE) 2015/1589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO L 248, 24.9.2015, p. 9).

⁷⁵ Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2015/1589 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO L 140, 30.4.2004, p. 1).

- (647) Ajutoarele acordate ilicit vor fi evaluate în conformitate cu normele în vigoare la data acordării ajutorului. Ajutoarele individuale acordate în temeiul unei scheme de ajutoare ilegale vor fi evaluate în temeiul orientărilor care se aplică schemei de ajutoare ilegale în momentul acordării ajutorului individual.
- (648) Punctul 737 din Orientările din 2014 privind ajutoarele de stat în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale⁷⁶ stipulează că aceste orientări se aplică până la 31 decembrie 2022. Prezentele orientări vor înlocui Orientările din 2014 privind ajutoarele de stat în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale la expirarea acestora. Totuși, în ceea ce privește intervențiile de dezvoltare rurală cofinanțate de FEADR, în cazul în care dreptul Uniunii permite acest lucru și în conformitate cu condițiile stabilite în normele aplicabile privind dezvoltarea rurală, statele membre pot continua să își asume noi angajamente în temeiul Orientărilor din 2014 privind ajutoarele de stat în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale, în conformitate cu punctul (719) din acestea.
- (649) Comisia poate decide să revizuiască sau să modifice prezentele orientări în orice moment dacă este necesar din motive legate de politica în domeniul concurenței sau pentru a ține seama de alte politici ale Uniunii, cum ar fi cele legate de agricultură și dezvoltare rurală sau de sănătatea umană și animală, de protecția plantelor, de politica de mediu și în domeniul schimbărilor climatice, precum și de angajamentele internaționale sau din orice alt motiv justificat.

5. *Propuneri pentru adoptarea măsurilor adecvate*

- (650) În conformitate cu articolul 108 alineatul (1) din tratat, Comisia propune ca statele membre să își modifice schemele de ajutoare existente pentru a se conforma prezentelor orientări până cel târziu la data de 30 iunie 2023.
- (651) Statele membre sunt invitate să își dea acordul explicit și necondiționat cu privire la aceste măsuri adecvate propuse, în termen de două luni de la data publicării prezentelor orientări în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*. În lipsa unui răspuns, Comisia va considera că statul membru în cauză nu este de acord cu măsurile propuse.

⁷⁶ JO C 204, 1.7.2014, p. 1.